VLAAMS
ENERGIEAGENTSCHAP

ONDERNEMINGSPLAN 2015-2019

VLAAMS ENERGIEAGENTSCHAP

ACTUALISATIE 2018

JAARRAPPORT 2017

Vlaanderen
is energie

www.energiesparen.be

Inhoud

1 HET VLAAMS ENERGIEAGENTSCHAP ALS ORGANISATIE 3

1.1 Missie en opdrachten van het VEA zoals vastgelegd door de Vlaamse Regering 3
1.2 Langetermijnvisie van het VEA 4
1.3 Waarden van het VEA 4
1.4 Strategische organisatiedoelstellingen van het VEA 4
1.5 Kerntaken van het VEA 5

2 INVULLING VAN DE STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN VAN HET ENERGIEBELEID DOOR HET VEA 6

2.1 Langetermijndoelstellingen en -transities (2030-2050) 7

2.1.1 Traject 'Stroomversnelling': Uitwerken van een energievisie en een energiepact ten einde te zorgen voor een energietransitie. 7
2.1.2 Een grondige verbetering van de energieprestatie van het bestaande gebouwenpark realiseren. 10

2.2 Strategische doelstellingen middellange termijn (2020) 14
2.3 Operationele doelstellingen 2015-2019 15

2.3.1 Versterken van de beleidsinstrumenten voor de verbetering van de energieprestatie van bestaande gebouwen. 15
2.3.2 Versterken van de beleidsinstrumenten voor de verbetering van de energieprestatie van nieuwbouw. 30
2.3.3 Het stimuleren van energie-efficiëntie in ondernemingen 38
2.3.4 Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor hernieuwbare energieproductie 44
2.3.5 Het uitwerken en uitvoeren van een actieplan clean power for transport. 57
2.3.6 Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor WKK en warmtenetten 58
2.3.7 Het versterken van een sociaal energiebeleid. 62
2.3.8 Interne werking, communicatie en versterking Vlaamse energieadministratie 64

3 DOELSTELLINGEN OPGELEGD DOOR DE VLAAMSE REGERING 77

3.1 Verder uitbouwen en versterken van het systeem van interne controle/organisatiebeheersing. 77
3.2 Verstrekken van input voor het tijdig kunnen beantwoorden van parlementaire vragen. 79
3.3 Voorbereiden van rapporteringen in kader van Europese richtlijnen. 79

3.3.1 Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie (EED) 79
3.3.2 Richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestaties van gebouwen (EPBD) 80
3.3.3 Richtlijn 2009/28/EG ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen 81

3.4 Besparingsdoelstelling en implementatie van kerntakenplan 81

4 DOELSTELLINGEN MET BETREKKING TOT WELZIJN 82

4.1 Risico-analyse 82
4.2 Preventiemaatregelen 83

5 DOELSTELLINGEN MET BETREKKING TOT DIVERSITEIT EN GELIJKE KANSEN 88

Bijlage 1: Personeelsplan 90

Bijlage 2: Beschrijving kerntaken VEA 92

Bijlage 3: Link operationele doelstellingen beleidsnota Energie en kerntaken VEA 125

Bijlage 4: Voorbereiden van de antwoorden op parlementaire vragen 127

Bijlage 5: Energiebegroting onder beheer van het VEA (2017 - 2018) 136

Bijlage 6: Monitoringtabel van de jaardoelstellingen 2017 139

1 HET VLAAMS ENERGIEAGENTSCHAP ALS ORGANISATIE

1.1 MISSIE EN OPDRACHTEN VAN HET VEA ZOALS VASTGELEGD DOOR DE VLAAMSE REGERING

Het besluit tot oprichting van een intern verzelfstandigd agentschap, het Vlaams Energieagentschap, werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 16 april 2004.

Het Vlaams Energieagentschap heeft formeel zijn werking opgestart vanaf 1 april 2006.

De Vlaamse Regering heeft de missie (bestaansreden of hoofdopdracht) van het VEA als volgt vastgelegd in het Energiebesluit (artikel 2.1.2.):

Het Vlaams Energieagentschap heeft als missie de uitvoering van een op duurzaamheid gericht energiebeleid door de beleidsinstrumenten op een kostenefficiënte en kwaliteitsvolle manier in te zetten.

De Vlaamse Regering heeft bovengaande hoofdopdracht doorvertaald in artikel 2.1.3. van het Energiebesluit in volgende opdrachten voor het Vlaams Energieagentschap:

1° het bevorderen van de milieuvriendelijke energieproductie en het beheer van de daarvoor bestemde middelen en fondsen, inbegrepen de voorbereiding, uitvoering, monitoring en controle van de steunverlening aan groenestroom-, warmte-kracht- en groenewarmte-installaties;

2° het bevorderen van het rationeel energiegebruik en het beheer van de daartoe bestemde middelen en fondsen;

3° de toepassing van de regelgeving in verband met het beheer en de uitbouw van de distributienetten van elektriciteit, gas en warmte, en van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit;

4° het voeren van eigen sensibiliserings- en communicatieacties over milieuvriendelijke energieproductie en rationeel energiegebruik en het coördineren van sensibiliserings- en communicatieacties over milieuvriendelijke energieproductie die aan derden worden uitbesteed;

5° het uitvoeren, of laten uitvoeren, van analyses ter ondersteuning van de beleidsuitvoering inzake het duurzame energiebeleid;

6° het verwerken van de uit de beleidsuitvoering verworven informatie om beleidsgerichte input aan het departement te leveren;

7° het bijdragen tot de uitvoering van het Vlaams Klimaatbeleidsplan;

8° alle andere beleidsuitvoerende taken betreffende het energiebeleid die bij decreet of door de Vlaamse Regering aan het agentschap worden toevertrouwd.

Aansluitend op punt 8° zijn via het Energiedecreet en Energiebesluit nog verschillende andere specifieke taken toegekend aan het Vlaams Energieagentschap o.a.:

- uitvoering, monitoring en handhaving van de EPC- en EPB-regelgeving;
- kwaliteitsborging van energiedeskundigen, EPB-verslaggevers en sommige installateurs en aannemers, alsook van de betreffende opleidingen;
- uitvoering subsidieregeling voor zero-emissie voertuigen;
- uitbetaling van vergoedingen aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders voor de aanpak van het historisch certificatenoverschot.

1.2 LANGETERMIJNVISIE VAN HET VEA

De directieraad van het agentschap heeft, vertrekkende van de missie en opdrachten van het agentschap zoals vastgelegd in het Energiebesluit en van de beleidsopties in de Beleidsnota Energie 2014-2019, een visie op de werking van het agentschap geformuleerd die als volgt wordt samengevat:

Dankzij het stimuleren van doorgedreven energiebesparingen in verschillende sectoren en het bevorderen van innovatie en de inzet van nieuwe technologieën, vervult het VEA een leidende rol in de transitie naar een duurzaam energiesysteem dat meer en meer gebaseerd is op hernieuwbare energiebronnen, de bevoorradingszekerheid garandeert en betaalbaar is voor gezinnen en bedrijven. Door een zo efficiënt mogelijk energiegebruik en een transitie naar een duurzame energievoorziening te bevorderen, zal het VEA bijdragen aan een groeiende welvaart in Vlaanderen.

1.3 WAARDEN VAN HET VEA

Het VEA heeft de ambitie om een geloofwaardige, efficiënt functionerende en slagkrachtige organisatie te zijn die steunt op samenwerking en een goede werksfeer. Om dat te realiseren, passen we in ons denken en handelen de waarden vertrouwen, daadkracht, wendbaarheid, openheid en teamgeest toe.

1.4 STRATEGISCHE ORGANISATIEDOELSTELLINGEN VAN HET VEA

De missie en visie werden verder doorvertaald naar de strategische organisatiedoelstellingen van het Vlaams Energieagentschap:

1. ***Het VEA ontwikkelt en implementeert als eerste prioriteit de Europese en Vlaamse beleidsmaatregelen om een lager eindenergieverbruik te realiseren.***
2. ***Het VEA ontwikkelt en implementeert de Europese en Vlaamse beleidsmaatregelen voor de bevordering van de energieopwekking uit hernieuwbare energiebronnen en draagt zo bij tot de transitie naar een duurzaam energiesysteem.***
3. ***Het VEA ontwikkelt en implementeert de beleidsmaatregelen die voor elk huishouden de basisbehoefte aan energie waarborgen.***
4. ***Het VEA bouwt het draagvlak en de organisatienetwerken op die nodig zijn om de transitie naar een duurzaam energiesysteem mogelijk te maken.***

1.5 KERNTAKEN VAN HET VEA

Een beknopte beschrijving van de kerntaken van het VEA is opgenomen als bijlage 2. Een samenvattend overzicht van de personeelsinzet wordt hieronder weergegeven.

Management en (beleids)ondersteunende diensten

A. Algemene leiding, organisatiesturing, algemene informatieverstrekking en secretariaat 4,9 VTE (2017: 5,4 VTE)

B. Verlenen van managementondersteuning binnen het agentschap 4,95 VTE (2017: 5,35 VTE)

C. Algemene beleidsondersteuning door het verstrekken van beleidsgerichte input 9,1 VTE (2017: 8,6 VTE)

Operationele kerntaken

1. Implementatie, monitoring en evaluatie van de sociale- en REG-openbaredienstverplichtingen 2,4 VTE (2017: 2,5 VTE)
2. Doelgroepenoverleg en het uitwerken van hefboomacties in het kader van het Renovatiepact 3,85 VTE (2017: 3,85 VTE)
3. Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de EPC-regelgeving 3,4 VTE (2017: 3,95 VTE)
4. Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de energieprestatieregelgeving 3,9 VTE (2017: 4,55 VTE)
5. Kwaliteitsborging van de energiedeskundigen 0,9 VTE (2017: 1,1 VTE)
6. Kwaliteitsborging van de EPB-verslaggevers en handhaving permanente vorming 0,9 VTE (2017: 1,1 VTE)
7. Handhaving van de EPC-regelgeving 2,65 VTE (2017: 2,95 VTE)
8. Handhaving van de energieprestatieregelgeving 7,7 VTE (2017: 7,9 VTE)
9. Het verder uitbouwen van de certificatiesoftwares en de energieprestatiedatabank inzake de EPC-systemen 0,8 VTE (2017: 0,6 VTE)
10. Het verder uitbouwen van de EPB-software en van de energieprestatiedatabank 2,2 VTE (2017: 2,3 VTE)
11. Beoordelen van de attestaanvragen van bedrijven voor een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen 0,6 VTE (2017: 0,6 VTE)

12. Monitoring verplichte energieaudit, beoordelen van de energieplannen en de energiestudies in kader van het besluit Energieplanning en monitoring van de verplichting inzake de verplichte energieaudit 0,3 VTE (2017: 0,3 VTE)
13. Opvolgen van de implementatie van de energiebeleidsovereenkomsten met de energie-intensieve industrie in verband met energie-efficiëntie en de mini-EBO's 0,8 VTE (2017: 1,0 VTE)
14. Dossierbehandeling premie zero-emissie voertuig 0,6 VTE (2017: 0,7 VTE)
15. Overleg en thematische informatieverstrekking inzake energie-efficiëntiemaatregelen 5,0 VTE (2017: 5,1 VTE)
16. Uitvoering acties in kader van de Europese richtlijn inzake de bevordering van hernieuwbare energiebronnen 2,8 VTE (2017: 2,8 VTE)
17. Monitoring en evaluatie van groenestroom- en WKK-systemen 3,2 VTE (2017: 2,3 VTE)
18. Behandeling expertisedossiers in kader van groenestroom- en warmte-kracht-certificatenregelingen 6,3 VTE (2017: 6,3 VTE)
19. Uitvoering acties in kader van bevordering van investeringen in WKK en externe warmtelevering 2,2 VTE (2017: 2,2 VTE)
20. Coördinatie werkzaamheden Interdepartementale Windwerkgroep en kernteam Fast Lane 1,0 VTE (2017: 1,0 VTE)
21. Overleg en thematische informatieverstrekking inzake milieuvriendelijk energieproductie 2,2 VTE (2017: 2,0 VTE)

2 INVULLING VAN DE STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN VAN HET ENERGIEBELEID DOOR HET VEA

Link beleidsdoelstellingen – organisatiedoelstellingen – kerntaken:

- De concrete invulling door het VEA aangaande de strategische beleidsdoelstellingen opgenomen in de beleidsnota/beleidsbrief Energie wordt besproken onder de hoofdstukken 2.1 (lange termijn) en 2.2 (middellange termijn). De strategische organisatiedoelstellingen van het VEA opgenomen onder hoofdstuk 1.4 sporen daarmee samen.
- De operationele organisatiedoelstellingen van het VEA opgenomen onder hoofdstuk 2.3 sporen maximaal samen met de operationele beleidsdoelstellingen opgenomen in de beleidsnota/beleidsbrief Energie.
- Voor elke operationele (organisatie)doelstelling wordt een koppeling gelegd met de kerntaken van het VEA (bijlage 2). Het samenvattend overzicht van deze koppelingen is toegevoegd als bijlage 3.

Jaarrapportering 2017:

Zie beknopte stand van zaken per doelstelling. Voor de operationele organisatiedoelstellingen wordt de jaarrapportering 2017 opgesplitst in enerzijds een beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA en anderzijds een rapportering over de specifieke acties/projecten van 2017. Voor de invulling van de strategische doelstellingen wordt dit onderscheid niet expliciet gemaakt. Als bijlage 5

is tevens een algemene monitoringtabel van de jaardoelstellingen 2017 opgenomen.

Specifieke acties/projecten met resultaatgerichte jaardoelstellingen 2018 die ook nog het volgende jaar of verder doorwerken:
Zie verdere stappen/mijlpalen 2019 in de beknopte beschrijvingen (ter indicatieve info).

Budgettaire raming en overige input van middelen (personeel):
Zie bijlagen 1 en 5.

2.1 LANGETERMIJNDOELSTELLINGEN EN -TRANSITIES (2030-2050)

2.1.1 Traject 'Stroomversnelling': Uitwerken van een energievisie en een energiepact ten einde te zorgen voor een energietransitie.

Acties 2015-2019: Meewerken aan het traject 'Stroomversnelling' en de uitwerking van een energievisie en Energiepact.

Inleiding

Ons energiesysteem staat voor grote uitdagingen. Om de opwarming van de aarde tegen te gaan, moeten we de broeikasgasuitstoot drastisch terugdringen. Dit betekent dat het totale energieverbruik de komende jaren sterk moet dalen en de resterende energieconsumptie maximaal moet worden ingevuld door hernieuwbare energiebronnen. Tegelijkertijd moet de energievoorziening op alle ogenblikken gegarandeerd blijven en moet de totale kost voor de gezinnen en de bedrijven zo beperkt mogelijk worden gehouden.

Voor Vlaanderen is deze omslag niet eenvoudig, gezien het economisch belang van de energie-intensieve industrie, de huidige staat van onze gebouwen en de bestaande ruimtelijke ordening (met o.a. een hoge bevolkingsdichtheid, ruimtelijke versnippering en Vlaanderen als belangrijke logistieke draaischijf). De energietransitie vergt investeringen, slimme oplossingen en voldoende samenwerking evenals voldoende draagvlak bij alle betrokkenen.

Met als doel de energietransitie in een hogere versnelling te brengen, ging anderhalf jaar geleden het traject Stroomversnelling van start. 46 stakeholders ondertekenden een engagementsverklaring waarin ze beloofden mee te werken aan de uitwerking van een Vlaamse energievisie en de implementatie ervan. Stroomversnelling is een toekomstgericht, participatief en transversaal traject met periodieke ijkpunten. Er wordt ingezet op een langetermijnvisie voor het energiesysteem, de verdere uitwerking ervan met mijlpalen, een vergaande samenwerking tussen alle actoren en concrete acties op het terrein.

Enkele grote krijtlijnen voor het traject Stroomversnelling zijn initieel vastgelegd geweest in het regeerakkoord van de Vlaamse Regering, de resolutie van het Vlaams Parlement van 10 juni

2015, de conceptnota met het traject voor een energievisie en energiepact van 19 februari 2016 en de visienota Vlaanderen 2050 van 25 maart 2016 waarmee de Vlaamse Regering de energietransitie naar voren schoof als één van de zeven prioritaire transitiegebieden die onze samenleving nodig heeft.

Het VEA werkt in de periode 2015-2019 actief mee aan de brede uitrol van Stroomversnelling, de daaraan verbonden deeltrajecten en mijlpalen.

Stand van zaken - beknopte jaarrapportering 2017

Zie ook de samenvattende monitoringtabel 2017 in bijlage.

In kader van het traject Stroomversnelling werden er diverse werkgroepen opgericht rond prioritaire thema's om de visie op het energiesysteem nader vorm te geven en concrete voorstellen te doen voor het beleid én voor actie op het terrein. Het VEA geeft inhoudelijke ondersteuning aan de werkgroepen 'energie-efficiëntie', 'hernieuwbare energie' en 'governance'. Op basis van de voorbereiding van de werkgroepen en het burgerpanel, heeft de Vlaamse Regering op 19 mei 2017 de Vlaamse Energievisie goedgekeurd. De vier concrete doelstellingen (prioriteiten) zijn:

1. Een sterk verbeterde energie-efficiëntie realiseren.
2. Meer hernieuwbare energieproductie.
3. Een flexibel energiesysteem bewerkstelligen.
4. Ontwikkelen van een doordachte innovatiestrategie.

De energievisietekst werd eveneens vertaald naar 53 concrete actiepunten. In de volgende fase, vanaf begin 2018, zullen de stakeholders met deze actiepunten aan de slag gaan. De Vlaamse Energievisie werd ingeschreven in het stappenplan voor het energietransitietraject in het kader van het project Visie 2050 van de Vlaamse Regering. De startnota voor dit energietransitietraject werd binnen het VEA voorbereid en op 30 juni 2017 goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Het VEA heeft in 2017 ook deelgenomen aan specifieke werkgroepen in het kader van de voorbereiding van het geïntegreerd nationaal Energie- en Klimaatplan 2030.

De breed gedragen Vlaamse Energievisie vormde ook de basis voor de politieke onderhandelingen tussen de vier energieministers over het ontwerp van interfederaal energiepact.

Beknopte beschrijving van specifieke acties/projecten 2018

In 2018 en daarna zullen de werkgroepen van de Stroomversnelling verder werken aan de concretisering van de Vlaamse Energievisie en aan acties die de energietransitie in Vlaanderen, beleidsmatig én op het terrein vorm geven. Het VEA zal verder ondersteuning geven aan de werkzaamheden van de werkgroepen energie-efficiëntie, hernieuwbare energie en governance.

//////////////

Eind 2017 heeft het VEA een online platform gelanceerd waarmee bij een representatief samengesteld burgerpanel werd gepeild naar een focus voor het lokaal energiebeleid als hefboom voor de energietransitie. Op basis van de resultaten van dit platform zullen begin 2018 de prioritaire actiepunten voor een lokaal energiebeleid worden uitgewerkt. Hieraan zullen twee experimentele burgeruitdagingen worden gekoppeld die een versterking van het draagvlak voor lokale energieprojecten beogen.

De Vlaamse Regering nam het engagement op om tegen halfweg 2018 een ontwerp van Vlaams energie- en klimaatplan op te stellen voor de periode 2021-2030. Hiermee zal de Vlaamse bijdrage worden geleverd voor het Belgische nationaal energie- en klimaatplan (NEKP) 2021-2030, dat tegen uiterlijk eind 2019 moet worden ingediend bij de Europese Commissie. Het NEKP 2021-2030 zal worden ingepast in de uitvoering van de strategische visie van het interfederaal energiepact.

Het VEA werkt ook verder mee aan de uitwerking en uitvoering van het project Visie 2050 met de energietransitie als één van de zeven prioritaire transities. Ook de bijdrage van de administratie aan het volgende regeerakkoord zal worden ingedeeld volgens deze zeven transities en aangevuld met een achtste thema over de rol van de Vlaamse overheid.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Inhoudelijke ondersteuning van de verdere concretisering van de acties toegewezen aan de werkgroepen energie-efficiëntie, hernieuwbare energie en governance van de Stroomversnelling	Beschikbaarheid opvolgingsrapport van de werkgroepen	Uiterlijk 31 december 2018

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Meewerken aan de voorbereiding van een geïntegreerd Energie- en Klimaatplan 2030 dat voldoet aan de richtsnoeren van de Europese Commissie	Beschikbaarheid input voor ontwerp van geïntegreerd Energie- en Klimaatplan 2030	Uiterlijk 30 juni 2018

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Meewerken aan en opvolgen van de burgeruitdagingen gelinkt aan 'Stroomversnelling'	Beschikbaarheid evaluatienota burgeruitdagingen 2018	Uiterlijk 31 december 2018

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Meewerken aan de bijdrage van de Vlaamse administratie voor het volgende regeerakkoord	Beschikbaarheid 1ste insteek bijdrage regeerakkoord	Uiterlijk 22 oktober 2018

Indicatieve stappen/mijlpalen 2019-2020:

- Halfweg 2019: definitieve input voor regeerakkoord en beleidsnota Energie 2019-2014.
- Eind 2019: indienen van definitief geïntegreerd Energie- en Klimaatplan 2030 bij de Europese Commissie.

Budget 2018

De budgetbehoefte zal pas duidelijk worden van zodra de concrete acties van de Vlaamse Energievisie, het Energiepact en het geïntegreerd energie- en klimaatplan zijn uitgewerkt. Voor de ondersteuning van de burgeruitdagingen zullen vooral middelen vanuit het Klimaatfonds worden benut.

2.1.2 Een grondige verbetering van de energieprestatie van het bestaande gebouwenpark realiseren.

Acties 2015-2019: Uitwerken en implementeren van een Renovatiepact.

Inleiding

In uitvoering van de Europese richtlijn inzake energie-efficiëntie heeft de Vlaamse Regering op 28 maart 2014 een eerste aanzet voor een langetermijnvisie voor de grondige renovatie van het bestaande gebouwenpark goedgekeurd en aan de Europese Commissie bezorgd. De basisstrategie is het Energierenovatieprogramma 2020. Er zijn in de legislatuur 2014-2019 nieuwe stimulansen nodig om niet enkel de doelstellingen voor 2020 effectief te realiseren maar ook een nog ambitieuzer langetermijntraject in de richting van een grondige opwaardering van het gebouwenpark aan te vatten.

De uitdagingen om tot een gebouwenbestand te komen met veel betere energieprestaties, zijn groot. De overheid kan deze transformatie faciliteren en ondersteunen, maar ook andere belanghebbenden, zoals de bouwsector, zullen hier mee hun schouders moeten onderzetten. We moeten er samen naar streven via een wervend Renovatiepact een mobilisatie op gang te brengen waardoor investeren in een verbeterde energieprestatie van ons woningenbestand als een vanzelfsprekendheid wordt beschouwd. Dit vereist een gepast ondersteuningskader maar vooral ook een breed gedragen positieve boodschap over het maatschappelijk belang van deze transformatie van ons woningenbestand.

Het Renovatiepact zal vastleggen welke doelstellingen en engagementen overheid en sector aangaan om bij te dragen tot een sterke verhoging van de renovatiegraad van het Vlaamse woningenbestand.

Teneinde deze strategische langetermijndoelstelling te kunnen realiseren, is een transversale aanpak nodig. In ieder geval is een nauwe betrokkenheid vereist van volgende beleidsvelden:

- Wonen (renovatiepremie, verbeterings- en aanpassingspremie, woonbonus, bijkomende minimale kwaliteitsnormen via de Vlaamse Wooncode, renovatie sociale woningen, aanpassingen aan de huurwetgeving, …).
- Omgeving (gemeentelijke voorschriften buitenisolatiewerken, melding van niet-vergunningsplichtige renovatiewerken, Witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen,…).
- Financiën (fiscale voordelen – registratierechten, successierechten, onroerende voorheffing).

Het opzetten van een breed partnerschap overheid – maatschappelijk belanghebbenden verhoogt ook de kans op het bekomen van bijkomende financiële middelen, onder meer vanuit de EU-subsidiebronnen, die de implementatie van een langetermijnaanpak kunnen faciliteren.

Stand van zaken - beknopte jaarrapportering 2017

Zie ook de samenvattende monitoringtabel 2017 in bijlage.

Eind 2014 is een project opgestart om na te gaan of de stakeholders bereid kunnen worden gevonden mee vorm te geven aan een Renovatiepact. 32 organisaties hebben zich tijdens een startmoment op 16 december 2014 geëngageerd om op een actieve en constructieve manier mee te werken aan de uitwerking van een Renovatiepact. In 2015 en 2016 hebben zij onder coördinatie van het VEA in verschillende werkgroepen intensief overlegd over een strategisch beleidskader voor een Renovatiepact en de selectie van een aantal hefboomacties die duidelijke impact zullen hebben op de basisdoelstelling van het Renovatiepact, met name de renovatiegraad en de energieprestatie van het Vlaamse woningbestand substantieel verhogen. Op 17 juli 2015 heeft de Vlaamse Regering de bouwstenen en 10 prioritaire werven voor het Renovatiepact vastgelegd, die aansluitend via een co-creatieproces met de belanghebbenden concretere invulling kregen.

De verdere uitwerking van het Renovatiepact wordt maximaal ingebed in de uitvoering van de Vlaamse Energievisie. Tevens wordt de link verzekerd naar de transitietrajecten Visie 2050 en Klimaatvisie 2050. In nauw overleg met de stakeholders wordt door het VEA verder gewerkt aan de woningpas, het renovatieadvies, de uitwerking van innovatieve ondersteuningsvormen voor renovatie, communicatie en de integratie van verschillende relevante beleidsthema's. Een aantal acties die werden opgestart in het kader van de uitwerking van het Renovatiepact, lopen verder door buiten de werkgroepenwerking: het uitwerken van een opvolgingsindicator, het verder implementeren van het in maart 2016 goedgekeurde energiearmoedeprogramma, de uitwerking van het actieplan "wegwerken ruimtelijke knelpunten" en het opzetten van een rollend renovatiefonds.

De aanpak van het Renovatiepact werd als langetermijnstrategie voor woningrenovatie opgenomen in het vierde Vlaams energie-efficiëntieactieplan dat eind april 2017 werd bezorgd aan de Europese Commissie.

Op 8 december 2017 valideerde de Vlaamse Regering via kennisname de stand van zaken van het Renovatiepact en een traject voor de verdere uitwerking ervan.

In het kader van de concretisering van de Vlaamse Energievisie is ook een langetermijnaanpak voor de grondige renovatie van niet-residentiële gebouwen in voorbereiding.

In 2017 diende het VEA in het kader van een call voor strategische projecten voor klimaatmitigatie (Europese LIFE-subsidieprogramma 2015), samen met het departement LNE, het WTCB, de Waalse energie-administratie en de steden Gent, Mechelen, Antwerpen, Moeskroen en La Louvière onder de naam BE-REEL! (Belgium Renovates for Energy-Efficient Living) een subsidieaanvraag in voor een grootschalig project van 7 jaar. De langetermijnrenovatiestrategieën van het Vlaamse en het Waalse Gewest vormden de basis voor het BE-REEL!-projectvoorstel dat een focus legt op het uitwerken van innovatieve business modellen en instrumenten, kennisverspreiding en capaciteitsopbouw. De Europese Commissie keurde het voorstel goed en in december 2017 werd met het VEA, dat het project in de periode 2018 – 2024 zal coördineren, een subsidieovereenkomst afgesloten (ca. 8,3 miljoen euro; 60% van de projectkost). Voor de uitvoering van dit project werden eind 2017 procedures voor de aanwerving van 4 projectmedewerkers opgestart.

Beknopte beschrijving van specifieke actie/project 2018

Het VEA zal met de beschikbare middelen maximaal ondersteuning geven aan de uitwerking en implementatie van dit Renovatiepact, zie verder 2.3.1.1.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Monitoringrapport BE-REEL!	Beschikbaarheid monitoringrapport van de BE REEL! stuurgroep	Uiterlijk 31 december 2018

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Monitoringrapport met stand van zaken aangaande het Renovatiepact	Beschikbaarheid monitoringrapport	Uiterlijk 30 juni 2018

Budget 2018

De budgetbehoefte zal pas duidelijk worden van zodra de volledige inhoud van het Renovatiepact gekend is.

//////////////

2.2 STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN MIDDELLANGE TERMIJN (2020)

Er zijn **drie strategische doelstellingen** voor de **middellange termijn** gedefinieerd, zie hieronder. Voor concrete invulling, jaarrapportering 2017 en actualisatie 2018 wordt verwezen naar de **doorvertaling** in **operationele doelstellingen** in het volgende hoofdstuk 2.3.

1. Het eindenergieverbruik efficiënter maken

Een belangrijke basisvoorwaarde voor een succesvolle transitie naar een nieuw energiesysteem is een sterke vermindering van de energievraag. Deze strategische middellangetermijndoelstelling wordt door het VEA mee ingevuld via de realisatie van volgende operationele organisatiedoelstellingen:

- Het versterken van de beleidsinstrumenten voor de verbetering van de energieprestatie van bestaande gebouwen.
- Het versterken van de beleidsinstrumenten voor de verbetering van de energieprestatie van nieuwbouw.
- Het stimuleren van energie-efficiëntie in ondernemingen.

2. De energieopwekking uit hernieuwbare energiebronnen en groene warmte bevorderen

Voor de omschakeling naar een koolstofvrij energiesysteem wordt het aandeel hernieuwbare energie zo snel mogelijk en zo veel als haalbaar verhoogd. Deze strategische middellangetermijndoelstelling wordt door het VEA mee ingevuld via de realisatie van volgende operationele organisatiedoelstellingen:

- Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor hernieuwbare energieproductie.
- Het uitwerken en uitvoeren van een actieplan clean power for transport (overgenomen als één afzonderlijke operationele organisatiedoelstelling).
- Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor WKK en warmtenetten.

3. Het energieverbruik in de woningen van kwetsbare gezinnen verminderen via sociale energie-efficiëntie maatregelen die tegelijk het risico op energiearmoede verlagen.

Energie moet betaalbaar blijven voor de burger. Deze strategische middellangetermijndoelstelling wordt door het VEA opgenomen en ingevuld via één operationele organisatiedoelstelling ('Het versterken van een sociaal energiebeleid').

2.3 OPERATIONELE DOELSTELLINGEN 2015-2019

2.3.1 Versterken van de beleidsinstrumenten voor de verbetering van de energieprestatie van bestaande gebouwen.

2.3.1.1 De doelstellingen van het Energierenovatieprogramma 2020 realiseren en de ambitie voor de langere termijn (2030/2050) uitwerken.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgende operationele kerntaken van het VEA: 1 en 2.

Zie ook 2.2.1.

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Rationeel energiegebruik (REG) bij huishoudelijke en niet-huishoudelijke afnemers wordt o.a. gestimuleerd via de openbaredienstverplichtingen voor de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet voor elektriciteit. De openbaredienstverplichtingen werden ingevoerd vanaf 2003 en werden in de loop der jaren een aantal keren bijgestuurd. Op dit ogenblik worden aan de netbeheerders een aantal actieverplichtingen opgelegd met als doel hun eindafnemers aan te sporen tot energiebesparing. De belangrijkste actieverplichting opgelegd aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders is het verplicht uitkeren van premies voor bepaalde in de regelgeving vastgelegde energiebesparende maatregelen. Het VEA is de centrale actor bij de implementatie en monitoring van de regelgeving inzake de REG-openbaredienstverplichtingen (REG-ODV). Jaarlijks wordt een monitoringrapport opgemaakt.

	Q1Q3 2017	
UITBETAALDE PREMIES 2017	woongebouwen	niet-woongebouwen
Dakisolatie	38.558	459
Spouwmuurisolatie	10.155	35
Buitenmuurisolatie	3.609	100
Binnenmuurisolatie	27	1
Combipremie	2.649	Nvt
Glas	20.237	279
Vloer/kelderisolatie	4.778	73
Zonneboiler	3.012	37
Warmtepomp	802	18
Epeil	3.289	nvt
Condensatieketel	623	nvt
Totaalrenovatiebonus na 3 investeringen	109	nvt
Totaalrenovatiebonus na 4 investeringen	24	nvt
Totaalrenovatiebonus na 5 investeringen	0	nvt

Totaalrenovatiebonus na 6 investeringen	0	nvt
Totaalrenovatiebonus na 7 investeringen	0	nvt
Scans	14.335	nvt
Sociale dakisolatieprojecten	582	nvt
Sociale spouwmuurisolatieprojecten	12	nvt
Sociale glasprojecten	43	nvt
Relighting	nvt	194
REG steun na audit/studie	nvt	11
Investeringssteun	nvt	5

Tabel 1: REG-premies Q1Q3 2017

Om het Renovatiepact cijfermatig te kunnen opvolgen, werd een opvolgingsindicator ontwikkeld, die twee keer per jaar zal worden opgemaakt. De opvolgingsindicator laat toe om de trend van de renovatiemarkt op te volgen.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Opmaak gegevensrapport energiepremies	Beschikbaarheid gegevensrapport (aantal premies en uitbetaalde premiebedragen)	Maandelijks

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Opvolgingsindicator Renovatiepact	Beschikbaarheid geactualiseerde trend	Uiterlijk 1 april over stand van zaken tot en met Q4 2017 Uiterlijk 1 oktober over de stand van zaken tot en met Q2 2018

Beknopte rapportering over de specifieke acties/projecten van 2017

Voor de uitwerking van de in het kader van het Renovatiepact door de Vlaamse Regering midden 2015 geselecteerde werven, werden kleine werkgroepen samengesteld. Deze werkgroepen hebben ondertussen de volgende resultaten opgeleverd:

- Voor de energieprestatie van de bestaande woningen is een langetermijndoelstelling voor 2050 vastgelegd, die bestaat uit twee equivalente sporen: een maatregelenpakket en een daarmee overeenstemmende energieprestatie-indicator.
- Een eerste versie van een opvolgingsindicator waarmee de evolutie van het woningenpark zal worden opgevolgd, werd uitgewerkt.
- Voor de concrete realisatie van de Woningpas werd op 13 december 2016 een samenwerkingsovereenkomst ondertekend tussen de Openbare Vlaamse

Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), het departement Omgeving, Wonen-Vlaanderen en het Vlaams Energieagentschap (VEA). De release van de eerste versie is voorzien voor het voorjaar van 2018.

- Het huidige EPC wordt opgewaardeerd tot een EPC + dat begin 2019 zal worden gelanceerd. De standaardaanbevelingen uit het huidige EPC worden in het EPC+ vervangen door een maatregelenpakket met standaardinvesteringskosten op maat van de specifieke woning.
- Met de premiehervorming die door de Vlaamse Regering op 15 juni 2016 werd goedgekeurd, worden een aantal nieuwe premies ingevoerd (o.a. voor binnenmuurisolatie en totaalrenovatie) en wordt met de collectieve renovatieprojecten ("de burenpremie") voorzien in een financiële ondersteuning voor procesbegeleiding voor collectieve renovaties. Voor alle bestaande premies werden in 2017 de technische eisen afgestemd op de langetermijndoelstelling.
- Voor het opzetten van demonstratieprojecten, de uitwerking van innovatieve business cases, kennisdeling en capaciteitsopbouw werd in 2017 een belangrijke EU-subsidie binnengehaald voor het BE REEL! project dat het VEA zal coördineren van 2018 tot en met 2024.
- De 34 acties uit het Energiearmoedeprogramma, door de Vlaamse Regering goedgekeurd in maart 2016, zijn grotendeels in de praktijk omgezet en op 27 maart 2017 werd daarover gerapporteerd naar de Vlaamse Regering.
- In het voorjaar van 2017 werd de inventaris met ruimtelijke knelpunten bij renovatie geactualiseerd met het oog op de verdere uitwerking van de voorgestelde oplossingspistes.
- Naar aanleiding van Batibouw 2017 lanceerde het VEA de campagne "Ik BENOveer" met een radio- en tv-spot waarin bekende Vlamingen het goede voorbeeld geven. Heel wat stakeholders en bedrijven hebben 'BENOveren' volledig overgenomen in hun communicatie. Voor het opstarten van een rollend renovatiefonds werd een uitgewerkt voorstel voorgelegd aan het kabinet.
- De verdere uitwerking van het Renovatiepact wordt maximaal ingebed in de transitietrajecten die de Vlaamse overheid opstartte (Visie 2050, Klimaatvisie 2050, Energievisie en Energiepact.

Op 8 december 2017 valideerde de Vlaamse Regering de stand van zaken van het Renovatiepact en hechtte ze haar goedkeuring aan het trajectvoorstel voor de verdere uitwerking. Op 15 december 2017 volgden 250 deelnemers een studiedag 3 jaar Renovatiepact waar het accent werd gelegd op een intensere samenwerking met lokale besturen.

Algemeen is het nog te vroeg om een uitspraak te doen over het al dan niet positieve effect van de premiehervorming die voor investeringen met eindfactuur vanaf 1 januari 2017 van start ging. Gezien premiedossiers tot 12 maanden na de eindfactuurdatum kunnen worden ingediend en dan nog de behandelingsprocedure door moeten, betreft een aanzienlijk deel van de dossiers die in de eerste 9 maanden van 2017 werden behandeld nog dossiers '2016'. De prognose is echter wel eerder negatief voor 2017. Het ziet er naar uit dat globaal, voor woon- en niet-woongebouwen samen, het aantal uitbetaalde premies 85-90% zal bedragen ten opzichte van 2016. De burenpremie heeft een lange aanlooptijd gekend, maar het aanbod van erkende projectbegeleiders is ondertussen wel gebiedsdekkend. In september ging het eerste project effectief van start. De totaalrenovatiebonus kent ook een eerder trage opstart. Dit was te

verwachten, gezien minstens 3 investeringen met eindfactuur in 2017 tot een afzonderlijke premie bij de netbeheerder moeten hebben geleid vooraleer een bonus kan worden uitbetaald. De premie voor binnenmuurisolatie is nog weinig populair, zowel bij woon- als niet-woongebouwen. De uitbreiding van de sociale dakisolatieprojecten naar glas en spouwmuur is op dit moment nog weinig succesvol. Ook hier is een trage opstarttijd niet abnormaal.

Zowel het Regeerakkoord als de beleidsnota Energie voorzien in de strijd tegen energiearmoede een verschuiving van een eenzijdig curatieve aanpak naar structurele preventie door het verbeteren van de energieprestatie van de woningen van kwetsbare gezinnen. Het Energiearmoedeprogramma dat samen met een dertigtal stakeholders werd uitgewerkt, werd door de Vlaamse Regering op 4 maart 2016 goedgekeurd. De in dit actieprogramma opgenomen initiatieven zetten zowel in op de optimalisatie van de bestaande bescherming tegen afsluiting van energielevering als op de verruiming van de doelgroepmaatregelen op het vlak van rationeel energiegebruik. Samenhangend met de goedkeuring van het Energiearmoedeprogramma werd beslist jaarlijks over de implementatie ervan te rapporteren aan de Vlaamse Regering, wat op 24 maart 2017 is gebeurd. Volgend op de goedkeuring van het Energiearmoedeprogramma op 4 maart 2016, werden voor de opgenomen actievoorstellen uitvoeringstrajecten opgestart. Een aantal daarvan vond inmiddels vertaling in de regelgeving:

- Verdere uitbouw vanaf 2017 van sociale isolatieacties voor de private huurmarkt (uitbreiding naar hoogrendementsglas en spouwmuurisolatie).
- Verhoging vanaf 2017 van de premie voor een individuele condensatieketel voor beschermde afnemers (van 800 naar 1800 euro).
- Voor de beschermde afnemers blijven de premies voor energiebesparende werken 50% hoger, met voor dakisolatie en hoogrendementsglas vanaf 1 januari 2017 nog een bijkomende bonus.
- De toepassingsperiode van de minimale levering aardgas werd standaard verruimd van drie naar vijf maanden (november tot en met maart). De cijfers over de winterperiode 2016-2017 toonden aan dat dit niet zonder effect is gebleven: het aantal personen die een tussenkomst genoten, is met bijna 40% gestegen tot 5.109 ten opzichte van de voorgaande winterperiode (3.677).
- Op 1 december 2017 keurde de Vlaamse Regering naar aanleiding van de evaluatie van de energiescans een wijzigingsbesluit definitief goed dat vanaf 2018 een nieuw type opvolgscan invoert dat exclusief gericht is op de overstap naar een voordeliger leveringscontract voor elektriciteit en aardgas. Voor het maximaal huurbedrag dat een subdoelgroep voor energiescans en sociale isolatieprojecten voor private huurders afbakent, werd beslist dit bedrag vanaf 1 januari 2018 te verhogen van 462,74 euro (512,74 euro per maand in centrumsteden of Vlabinvest-gebied) te verhogen tot 500 euro (550 euro per maand in centrumsteden of Vlabinvest-gebied) en vervolgens jaarlijks te indexeren.
- In 2017 keurde de Vlaamse Regering ook nog aanpassingen aan de Vlaamse energielening goed, met onder meer een uitbreiding van het leenbedrag en van de prioritaire doelgroep die renteloos kan lenen.

Voor de andere acties werden trajecten opgestart waarvoor de stand van zaken begin maart 2017 aan de Vlaamse Regering werd bezorgd.

Sedert 1 januari 2015 voorziet het Vlaamse Gewest, via de energiehuizen, in energieleningen. Het VEA heeft de rol van het ingevolge de zesde staatshervorming vereffende FRGE overgenomen. Deze energieleningen financieren energiebesparende investeringen in woningen.

Op 19 mei 2017 heeft de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring gehecht aan een optimalisering van het beleidsinstrument van de energielening en een heroriëntatieplan voor de energiehuizen principieel goedgekeurd. De geoptimaliseerde energieleningen (verlenging van looptijd, optrekken maximaal leenbedrag, uitbreiding prioritaire doelgroep van kwetsbare gezinnen, coöperatieven en niet-commerciële instellingen kunnen tot eind 2019 lenen aan verlaagd tarief van 1%) zijn in werking getreden vanaf 1 oktober 2017. Het heroriëntatieplan voor de energiehuizen is nog volop in uitwerking en zal in werking treden vanaf 1 januari 2019. Inhoudelijk wordt met het heroriëntatieplan beoogd de energiehuizen op een meer uniforme wijze als een uniek loket te laten functioneren, en hun activiteiten meer te concentreren rond begeleiding en ontzorging. Elk energiehuis zal een basispakket aan taken uitvoeren, dat in elke gemeente moet aangeboden worden en dat voor de gebruiker kosteloos is. Dit pakket zal bestaan uit:

- Het aanbieden van gestructureerde informatie over energie-gerelateerde onderwerpen…..
- Het aanbieden van ondersteuning en begeleiding bij de V-test, bij de aanvraag van offertes, premies en leningen, bij de interpretatie van thermografische info….
- Het verstrekken en beheren van de energieleningen.
- Het coördineren van uitvoerende diensten en correcte doorverwijzing.

Daarnaast zullen zij ook een aanvullend en vernieuwend dienstenpakket kunnen aanbieden, doch deze beiden zijn facultatief.

Ingrijpende energetische renovaties worden vanaf oktober 2016 extra gestimuleerd door een korting op de onroerende voorheffing toe te kennen gedurende vijf jaar. Voor woningen die (na een ingrijpende energetische renovatie) een E-peil bereiken dat maximaal E90 bedraagt, geldt er een vermindering op de verschuldigde onroerende voorheffing van 50% gedurende 5 jaar. Wordt een E-peil van E60 of lager gehaald, dan moet er gedurende 5 jaar geen onroerende voorheffing worden betaald (vermindering van 100%). Een ingrijpende energetische renovatie omvat de volledige vervanging van de technische installaties (verwarming, koeling, ventilatie…), alsook de (na)isolatie van minstens 75% van de bestaande en nieuwe buitenschil.

Met de hervorming van de schenkingsrechten voor vastgoed vanaf 1 juli 2015 werd een eerste initiatief genomen voor het inzetten van de fiscale instrumenten om investeringen in het verbeteren van de energieprestaties van ons gebouwenbestand op een gerichte manier te ondersteunen. De begiftigde van een schenking van een gebouw die binnen de vijf jaar vanaf de datum van de schenkingsakte energetische renovatiewerken laat uitvoeren voor een totaal bedrag van minstens 10.000 euro (excl. BTW) kan genieten van verlaagde schenkingstarieven (*zie onderstaande tabel*)

Schijven (€) Tarieven vanaf 1/7/2015	**Rechte lijn** *** (Groot)ouders - (klein)kinderen** *** Tussen partners**	**Rechte lijn** **Energierenovatie**	**Niet rechte lijn**	**Niet rechte lijn** **Energierenovatie**
0 - € 150.000	3%	3%	10%	9%
€ 150.000 - € 250.000	9%	6%	20%	17%

€ 250.000 - € 450.000	18%	12%	30%	24%
> € 450.000	27%	18%	40%	31%

Tussen 1 juli 2015 en 6 juli 2017 konden in totaal 49 dossiers voor een totaalbedrag van 162.000 euro van een teruggave van de schenkingsrechten omwille van energetische renovatie genieten. Gezien de termijn om te renoveren 5 jaar bedraagt (te rekenen vanaf de akte van schenking), kunnen er voor deze periode nog aanvragen tot terugbetaling bijkomen.

Het actieplan voor energie-efficiëntere niet-residentiële gebouwen werd verder vorm gegeven. Aangezien het niet-residentiële gebouwenpark zeer divers is en de grootverbruikers best eerst worden aangepakt, zullen acties per sector worden ontwikkeld, met focus op handelsgebouwen en kantoren. De verschillende acties die worden voorgesteld en uitgewerkt in het kader van de lopende transitieprojecten, zoals Stroomversnelling, Visie 2050 en Klimaatvisie 2050 en de resolutie van het Vlaams Parlement van 25 november 2016 betreffende een sterk Vlaams klimaatbeleid, werden ingebed in het actieplan.

Beknopte beschrijving van specifieke acties/projecten in 2018

- **Verdere uitwerking van het Renovatiepact voor woningen**

Het VEA zal in het kader van de verdere uitwerking van het Renovatiepact een belangrijke coördinerende en sturende rol opnemen (zie 2.1.2). Daarnaast zal het VEA ook het voortouw nemen wat betreft de inhoudelijke invulling van een aantal werven, zijnde:

- De invulling van de woningpas Medium verder concreet uitwerken (zie ook 2.3.8.1).
- Het regelgevend kader voor het EPC+/renovatieadvies vastleggen en de software voor het EPC+ uitwerken (zie ook 2.3.1.2).
- Het vastleggen van functionaliteiten voor de gebruikerstool renovatieadvies.
- De implementatie van het Energiearmoedeprogramma (zie ook 2.3.7).

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Vastleggen functionaliteiten gebruikerstool renovatieadvies	Beschikbaarheid voorstel	Uiterlijk 31 oktober 2018

Indicatieve stappen/mijlpalen 2019-2020:

- 2019: Lancering EPC+/renovatieadvies + heroriëntering energiehuizen.
- Vanaf 1 januari 2019 wordt de doelgroep van de Vlaamse energielening beperkt tot kwetsbare gezinnen en coöperatieven en niet-commerciële instellingen. Vanaf 1 januari 2020 zullen enkel nog kwetsbare gezinnen een beroep kunnen doen op de energielening. De energiehuizen zullen nieuwe taken toebedeeld krijgen en evolueren tot uniek loket, met focus op informeren, begeleiden en ontzorgen.

- **Actieplan niet-woongebouwen**

De basistekst van het actieplan energie-efficiëntere niet-woongebouwen, zoals uitgewerkt in 2017, zal worden voorgelegd aan de werkgroep energie-efficiëntie van de Stroomversnelling.

Het VEA zal in 2018 de concrete uitvoering van het actieplan energie-efficiëntere niet-woongebouwen coördineren, rekening houdend met acties en input vanuit de lopende transitieprojecten, in het bijzonder de werkgroep energie-efficiëntie van de Stroomversnelling.

Budget 2018

Energieleningen: 55.000.000 euro.

Werkingsmiddelen energieleningen: 5.200.000 euro.

Energiescans: 4.815.000 euro.

Sociale energie-efficiëntieprojecten (SEEP's): 4.275.000 euro.

2.3.1.2 De EPC-regelgeving vervolmaken.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgende operationele kerntaak van het VEA: 3.

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

De Vlaamse energieprestatiecertificatieregelgeving geeft uitvoering aan de Europese EPBD-richtlijn inzake de energieprestaties van gebouwen. Het VEA staat momenteel in voor de implementatie van het EPC voor publieke gebouwen en het EPC bij de verkoop en verhuur van residentiële gebouwen.

In kader van de implementatie van de EPC-regelgeving voert het VEA verschillende taken uit:

- Ontwikkelen van de rekenmethodiek en ter beschikking stellen van berekeningssoftware.
- Opstellen en up-to-date houden van een inspectieprotocol.
- Erkennen van basisopleidingen, permanente vormingen en energiedeskundigen.
- Erkennen van exameninstellingen.
- Uitbouwen van de energieprestatiedatabank.
- Communicatie naar de energiedeskundigen.
- Controleren en handhaven van de kwaliteit van het EPC, de (tijdige) aanwezigheid van het EPC en de advertentieplicht.

In 2017 heeft het VEA actief de besprekingen gevolgd over de herziening van de EPBD-richtlijn.

In overleg met de belanghebbenden wordt de implementatie van de energieprestatiecertificatieregelgeving regelmatig geëvalueerd. De volgende evaluatienota is in

2018 gepland. De inhoud zal zich toespitsen op de impact op het Vlaamse beleidskader van de nieuwe EPBD-richtlijn en de beslissingen inzake het beleidskader voor EPB/EPC 2.0 (zie 2.3.2.2).

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Evaluatie energieprestatiecertificatieregelgeving	Beschikbaarheid ontwerp van evaluatierapport	Uiterlijk 31 december 2018

Beknopte rapportering over de specifieke acties/projecten van 2017

Het aangepaste inspectieprotocol en de bijhorende softwaretoepassing zijn sinds 1 juli 2017 in voege. De aanpassingen zijn tot stand gekomen op basis van een uitgebreide bevraging van de energiedeskundigen, ervaringen door het VEA opgedaan bij kwaliteitscontroles en vragen die via de helpdesk werden gesteld .

Daarnaast moeten energiedeskundigen type A, net zoals verslaggevers, vanaf 1 januari 2017 permanente vorming volgen om hun erkenning te kunnen behouden. In de permanente vorming van 2017 werd de focus gelegd op de aanpassingen aan het inspectieprotocol en de bijhorende software, die op 1 juli 2017 in voege zijn getreden. De permanente vorming kan enkel worden gegeven door erkende vormingsinstellingen.

De rekenmethodiek voor het EPC+ werd in 2017 volledig uitgewerkt.

De standaardaanbevelingen uit het huidige EPC zullen in het EPC+ worden vervangen door een maatregelenpakket meer op maat van de specifieke woning. Het maatregelenpakket zal de werken en voor eengezinswoningen de bijhorende kosten beschrijven die nodig zijn om de woning te renoveren conform de langetermijndoelstelling voor 2050. Via het maatregelenpakket zullen potentiële kopers en huurders worden geïnformeerd over de grote lijnen van het renovatiepad van een woning richting de langetermijndoelstelling. De vorm en de inhoud van het EPC+ werden samen met gebruikers via een servicedesingtraject vastgelegd.

Om beter rekening te kunnen houden met de problematiek van mede-eigendom wordt voor appartementen een specifieke aanpak ontwikkeld. Het huidige EPC wordt immers opgemaakt per wooneenheid, terwijl heel wat maatregelen, zoals werken aan de gebouwschil, niet door een individuele eigenaar kunnen worden uitgevoerd, maar enkel door de vereniging van mede-eigenaars. Het EPC+ van een individueel appartement zal aangevuld worden met een EPC van de gemene delen. Dit EPC geeft inzicht in het renovatiepad van de gemene delen en dient tegelijk als input voor de opmaak van een EPC van een individueel appartement. De opleidingsversie van dit EPC gemene delen is voorzien voor begin 2019, de officiële lancering voor begin 2020. De haalbaarheid van de planning is sterk afhankelijk van de beschikbaarheid van een gebouwenregister dat door het agentschap Informatie Vlaanderen wordt ontwikkeld.

Beknopte beschrijving van specifieke acties/projecten in 2018

Tegen midden 2018 zullen het inspectieprotocol en de software voor het EPC+ beschikbaar zijn voor een opleiding van de lesgevers. Energiedeskundigen zullen in de tweede helft van 2018 zich moeten bijscholen over het EPC+, zodat vanaf 1 januari 2019 het EPC+ kan worden opgemaakt voor de verkoop of verhuur van een woning.

Het regelgevend kader en de timing voor het invoeren van de verplichting van het EPC gemene delen zullen in 2018 worden uitgewerkt.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Uitwerking inspectieprotocol en ontwikkeling software voor opmaak EPC+	Release software EPC+ en publicatie inspectieprotocol voor train-de-trainer	Uiterlijk 30 juni 2018
Uitwerken regelgevend kader EPC gemene delen	Ontwerp van besluit voor definitieve goedkeuring werd aan het kabinet bezorgd	Uiterlijk 1 december 2018
Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Uitwerken van een EPC+ voor de gemeenschappelijke delen van appartementen	Software en inspectieprotocol beschikbaar voor opleidingen	Uiterlijk 31 december 2018

Indicatieve stappen/mijlpalen 2019-2020:

- 2019: Lancering EPC+ voor wooneenheden.
- 2020: Lancering EPC+ voor gemeenschappelijke delen van appartementen.

2.3.1.3 <u>De kwaliteit van het EPC voor residentiële gebouwen verbeteren.</u>

Deze operationele doelstelling is gelinkt met volgende operationele kerntaken van het VEA: 4, 5 en 11.

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Een lage kwaliteit van de EPC's brengt de geloofwaardigheid van het EPC als slagkrachtig beleidsinstrument in het gedrang. Het is daarom belangrijk dat in het volledige traject van de start van de erkenning van de energiedeskundige tot en met de opmaak van het certificaat voldoende kwaliteitsgaranties omtrent de (vak)kennis van de energiedeskundigen worden ingebouwd.

Artikel 27 van de Europese richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestatie van gebouwen stelt dat de lidstaten de regels moeten vaststellen inzake de sancties die van toepassing zijn op inbreuken op de regelgeving en dat zij alle nodige maatregelen moeten treffen opdat zij worden toegepast. De sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn. De sancties wegens overtreding of het niet naleven van de verplichtingen inzake het EPC, werden via het Energiedecreet vastgelegd in Vlaamse regelgeving. Het VEA is belast met het uitvoeren van de controles en het opleggen van de sancties.

Sinds 2015 maakt het VEA jaarlijks een handhavingsplan op waarin de handhavingsprioriteiten worden vastgelegd, rekening houdend met het beschikbare personeel en de beschikbare middelen.

- **Controle op de aanwezigheid van het EPC en op de advertentieplicht inzake het EPC**

In 2009 werd gestart met de controles op de aanwezigheid van het EPC voor residentiële gebouwen. Via advertenties, websites van immomakelaars, notarisblaadjes,... worden woningen gezocht die te koop of te huur worden aangeboden. Via de energieprestatiedatabank en controles ter plaatse, wordt nagegaan of een EPC aanwezig is. Daarnaast hebben notarissen een meldingsplicht naar het VEA als een authentieke verkoopakte wordt verleden zonder dat een EPC beschikbaar is. Samen met de controle op de aanwezigheid van het EPC, wordt gecontroleerd of de verplichte informatie (correct) op de advertentie werd geplaatst.

De controles hebben duidelijk bijgedragen tot een snelle inburgering van het EPC. Het merendeel van de woningen die te koop of te huur worden aangeboden, beschikken over een EPC. In 2009 beschikte bij een eerste controle slechts 50% van eigenaars die een woning te koop of te huur aanboden over een energieprestatiecertificaat. In 2017 was dit percentage opgelopen tot 98%. In 2017 voldeed 93% van de advertenties aan de EPC-advertentieplicht.

- **Controle op de correctheid van het certificaat**

De controle op de waarheidsgetrouwe opmaak van het EPC door de energiedeskundige is een van de belangrijke schakels voor kwaliteitsverbetering en –beheersing. Ook de Europese Commissie erkent het belang van de kwaliteitscontroles. Artikel 18 van de Europese richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestatie van gebouwen stelt dat de lidstaten kwaliteitscontroles moeten uitvoeren op een statistisch significant percentage van de EPC's van bestaande gebouwen. Het VEA voert steekproefsgewijze controles uit om na te gaan of het EPC waarheidsgetrouw werd opgesteld. Daarnaast behandelt het VEA ook klachten met betrekking tot de kwaliteit van de EPC's. Het uitvoeren van kwaliteitscontroles is een tijds- en arbeidsintensief proces. Iedere controle start met het screenen van het EPC op twijfelachtige invoergegevens. Als uit de deskcontrole blijkt dat het EPC minstens 2 twijfelachtige invoergegevens bevat, worden argumenten en stavingsstukken (plannen, bewijsstukken, foto's, …) opgevraagd. Als na evaluatie van de stavingsstukken blijkt dat deze onvoldoende zijn om de

correctheid van de invoergegevens aan te tonen, wordt de handhavingsprocedure opgestart en ontvangt de energiedeskundige een intentie tot boetebrief. De uitgevoerde deskcontroles en daaraan gekoppeld de eventuele sancties, zorgen er voor dat de energiedeskundigen waakzamer worden bij de opmaak van het EPC.

In uitvoering van het handhavingsplan 2016 werd gestart met een proefproject om meer controles ter plaatse uit te voeren. Per maand worden sindsdien 2 à 3 controles ter plaatse uitgevoerd zonder voorafgaande deskcontrole. Deze controles geven een beter beeld van de kwaliteit van de EPC's aangezien de controle veel grondiger verloopt. Daarnaast wordt ook na een deskcontrole ter plaatse gegaan bij twijfel over de correctheid van vaststellingen of opmetingen, of bij het ontbreken van een correcte invoer. Op die manier kan de handhavingsprocedure worden verdergezet en worden deskundigen die hun vaststellingen en opmetingen niet goed documenteren juist afgestraft, aangezien deze dossiers omwille van twijfel aan een veel grondigere controle (ter plaatse) worden onderworpen. Het proefproject werd positief geëvalueerd en de werkwijze werd in 2017 verdergezet, rekening houdend met de beschikbare personeelsinzet.

Om kwaliteitsvolle EPC's op te maken, werd in de regelgeving opgenomen dat de energieprestatiecertificaten door erkende energiedeskundigen moeten worden uitgevoerd. De kandidaat-energiedeskundigen type A, B en C moeten een erkende opleiding volgen. In de periode 2012-2017 moesten kandidaat-energiedeskundigen type A en C, voordat ze erkend konden worden, ook slagen voor een centraal examen, dat door het VEA werd georganiseerd. Eind 2016 werd beslist dat de organisatie van het centraal examen niet langer een kerntaak van het VEA is en de organisatie van het examen moet gebeuren door de opleidingsinstellingen. In 2017 werd het regelgevend kader voor de reorganisatie van het centraal examen uitgewerkt. Vanaf 1 januari 2018 wordt het examen georganiseerd door erkende exameninstellingen.

Het VEA organiseert zelf geen opleidingen tot energiedeskundige maar behandelt de erkenningsaanvragen voor de organisatie van een opleiding die leidt tot het behalen van een getuigschrift tot energiedeskundige. Momenteel zijn er 10 opleidingsinstellingen erkend om het getuigschrift tot energiedeskundige type A af te leveren en 2 om het getuigschrift tot type C af te leveren. Vanaf 1 januari 2017 moeten energiedeskundigen type A jaarlijks een aantal uren permanente vorming volgen om hun erkenning te kunnen behouden. Deze vormingen worden gegeven door erkende vormingsinstellingen. Vanaf 2018 zal het VEA eveneens in het begin van elk jaar evalueren welke energiedeskundigen de vereiste uren permanente vorming niet volgden. Op het einde van ieder jaar legt de minister op voorstel van het VEA het pakket verplichte permanente vorming voor het volgende jaar vast. In 2018 zullen de energiedeskundigen zes uur vorming met verplichte inhoud over het EPC+ en de veelgemaakte fouten moeten volgen.

Het VEA zal de komende jaren met volgende acties de kwaliteit van de opleidingen (basisopleiding, permanente vorming, begeleiding)en examens bewaken:

- Het opvolgen van de kwaliteit en de kennis van de lesgevers en begeleiders. Het VEA zal op regelmatige tijdstippen overleg plegen met de opleidingsinstellingen en begeleiders en bij aanpassingen van de software en/of de berekeningsmethode een train-de-trainer opleiding organiseren, waarop de lesgevers gevraagd worden om aanwezig te zijn.
- Het VEA zal steekproefsgewijs opleidingen en examens bijwonen om de zwakke punten in de opleidingen en examens te detecteren en de cursisten (laten) bevragen.
- Opstellen van een jaarlijks evaluatierapport met beoordeling van de kwaliteit van de opleidingen, permanente vormingen en examens.

Voor de handhavingsprocessen stelt het VEA zich tot doel om de doorlooptijd voor de dossiers te beperken.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Opmaak handhavingsplan 2019 - deel EPC	Handhavingsplan 2019 is beschikbaar	Uiterlijk 30 november 2018
Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Steekproefgewijs kwaliteitscontroles uitvoeren op energieprestatiecertificaten via deskaudit en via controle ter plaatse	Aantal gecontroleerde energieprestatiecertificaten	200 gecontroleerde energieprestatiecertificaten
Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Controles uitvoeren inzake aanwezigheid bij het te koop en te huur aanbieden van een wooneenheid en (correcte) vermelding kengetal EPC voor residentiële gebouwen op de commerciële publiciteit	Aantal controles op aanwezigheid correcte vermelding kengetal op commerciële publiciteit	2000 controles op aanwezigheid en op correcte vermelding kengetal op commerciële publiciteit
Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Doorlooptijd voor de controle- en handhavingsdossiers beperken	% van de controles inzake aanwezigheid en advertentieplicht waarvoor een hoorzitting moet worden opgestart en waarvan de hoorzitting binnen 3 maand na de controle plaatsvindt % van de controledossiers 2018 inzake kwaliteit, waarvoor geen controle ter plaatse werd uitgevoerd en	90% 90%

	waarvoor binnen de zes maand na de controle een beslissing tot het al dan niet opleggen van een boete werd genomen (exclusief administratief beroep) % van de controledossiers 2018 inzake kwaliteit, waarvoor een controle ter plaatse werd uitgevoerd en waarvoor binnen de acht maand na de controle een beslissing tot het al dan niet opleggen van een boete werd genomen (exclusief administratief beroep)	90%
Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Doorlooptijd behandeling erkenningsaanvragen opleidingsinstellingen (voor opleidingen) en vormingsinstituten (voor permanente vorming) beperken	% aanvragen waarvan beslissing binnen de 60 dagen gecommuniceerd werd aan de aanvrager	90 %
Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Uitwerken jaarlijks evaluatierapport met de beoordeling van de kwaliteit van de opleidingen, examens en permanente vormingen	Beschikbaarheid evaluatierapport	Uiterlijk 31 december 2018
Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Evaluatie van de energiedeskundigen type A die niet meer aan de erkenningsvoorwaarden voldoen	Evaluatiebeslissing verstuurd en correcte status invoeren voor energiedeskundigen die niet voldoen aan voorwaarde permanente vorming 2017	Uiterlijk 30 juni 2018 voor actieve energiedeskundigen Uiterlijk 31 december 2018 voor niet-actieve energiedeskundigen
Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**

Vastleggen aantal uren verplichte vorming (inclusief inhoud) en vrij in te vullen vorming 2019	Ontwerp van MB beschikbaar	Uiterlijk 1 december 2018

Beknopte rapportering over de specifieke acties/projecten van 2017

De aangepaste erkenningsregeling voor energiedeskundigen type A werd door het VEA in 2017 geoperationaliseerd. Sinds begin mei kunnen vormingsinstellingen een erkenning aanvragen voor het geven van de permanente vorming. Eind 2017 waren er 10 instellingen erkend voor het geven van permanente vorming. Er werden 137 erkende vormingen voor energiedeskundigen type A waarvan 119 vormingen met verplichte inhoud en 18 vormingen met vrije inhoud ingericht in 2017. Energiedeskundigen type A kunnen ook sinds mei 2017 de gevolgde uren permanente vorming opvolgen via het luik 'erkenning' van de energieprestatiedatabank. Een ontwerp van ministerieel besluit met de duur en de inhoud van de permanente vorming 2018 werd eind oktober 2017 voorgelegd aan het kabinet voor adviesvraag Raad van State.

De kwaliteitscontroles werden in 2017 verdergezet. Er werden in totaal 200 EPC's willekeurig gecontroleerd. Daarvan werden 183 EPC's via deskaudits behandeld en 17 EPC's met een bijkomende controle ter plaatse. Er werden ook 39 gerichte controles uitgevoerd waarvan een ter plaatse werd gecontroleerd en 25 op basis van een klacht waarvan 16 ter plaatse werden gecontroleerd.

In 2017 werden 21 examens voor energiedeskundigen type A georganiseerd, waaraan in totaal 173 kandidaten deelnamen (2016: 11 examens met 222 deelnemers). Het slaagpercentage voor energiedeskundigen type A lag in 2017 op 46% (2016: 57%, 2015: 57%, 2014: 36,9%, 2013 43,4%). Het eerste kwaliteitsrapport inzake de opleidingen en permanente vormingen voor EPC-deskundigen werd opgemaakt.

Op 8 september 2017 heeft de Vlaamse Regering een wijzigingsbesluit goedgekeurd waardoor de organisatie van het centraal examen niet langer een kerntaak is van het VEA. Het examen zal vanaf 1 januari 2018 worden georganiseerd door exameninstellingen die hiervoor worden erkend door het VEA.

In 2015 is het VEA gestart met de systematische monitoring van de doorlooptijd van de handhavingsdossiers. Zowel voor de dossiers inzake aanwezigheid en advertentieplicht als voor de dossiers inzake kwaliteit werden de vooropgestelde doorlooptijden in 2017 grotendeels gehaald. Doordat er in de zomermaanden geen hoorzittingen werden georganiseerd voor de controles inzake aanwezigheid en advertentieplicht, kon voor een beperkt aantal controles de doelstelling om binnen de 3 maanden na een controle een hoorzitting te halen, niet worden gerealiseerd. 100% van de aanvragen tot erkenning voor opleidings- en vormingsinstellingen, werd in 2017 binnen de 2 maand behandeld.

2.3.1.4 Het EPC niet-residentiële gebouwen implementeren.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgende operationele kerntaak van het VEA: 3

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

De implementatie van het EPC voor niet-residentiële gebouwen wordt sinds 2008 in samenwerking met de twee andere gewesten voorbereid.

Beknopte rapportering over specifieke acties/projecten 2017

Een aanzienlijk deel van de niet-residentiële gebouwen heeft een oppervlakte gelijkaardig aan een woning en heeft zeer gelijkaardige karakteristieken. IN 2017 werd daarom beslist het toepassingsgebied en de methodiek voor residentiële gebouwen uit te breiden naar kleine niet-residentiële gebouwen. Het EPC voor kleine niet-residentiële gebouwen zal dus aansluiten bij het EPC voor residentiële gebouwen. Voor de rekenmethode zal worden verder gewerkt op deze van het EPC+. De software en het inspectieprotocol zullen ook dezelfde zijn als deze voor residentiële gebouwen, met uitbreidingen voor kleine niet-residentiële gebouwen waar nodig.

Om de formulestructuur en het inspectieprotocol te finaliseren voor de grote niet-residentiële gebouwen, is in 2017 de opdracht van het EPB-consortium uitgebreid met een luik voor bestaande niet-residentiële gebouwen.

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2018

Tegen midden 2018 zal de rekenmethodiek voor grote niet-residentiële gebouwen verder worden uitgewerkt door het consortium. Er wordt een nieuwe aanbesteding voorbereid voor de ontwikkeling van de software voor de opmaak van het EPC voor grote niet-residentiële gebouwen.

Een opleidingsversie van het EPC voor kleine niet-residentiële gebouwen zal begin 2019 beschikbaar zijn Vanaf 1 januari 2020 zullen kleine niet-residentiële gebouwen die te koop of te huur worden aangeboden over een EPC moeten beschikken. Dit EPC zal worden opgesteld door energiedeskundigen type A.

Eind 2018 vervallen de eerste certificaten voor publieke gebouwen. Het is aangewezen om de hernieuwing van deze certificaten te laten aansluiten bij andere lopende initiatieven (potentieelscans zorginstellingen, rapporten voor scholen en zorginstellingen in kader van Terra …). Het VEA zal in de eerste maanden van 2018 mogelijke pistes onderzoeken, zodat het EPC publieke gebouwen een duidelijke meerwaarde krijgt.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Uitwerking EPC+ voor kleine niet-residentiële gebouwen	Software en inspectieprotocol beschikbaar voor	Uiterlijk 31 december 2018

	opleidingen	

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Uitwerken regelgevend kader EPC kleine niet-residentiële gebouwen	Ontwerp van besluit voor definitieve goedkeuring werd aan het kabinet bezorgd	Uiterlijk 1 december 2018
Uitwerken plan van aanpak voor hernieuwing EPC's publieke gebouwen	Beschikbaarheid plan van aanpak	Uiterlijk 31 maart 2018

Indicatieve stappen/mijlpalen 2019-2020:

- 2019: Voorbereiding implementatie EPC kleine niet-residentiële gebouwen.
- 2020: Lancering EPC kleine niet-residentiële gebouwen.

2.3.2 Versterken van de beleidsinstrumenten voor de verbetering van de energieprestatie van nieuwbouw.

2.3.2.1 De betaalbaarheid van BEN-nieuwbouw opvolgen.

Deze operationele doelstelling is gelinkt met de volgende operationele kerntaken van het VEA: 4, 6, en 8.

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

De Europese richtlijn betreffende de energieprestaties van gebouwen (2010/31/EU) legt vast dat vanaf 2021 elk nieuw gebouw bijna-energieneutraal (BEN) moet zijn. De Vlaamse Regering legde in 2013 de Vlaamse BEN-definitie voor nieuwe woongebouwen, kantoren en scholen en het aanscherpingspad van de EPB-eisen tot het BEN-niveau in 2021 vast. Voor EPN-gebouwen legde de Vlaamse Regering het aanscherpingspad in 2016 vast. Het aanscherpingspad voor kantoren en scholen werd daarbij herzien. De evolutie naar het BEN-niveau moet betaalbaar zijn zodat het draagvlak voor energiezuinig bouwen bij bouwheren en bouwsector behouden blijft. Artikel 11.1.6 van het Energiedecreet bepaalt dat de Vlaamse Regering minstens om de twee jaar de EPB-eisen evalueert en in voorkomend geval aanpast.

De maatschappelijke aanvaarding, de haalbaarheid en de effectiviteit van de EPB-regelgeving wordt door het VEA tevens permanent opgevolgd via de monitoring van het handhavingskader. In de Europese richtlijn betreffende de energieprestatie van gebouwen (2010/31/EU) wordt het belang van handhaving onderstreept. De lidstaten moeten regels vaststellen en toepassen die gelden voor inbreuken op de regelgeving. In annex II legt de richtlijn op dat een onafhankelijke kwaliteitscontrole gebeurt van een representatieve ad random steekproef van de ingediende EPB-aangiften. Het Energiedecreet gelast het VEA de energieprestatieregelgeving te handhaven.

Het effectief toepassen van het duidelijke handhavingskader voorzien in de Vlaamse energieregelgeving, zorgde voor de snelle inburgering en het goed naleven van de EPB-eisen sinds 2006. Het toezien op het naleven van de EPB-eisen en de bijhorende procedures zorgt bovendien voor een eerlijke concurrentiepositie tussen verschillende bouwbedrijven in de markt.

Met de geplande graduele aanscherping van de EPB-eisen tot het BEN-niveau in 2021, is het cruciaal om blijvend in te zetten op handhaving. Het VEA handhaaft overeenkomstig de procedures voorzien in het Energiedecreet, volgende zaken:

- Het naleven van de procedurevereisten (indienen van startverklaring en EPB-aangifte).
- Het naleven van de EPB-eisen.
- De waarheidsgetrouwe rapportering in de EPB-aangifte (= kwaliteitscontrole en fraudedetectie).

Het VEA maakt vanaf 2015 jaarlijks een handhavingsplan op waarin de handhavingsprioriteiten worden vastgelegd rekening houdend met het beschikbare personeel.

Voor het handhavingsproces 'naleven van de procedurevereisten (indienen van startverklaring en EPB-aangifte)' stelt het VEA zich tot doel om enerzijds een minimum aantal handhavingsdossiers op te starten en anderzijds daarbij ook de doorlooptijd van die lopende procedures onder controle te houden.

Regelmatig ontvangt het VEA via de helpdesk klachten van verslaggevers die melden dat hun aangifteplichtige niet meewerkt om de EPB-aangifte in te dienen. In vele gevallen is het bouwproject al een tijdje in gebruik. Voor die klachten start het VEA de handhavingsprocedure op: er wordt gecheckt of de vergunning van het dossier ouder is dan 5 jaar, er een vaststelling van einde van de werken is gemeld door de gemeente of dat er vaststelling kan gebeuren van ingebruikname, enerzijds via een deskaudit, of anderzijds via een controle ter plaatse. Op basis van die vaststelling wordt een aanmaning verstuurd.

Voor het handhavingsproces 'naleven van de EPB-eisen' zijn in 2017 ongeveer 2.100 dossiers ingepland voor een hoorzitting voor het niet-voldoen aan de EPB-eisen (2016: 1600). Eind 2017 bedroeg de stock EPB-aangiften die niet voldoen aan één of meerdere van de EPB-eisen ongeveer 1.321 dossiers (eind 2016: 1700 dossiers). Het VEA plant in 2018 opnieuw een reeks dossiers in voor schriftelijke hoorzitting en blijft ook in 2018 inzetten op het beperken van de doorlooptermijn voor dat type dossiers. Het VEA stelt zich als doel dat minstens 90% van de openstaande hoorzittingsdossiers 'niet-naleving EPB-eisen met tegenargumenten' tegen eind 2018 jonger is dan 6 maand.

Voor het handhavingsproces 'waarheidsgetrouwe rapportering in de EPB-aangifte' wordt vooral ingezet op fraudedetectie en klachtenbehandeling. Na ontvangst van de klacht of het vermoeden van fraude wordt het dossier geregistreerd in het klachtenregister en beoordeeld naar ontvankelijkheid. Als de klacht of het vermoeden van fraude ontvankelijk wordt bevonden,

plant het VEA altijd een controle ter plaatse in. Het baseert de verdere behandeling van het dossier op de vaststellingen ter plaatse en de vaststellingen tijdens de deskcontrole.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Opmaak handhavingsplan 2019 – deel EPB	Beschikbaarheid handhavingsplan 2019	Uiterlijk 30 november 2018

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Doorlooptijd voor de handhavingsdossiers beperken	% van de openstaande hoorzittingsdossiers niet-naleving EPB-eisen met tegenargumenten eind 2018 jonger dan 6 maand	90%

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Doorlooptijd aanmaningen n.a.v. meldingen niet indienen EPB-aangifte van nieuwbouw	% aanmaningen voor niet-indienen EPB-aangifte dat binnen 2 maand na melding is verstuurd	100%

Beknopte rapportering over de specifieke acties/projecten van 2017

Voor de herziening van de EPBD-richtlijn werd in de loop van 2017 onder de coördinatie van het VEA standpuntbepalingen voor Vlaanderen en België opgemaakt. Onder punt 3.3.2 wordt de stand van zaken van deze herziening samengevat.

In 2017 werd opnieuw voor de residentiële gebouwen nagegaan in welke mate het BEN-niveau van E30 haalbaar is en blijft. Anders dan in 2012 en 2015 werd geen volledig nieuwe studie naar kostenoptimalisatie uitgevoerd, maar werd specifiek gekozen om de maatregelen uit vorige studies toe te passen op een ruimere set van 50 gebouwen, ongeveer gelijkmatig verdeeld tussen eengezinswoningen en appartementen. Het betrof controleberekeningen op werkelijke woninggeometrieën, afkomstig uit de energieprestatiedatabank, waarbij werd geverifieerd of met de verwachte pakketten E30 behaald kan worden. Indien dat niet het geval was, werden bijkomende pakketten gezocht, waarvoor tegelijk ook de impact op de kostprijs werd geverifieerd.

Voor de niet-residentiële gebouwen werd in 2017 een analoge studie uitgevoerd als de kostenoptimale studie in 2015. Er werd specifiek gekozen om andere referentiegebouwen te

selecteren, omdat niet-residentiële gebouwen zeer verscheiden zijn. Het is daarom zeer moeilijk om een representatieve set aan gebouwen te bekomen. De resultaten van deze studie zijn een set van kostenoptimale niveaus voor de verschillende voorkomende functionele delen.

De resultaten van deze studies zullen worden verwerkt in de EPB-evaluatie 2018.

In 2017 werden 26.030 startverklaringen (2016: 26.197) en 38.365 EPB-aangiften (2016: 38.170) ingediend.

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2018

Eind maart 2018 zullen de resultaten van het beleidsondersteunend onderzoek voor een stappenplan voor EPB 2.0 beschikbaar zijn. Mee op basis van de resultaten van deze studie, zullen midden 2018, in overleg met het Waalse en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de krachtlijnen voor de toekomstige EPB-methodiek worden vastgelegd.

In 2018 zal ook een nieuw evaluatieverslag aangaande de EPB-regelgeving worden uitgewerkt. De evaluatie zal zich toespitsen op de evaluatie van de eisenniveaus op basis van de resultaten van de kostenoptimale studies, de aanpassingen die in het kader van de herziening van de EPBD-richtlijn nodig zijn en de implicaties van de gemaakte beleidskeuzes voor EPB 2.0.

Indicatieve stappen/mijlpalen 2019-2020:

- Actualisaties van de studies inzake kostenoptimale EPB-eisen.

2.3.2.2 <u>De EPB-regelgeving vervolmaken.</u>

Deze operationele doelstelling is gelinkt met volgend operationeel kernproces van het VEA: 4, 6 en 8.

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Met oog op de evolutie op korte termijn naar BEN-gebouwen, is er nood aan een volgehouden inspanning om de implementatie van de EPB-regelgeving te verbeteren en af te stemmen, zowel met de bouwsector en de bouwers om het draagvlak te behouden, als met het Europese beleidsniveau. Artikel 11.1.6 van het Energiedecreet bepaalt dat de Vlaamse Regering minstens om de twee jaar de berekeningsmethode van de energieprestaties van gebouwen evalueert en in voorkomend geval aanpast. De procedures en de administratieve lasten van de regelgeving worden elke 4 jaar geëvalueerd.

In bepaalde uitzonderlijke gevallen is het niet mogelijk voor een specifiek project om aan de EPB-eisen te voldoen. Het Energiebesluit voorziet dat een vrijstelling of een afwijking kan

worden aangevraagd wanneer de EPB-eisen technisch, functioneel of economisch niet haalbaar zijn. Het VEA beoordeelt de aanvragen en stelt een advies en een voorstel van beslissing (ontwerp MB) op. 99 % van de aanvragen voor uitzonderingen en afwijkingen werd in 2017 binnen de 3 maand behandeld (in 2016: 96%).

Sinds midden 2014 kan via gelijkwaardigheid de energieprestatie van gebouwen gekoppeld aan projecten die gebruik maken van een externe warmtelevering (bijvoorbeeld stadsverwarming) worden gevaloriseerd. Dit gebeurt op basis van een rekenmethode ter beschikking gesteld door het VEA in een goedkeuringsleidraad. Vanaf 25 november 2016 verloopt een aanvraag via de procedure van een afwijking van de algemene rekenmethode en niet langer via de procedure van gelijkwaardigheid. In 2017 werden 18 aanvragen ingediend (2016: 18 aanvragen). Alle aanvragen voor gelijkwaardigheid van externe warmtelevering werden binnen de wettelijke termijn van 120 dagen behandeld.

De drie gewesten werken via het EPB-platform samen aan de verdere optimalisering van de EPB-berekeningsmethode. Het EPB-platform wordt hierbij ondersteund door een EPB-consortium van kennisinstellingen en studiebureaus. Het VEA voert onder andere volgende taken uit voor het verder optimaliseren van de bestaande berekeningsmethodiek:

- Het VEA bewaakt mee de prioriteitenlijst van het EPB-platform. Deze prioriteitenlijst is een verzameling van verbeterpunten, aangebracht door de sector, uit evoluties op vlak van Europese normering of uit vragen.
- Het VEA begeleidt en volgt de studieopdrachten op die het EPB-consortium uitvoert.
- Het VEA stuurt vragen die het niet zelf kan beantwoorden, door als tweedelijnsvraag. Het VEA vult de template met de vraag in en geeft feedback op het antwoord van het EPB-consortium.

Naast de werkzaamheden met betrekking tot de nieuwbouwmethodiek, werd vanaf 2017 ook de verdere ontwikkeling van de methodiek voor bestaande niet-residentiële gebouwen in het consortium geïntegreerd.

De EPB-regelgeving is voortdurend in evolutie. De wijzigingen voor 2018 zijn opgenomen in een besluit van de Vlaamse Regering dat op 15 december 2017 werd goedgekeurd. De wijzigingen bevatten het toevoegen van Ecodesigngegevens voor opwekkers van ruimteverwarming en een herziening van de rekenmethode voor zonnecollectoren, waarbij invoer van specifieke productgegevens van de collectoren mogelijk wordt.

Uit de kwaliteitscontroles van het VEA blijkt dat een groot deel van verslaggevers professioneel met hun werk bezig zijn en kwalitatieve EPB-aangiften opmaken. Bij ¼ van de gecontroleerde EPB-aangiften blijkt de kwaliteit van de EPB-aangifte en de kennis van de verslaggever echter onvoldoende. Om de kennis van de verslaggevers en de kwaliteit van de EPB-aangifte (met inbegrip van het EPC Bouw) te verhogen, is vanaf 2015 de erkenningsregeling voor verslaggevers gewijzigd. De diplomavoorwaarde werd verruimd. Voor de opleiding die leidt tot het behalen van een getuigschrift voor EPB-verslaggevers, wordt gewerkt met een erkenning

van de opleidingsinstelling. Kandidaat-verslaggevers moeten bovendien slagen in een examen alvorens als verslaggever erkend te kunnen worden. In het najaar van 2017 werd het besluit goedgekeurd dat de organisatie van het examen voor energiedeskundigen als taak niet langer toewijst aan het VEA maar aan de opleidingsinstellingen. De ontwikkelingen in het domein van 'het beroep van de EPB-verslaggever' evolueren zo snel dat ook een permanente vorming noodzakelijk is om de kwaliteit van de dienstverlening te garanderen en de kennis van de EPB-verslaggevers te versterken. Voor de permanente vorming wordt eveneens gewerkt met een erkenning van de vormingsinstellingen. 100% van de aanvragen tot erkenning voor opleidings- en vormingsinstellingen, werd in 2017 binnen de 2 maand behandeld.

Het VEA analyseert in het begin van elk jaar welke verslaggevers de vereiste permanente vorming niet volgden. Dit gebeurde in 2017 voor de tweede keer.

Op het einde van ieder jaar legt de minister op voorstel van het VEA het pakket verplichte permanente vorming voor het volgende jaar vast. Verslaggevers zullen in 2018 10 uur vrije vorming moeten volgen.

Het VEA zal de komende jaren met volgende acties de kwaliteit van de opleidingen (basisopleiding, permanente vorming, begeleiding) bewaken:

- Het opvolgen van de kwaliteit en de kennis van de lesgevers en begeleiders. Het VEA zal op regelmatige tijdstippen overleg plegen met de opleidingsinstellingen en begeleiders en bij aanpassingen van de software en/of de berekeningsmethode een train-de-trainer opleiding organiseren, waarop de lesgevers gevraagd worden om aanwezig te zijn.
- Het VEA zal steekproefsgewijs opleidingen en examens bijwonen om de zwakke punten in de opleidingen en examens te detecteren en de cursisten (laten) bevragen.
- Opstellen van een jaarlijks evaluatierapport met beoordeling van de kwaliteit van de opleidingen, permanente vormingen en examens.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Beperken doorlooptijd behandeling uitzonderings- of afwijkingsaanvragen	% dossiers waarvoor het ontwerp MB binnen de 3 maand aan het kabinet is bezorgd	90%

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Maximale doorlooptijd gelijkwaardigheidsaanvragen voor gebouwen gekoppeld aan een systeem van externe warmtelevering respecteren	% dossiers dat binnen de wettelijke termijn (120 dagen) is behandeld	100%

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Doorlooptijd behandeling erkenningsaanvragen opleidingsinstellingen (voor opleidingen), vormingsinstituten (voor permanente vorming) en exameninstellingen beperken	% aanvragen waarvan beslissing binnen de 60 dagen gecommuniceerd werd aan de aanvrager	90 %

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Uitwerken jaarlijks evaluatierapport beoordeling van de kwaliteit van de opleidingen, permanente vormingen en examens	Beschikbaarheid evaluatierapport	Uiterlijk 31 december 2018

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Evaluatie van de verslaggevers die niet meer aan de erkenningsvoorwaarden voldoen	Evaluatiebeslissing verstuurd en correcte status invoeren voor verslaggevers die niet voldoen aan voorwaarde permanente vorming 2017	Uiterlijk 30 juni 2018

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Pakket verplichte permanente vorming is vastgelegd in een ministerieel besluit	Beschikbaarheid ontwerp ministerieel besluit	Uiterlijk 30 september 2018

Beknopte rapportering over de specifieke acties/projecten van 2017

Eind 2017 waren er 13 opleidingsinstellingen (2016: 13) erkend voor het geven van de basisopleiding tot verslaggever. Eind 2017 waren er 23 instellingen (eind 2016: 22) erkend voor het geven van permanente vorming. Er werden 339 erkende vormingen voor verslaggevers ingericht in 2017 (2016: 315). Verslaggevers kunnen sinds november 2015 de gevolgde permanente vorming opvolgen via het luik 'erkenning' van de energieprestatiedatabank.

In 2017 werden 15 examens voor verslaggevers georganiseerd (2016: 6), waaraan in totaal 126 kandidaten deelnamen (2016: 190). Het slaagpercentage lag in 2017 op 52% (2016: 46% ; 2015: 40%). In 2017 is de verplichting van de E-peileis voor alle nieuwe niet-residentiële gebouwen in voege getreden.

Eind 2017 werd het tweede rapport inzake de beoordeling van de kwaliteit van de opleidingen en permanente vormingen door het VEA opgemaakt.

Met het wijzigingsbesluit van 13 januari 2017 werd het verstrengingspad voor de energieprestatie-eisen, waaronder het E-peil en het minimumaandeel hernieuwbare energie, voor niet-residentiële gebouwen (excl. Industriële gebouwen) tot 2021 vastgelegd. De geldende E-peileisen zijn afhankelijk van de indeling volgens EPN-eenheid. De bestaande EPU-rekenmethode werd vervangen door de EPN-rekenmethode. Nieuw op te richten EPN-eenheden die vallen onder de EPB-regels moeten een aandeel hernieuwbare energie opwekken van minimum 10 kWh per m^2 bruikbare vloeroppervlakte per jaar. Voor aanvragen vanaf 1 januari 2018 wordt dit opgetrokken tot 15 kWh/m^2/jaar.

Voor nieuwbouwwoningen werd het minimumaandeel hernieuwbare energie vanaf 1 maart 2017 opgetrokken tot 15 kWh/m^2. Vergunningsplichtige ingrijpende energetische renovaties moeten voor aanvragen vanaf 1 maart 2017 een minimumaandeel hernieuwbare energie van minimaal 10 kWh/m^2/jaar halen. Dit wordt opgetrokken tot 15 kWh/m^2 voor vergunningsaanvragen na 1 januari 2018.

Op 27 oktober 2017 heeft de Vlaamse Regering het S-peilbesluit goedgekeurd waardoor nieuwe woningen met vergunningsaanvraagdatum vanaf 1 januari 2018 aan een S-peileis van S31 moeten voldoen.

Het VEA heeft in 2017 in overleg met de stakeholders een actieplan 'Innovatie en EPB' uitgewerkt. Dit actieplan bevat een aanpassingsvoorstel voor de huidige kaders voor de beoordeling van innovatieve technieken en concepten. Een meer pragmatische aanpak staat hierin centraal zodat innovatieve technieken en concepten sneller in de EPB-regelgeving kunnen worden geïntegreerd. Vanaf de tweede helft van 2017 worden deze voorstellen aan de hand van enkele testcases concreet uitgetest.

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2018

In de loop van 2018 zal een nieuwe reeks van methodewijzigingen worden voorbereid, waaronder een wijziging aan de berekening van de zwaarte van de constructie, het toevoegen van Ecodesigngegevens voor lokale opwekkers en een aanpassing van koeling in woningen (waaronder free-chilling). Deze wijzigingen zullen in werking treden voor vergunningsaanvragen vanaf 1 januari 2019.

Het actieplan "Innovatie en EPB" zal in 2018 verder worden uitgevoerd en bijgestuurd, indien vereist.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Monitoringrapport actieplan "innovatie en EPB"	Beschikbaarheid rapport	Uiterlijk 30 juni 2018

Indicatieve stappen/mijlpalen 2019-2020:

- In 2019: Nieuwe methodewijzigingen. Voorbereiding implementatie EPB/EPC 2.0-methode.

2.3.3 Het stimuleren van energie-efficiëntie in ondernemingen.

2.3.3.1 De energiebeleidsovereenkomsten met de energie-intensieve industrie implementeren.

Deze operationele doelstelling is gelinkt met volgende operationele kerntaak van het VEA: 7.

Beknopte beschrijving van het recurrent deelproces van het VEA

De energiebeleidsovereenkomsten (EBO's) zijn inwerking getreden op 1 januari 2015, aansluitend op het aflopen van het benchmarking- en auditconvenant. Op 17 november 2017 besliste de Vlaamse Regering de looptijd van de EBO's met twee jaar te verlengen tot 31 december 2022. De opvolging van de verplichtingen die de bedrijven in het kader van de ondertekende EBO aangaan, is als referentietaak toegewezen aan VITO. VITO heeft deze opdracht ondergebracht in het Verificatiebureau. Het VEA vertegenwoordigt de Vlaamse minister bevoegd voor het energiebeleid in het bestuursorgaan voor de EBO's, de zogenaamde Commissie EBO. Deze Commissie EBO komt maandelijks samen. Regelmatig worden er ook werkgroepen opgericht waaraan dan een vertegenwoordiger van het VEA deelneemt.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Opmaak monitoringrapporten implementatie energiebeleidsovereenkomsten	Beschikbaarheid monitoringrapporten	Uiterlijk 30 juni en 31 december 2018

Bedrijven die energiebesparende investeringen uitvoeren, kunnen hun belastbare winst verminderen met een verhoogde investeringsaftrek. Voor de energiebesparende investeringen uitgevoerd tijdens het belastbaar tijdperk dat aan aanslagjaar 2017 (inkomsten 2016) verbonden is, bedraagt de verhoogde aftrek 13,5%. Deze fiscale wetgeving is een volledig federale bevoegdheid. Het percentage van de verhoogde investeringsaftrek en de categorieën van in aanmerking komende investeringen worden bepaald door de federale overheid. Het VEA levert het attest af dat bij de belastingaangifte moet worden gevoegd. In het kader van de dossierbehandeling worden door het Vlaams Energieagentschap de volgende deelactiviteiten uitgevoerd :

- Begeleiding van bedrijven bij de voorbereiding van complexere dossiers.
- Technische evaluatie van de ingediende dossiers.
- Opmaak van de attesten en bijhorende briefwisseling.
- Beheer van een databank voor de opmaak van allerhande statistieken (energiebesparing, investeringsbedragen, …).

- Overleg met de andere gewesten en de federale overheid in het kader van de adviesverlening aan de federale overheid met betrekking tot de categorieën van in aanmerking komende investeringen.

Vanaf maart 2010 heeft het VEA de dossierbehandeling geautomatiseerd. Het agentschap heeft zelf een webapplicatie ontwikkeld die zorgt voor een elektronische indiening van het basisdossier waardoor de administratieve verwerking van de dossiers efficiënter kan verlopen. Mede dankzij deze automatisering is de gemiddelde behandelingstermijn sterk gedaald van 47 werkdagen in 2010 tot 7 dagen in 2017 (2016: 11 dagen).

In 2017 werden door het VEA 1192 (2016: 1156 ; 2015: 1084) attesten voor verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen afgeleverd voor een totaal aanvaard investeringsbedrag van 518 miljoen euro (2016: 535 miljoen euro ; 2015: 332 miljoen euro).

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Doorlooptijd dossiers verhoogde investeringsaftrek beperken	Gemiddelde behandelingstermijn van een volledig dossier	Gemiddelde behandelingstermijn bedraagt maximaal 20 werkdagen

Beknopte rapportering over de specifieke acties/projecten van 2017

Het jaarverslag 2016 over de EBO's van de Commissie EBO werd eind 2017 aan het kabinet bezorgd voor mededeling aan de Vlaamse Regering.

Eind 2017 waren er 335 vestigingen tot de energiebeleidsovereenkomsten toegetreden (eind 2016: 338). Dit betekent een hoog toetredingspercentage. Samen vertegenwoordigen deze vestigingen 80% van het industriële energieverbruik.

In de energieplannen van de eerste ronde (2015-2018) van alle toegetreden vestigingen werden 2.451 zekere maatregelen opgenomen, samen goed voor een primaire energiebesparing van 17,4 $PJ_{primair}$. In 2016 realiseerden alle toegetreden vestigingen samen een energiebesparing van 9.757 $TJ_{primair}$ door het uitvoeren van zekere geplande maatregelen. De energieprestatie-index (EPI – maat voor de evolutie van de energie-efficiëntie) 2016 over alle toegetreden vestigingen bedroeg 98,91. Dit wil zeggen dat alle vestigingen globaal 1,1% verbeterd zijn in energie-efficiëntie ten opzichte van het referentiejaar.

Sinds 1 januari 2015 genieten de bedrijven niet meer van de accijnsvrijstelling en betalen ze het volledige tarief. Eind 2017 was de uitwerking van een alternatieve compensatie nog steeds niet rond. Door de federale regering zijn voor de EBO-bedrijven wel al de aardgasaccijnzen verlaagd tot het Europees minimum. Dit verlaagd tarief werd ingevoerd op 1 januari 2016. Deze maatregel is goed voor ongeveer de helft van een evenwaardige compensatie. Voor de andere helft zouden maatregelen genomen moeten worden op het niveau van de federale bijdrage op aardgas. Het VEA heeft in samenwerking met de sectorfederaties inspanningen geleverd om aan

te tonen wat de grootteorde is van de meerinkomsten uit de verhoogde accijnzen die verschoven kunnen worden naar de federale bijdrage aardgas, om via een verminderd tarief op deze bijdrage voor de EBO-bedrijven te komen tot een evenwaardige compensatie. Om tot een definitieve oplossing te komen, is een politieke beslissing nodig.

Op 17 november 2017 besliste de Vlaamse regering om de looptijd van de EBO's te verlengen tot 31 december 2022. Het verlengen van de looptijd van de EBO's tot eind 2022 neemt de ongewenste situatie weg waarbij eerst het energieplan voor de tweede ronde opgesteld moet worden op basis van een energieaudit uit het verleden en het jaar nadien alsnog een tweede energieaudit moet uitgevoerd worden, waarvan de resultaten dan niet meer verwerkt zullen worden in een nieuw energieplan. De verlenging van de EBO's tot eind 2022 zorgt ervoor dat het origineel voorziene engagement van de bedrijven, om om de vier jaar een energieaudit uit te voeren en de resultaten ervan op te nemen in een energieplan, zinvol uitgevoerd kan worden. De kosten en de moeite die de toegetreden bedrijven zullen investeren in het uitvoeren van een degelijke energieaudit en het opstellen van een geactualiseerd energieplan, zullen te verantwoorden zijn door de rendabele maatregelen die gedetecteerd zullen kunnen worden en die de energie-efficiëntie in de toegetreden bedrijven verder zullen maximaliseren. Hierdoor kan aangenomen worden dat de tweede ronde als inspanningsverbintenis een besparingspotentieel aan maatregelen zal opleveren dat vergelijkbaar is met dat van de eerste ronde. Gezien het belang van de EBO's voor het halen van de Vlaamse en Europese klimaat- en energie-efficiëntiedoelstellingen is het welslagen van de tweede ronde van de EBO's van groot belang. De verlenging van de looptijd van de EBO's vormt hierin een zeer belangrijke schakel.

Beknopte beschrijving specifieke actie/project in 2018

Door de verlenging van de looptijd van de EBO's tot eind 2022, is de opstart van besprekingen over een mogelijk vervolg op de EBO's deze legislatuur niet meer aan de orde. De werkzaamheden voor de tweede (verlengde) ronde van de EBO's (2019-2022) worden opgestart in 2018. De bedrijven die de verlenging hebben onderschreven, zullen in 2018 bij het Verificatiebureau een actieplan voor die tweede ronde indienen.

Indicatieve stappen/mijlpalen 2019-2020:

- 2019: bedrijven dienen energieplan 2de ronde ter aanvaarding in bij het Verificatiebureau.

Budget 2018

Budget van het Verificatiebureau (2.258.000 euro).

2.3.3.2 Verplichte energieaudits voor grote ondernemingen implementeren.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgend operationeel kernproces van het VEA: 8

Beknopte beschrijving van het recurrent deelproces van het VEA

Het Energiebesluit legt in het kader van de omgevingsvergunningsaanvraag aan ondernemingen een aantal verplichtingen op. Bij een omgevingsvergunningsaanvraag voor een nieuwe inrichting met een jaarlijks energieverbruik van minstens 0,1 PJ of voor een verandering aan een inrichting met een jaarlijks energieverbruik van minstens 0,1 PJ, moet een energiestudie worden gevoegd. De energiestudie moet aantonen dat de betrokken inrichting op een energie-efficiënte wijze zal worden geëxploiteerd. Het VEA beoordeelt de ingediende energiestudies binnen de vergunningsprocedure. Een bestaande inrichting met een jaarlijks energieverbruik van minstens 0,1 PJ moet bij de aanvraag tot hernieuwing van de omgevingsvergunning een energieplan voegen. Het VEA beoordeelt deze plannen binnen de vergunningsprocedure. Een (bestaande) inrichting met een jaarlijks energieverbruik van meer dan 0,5 PJ moet sinds 1 juli 2005 in het bezit zijn van een conform verklaard energieplan (onafhankelijk van een omgevingsvergunningsprocedure). De conform verklaring van deze energieplannen gebeurt door het VEA. Deze plannen moeten om de 4 jaar worden geactualiseerd. De energiestudies en de energieplannen moeten worden opgesteld door een energiedeskundige die aanvaard is door het VEA. Het VEA heeft in 2017 voor alle energiestudies en energieplannen de maximale doorlooptijd voor de dossierbehandeling gerespecteerd.

Artikel 8 van de Europese richtlijn betreffende energie-efficiëntie verplicht de lidstaten om grote ondernemingen tegen uiterlijk 1 december 2015 een verplichte energieaudit te laten opmaken en deze om de vier jaar te actualiseren. De webapplicatie die toelaat om de resultaten van de energieaudits op gestructureerde manier te verzamelen, werd gelanceerd op 13 juli 2015. Eind 2017 hadden 299 vestigingen de gegevens van hun energieaudit in de webapplicatie ingediend (eind 2016: 259), hadden 45 vestigingen een energieaudit in bewerking (eind 2016: 45) en waren 474 vestigingen geregistreerd in de webapplicatie (eind 2016: 419).

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Maximale doorlooptijd behandeling energiestudies en energieplannen in kader van het Energiebesluit respecteren	Advisering en conformverklaring gebeuren binnen de wettelijk vastgelegde termijnen	100%

Beknopte rapportering over de specifieke acties/projecten van 2017

Uit het analyserapport van 2017 (eind september 2017, o.b.v. data webapplicatie augustus 2017) blijkt dat 287 vestigingen een energieaudit indienden in de webapplicatie. Deze 287 vestigingen

verbruiken samen 56,2 PJ per jaar. 80% van deze vestigingen is niet energie-intensief (energiegebruik < 0.1PJ). De ingediende energieaudits zijn samen goed voor 2.063 maatregelen (gemiddeld 7 per vestiging). Circa 3/4 van de energiebesparende maatregelen vallen onder de categorieën verwarming (21%), verlichting (21%), andere (18%) en procesmatige maatregelen (12%). 54% van de maatregelen heeft een investeringskost kleiner dan 5.000 euro. De overeenstemmende energiebesparing is echter ook beperkt (34 GJ – mediaan). Als bij de uitvoering van alle maatregelen in een vestiging de totaal gerealiseerde energiebesparing afgewogen wordt tegenover het energiegebruik in die vestiging, blijkt 55% van de vestigingen een energiebesparingspotentieel lager dan 5% te hebben. 30% van de vestigingen heeft echter wel een energiebesparingspotentieel groter dan 10%. Meer dan de helft van de investeringen is rendabel (IRR > 15%).

Beknopte beschrijving specifieke actie/project in 2018

Het VEA zal in de loop van 2018 opnieuw een analyse uitvoeren op de gegevens zoals ingevoerd door de grote ondernemingen in de webapplicatie energieaudit grote ondernemingen.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak analyserapport met gegevens aangaande de verplichte energieaudit	Beschikbaarheid analyserapport	Uiterlijk 31 december 2018

Budget 2018

In bedrijf houden van webapplicatie: 50.000 euro

2.3.3.3 Het ontwikkelen van een benchmarktool voor KMO's en mini-EBO's.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgend operationeel kernproces van het VEA: 11.

Beknopte beschrijving van het recurrent deelproces van het VEA

Het VEA heeft een belangrijke taak op het vlak van het sensibiliseren en informeren van KMO's aangaande de mogelijkheden om hun energie-efficiëntie te verbeteren. Het VEA verstrekt aan deze doelgroep vooral algemene eerstelijnsinformatie, hoofdzakelijk via e-mail, telefoon en website.

Beknopte rapportering over de specifieke acties/projecten van 2017

Het Neutraal Syndicaat voor Zelfstandigen (NSZ) en het bedrijf Zero Emission Solutions (ZES) hebben in 2016 met een projectsubsidie van de Vlaamse overheid een webtool ontwikkeld die de gebruiker ervan toelaat zijn energieverbruik te benchmarken en tegelijk praktische tips en

berekeningen aanlevert om de energie-efficiëntie te verhogen. Samen beschikken NSZ en ZES over meer dan 10.000 jaarverbruiken van elektriciteit en aardgas van Vlaams KMO's wat een goede dataset vormt om een voldoende kwalitatieve benchmark te kunnen ontwikkelen. Dit project loopt over de periode 2016-2018. De benchmarktool is vanaf juli 2016 operationeel (http://kmo-energiewijzer.be/). In 2016 waren er per kwartaal een 400-tal verschillende gebruikers van de site, die gemiddeld 2 minuten op de website bleven rondsurfen. Dit is een eerder beperkte respons op het initiatief.

In 2016 verleende het studiebureau 3E aan het VEA externe ondersteuning bij het uitwerken van het plan van aanpak voor de opmaak van een actieplan energie-efficiëntere KMO's. De studie van 3E werd als basis gebruikt voor de opmaak van een basistekst voor een actieplan energie-efficiëntere KMO's. Deze basistekst werd verder uitgewerkt in 2017 en zal voorgelegd worden aan de werkgroep energie-efficiëntie van de Stroomversnelling.

Energiebesparende maatregelen kunnen ook bij KMO's rendabel zijn. De problematiek bij het uitvoeren van deze maatregelen situeert zich in het feit dat energie geen corebusiness is voor de KMO, dat de bedrijfsleider meerdere rollen te vervullen heeft en dat de kennis van energie vaak ontbreekt en/of dat de nodige tijd hiervoor niet kan worden vrijgemaakt. De energiekost wordt daardoor gezien als een vaststaand feit binnen de totale productiekost. Om KMO's aan te zetten tot investeringen in energiebesparende maatregelen moeten bovenstaande drempels worden overwonnen. Mini-EBO's via de sectororganisaties kunnen deze knelpunten wegwerken. Via deze benadering kan er gebruik worden gemaakt van de vertrouwensrelaties die reeds bestaan tussen KMO's en hun sectorfederaties. Deze partij moet verder optreden als coach en ontzorger van de KMO's bij het vaststellen en de uitvoering van energiebesparende maatregelen. Het VEA heeft in 2017 3 proefprojecten voor mini-EBO's opgestart, met Horeca Vlaanderen, Fevia en Agoria.

Beknopte beschrijving acties/projecten 2018

- **Actieplan energie-efficiëntere KMO's**

De KMO's zijn een zeer gediversifieerd groep van ondernemingen uit talrijke sectoren. In Vlaanderen zijn er ongeveer 300.000 KMO's die 99,8% van alle bedrijven uitmaken. Al deze KMO's verbruiken een aanzienlijke hoeveelheid energie.

Het VEA zal in 2018 de concrete uitvoering van het actieplan energie-efficiëntere KMO's coördineren.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak monitoringrapport actieplan energie-efficiëntere KMO's	Beschikbaarheid rapport	Uiterlijk 31 december 2018

- **Opvolging project voor ontwikkeling benchmarktool**

Het VEA zal in 2018 verder overleggen met VLAIO om in het e-loket voor ondernemers eventueel een benchmarktool op te nemen. Momenteel lijkt de meest aangewezen aanpak een koppeling met de databanken van de netbeheerders.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Opmaak van opvolgingsrapport benchmarktool NSZ/ZES op respons en impact	Beschikbaarheid opvolgingsrapport	Uiterlijk 30 september 2018

- **Proefprojecten mini-EBO (als onderdeel van het actieplan EE KMO's)**

In functie van het succes van de pilootprojecten, zal het VEA evalueren of de opstart van mini-EBO's in meer sectoren mogelijk is.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Opmaak monitoringrapport proefprojecten mini-EBO's	Beschikbaarheid rapport	Uiterlijk 30 september 2018

Budget 2018

Projectsubsidies voor eventueel twee extra proefprojecten mini-EBO, in functie van waardevolle inhoudelijke voorstellen van geïnteresseerde sectorfederaties: 300.000 euro.

2.3.4 Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor hernieuwbare energieproductie

2.3.4.1 Het actieplan hernieuwbare energie 2020 uitvoeren.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgende operationele kerntaken van het VEA: 17, 21 en 22.

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Opmaak voortgangsrapport subdoelstellingen hernieuwbare energieproductie

In uitvoering van de richtlijn hernieuwbare energie van 23 april 2009 (2009/28/EU) hebben de lidstaten een actieplan hernieuwbare energiebronnen opgesteld en moeten zij jaarlijks over de

voortgang rapporteren. In deze (voortgangs)plannen moet aangetoond worden hoe de opgelegde bindende doelstellingen zullen worden gerealiseerd (voor België bedraagt de doelstelling tegen 2020 13% hernieuwbare energie in het finaal energiegebruik) en hoe de andere bepalingen uit de richtlijn zijn omgezet en worden uitgevoerd. Daarnaast zijn in de richtlijn ook tussentijdse indicatieve doelstellingen vastgelegd. Indien deze tussentijdse doelstellingen niet worden bereikt, moet een aangepast actieplan worden voorgelegd waarin de lidstaat bijkomende maatregelen voorstelt om alsnog de verdere (tussentijdse) doelstellingen te bereiken. Het VEA monitort voor het Vlaamse Gewest de uitvoering van het actieplan en maakt de vereiste voortgangsrapporten op. Zoals voorzien in het Energiedecreet evalueert het VEA ook jaarlijks de productiedoelstellingen per technologie zoals vastgelegd door de Vlaamse Regering en stelt het bij een tekort bijsturingen en/of remediërende maatregelen voor. In 2016 werd het samenwerkingsakkoord gefinaliseerd dat de Belgische hernieuwbare energie-doelstelling als onderdeel van het klimaatakkoord verdeelt over de verschillende gewesten en de federale staat. Vlaanderen moet tegen 2020 25.074 GWh hernieuwbare energie produceren, of 10,33 % van het verwachte totale Vlaamse energieverbruik.

Uit het recentste monitoringrapport voor België , blijkt dat het aandeel hernieuwbare energie in België 7,53% bedroeg in 2013, 7,98% in 2014, 7,94% in 2015 en 8,65% in 2016. Hiermee werd aan de indicatieve tussentijdse doelstellingen voor 2013-2014 (5,44% voor België) en voor 2015-2016 (7,06% voor België) van de Europese richtlijn voldaan. De Belgische doelstelling stijgt naar 9,22% voor 2017-2018.

Voor het Vlaamse Gewest bedroeg het aandeel hernieuwbare energie 5,6% in 2013, 5,5% in 2014, 6% in 2015 en 6,4% in 2016.

Het VEA voert daarnaast verschillende andere concrete projecten uit die opgelegd zijn door de Europese regelgeving en het Vlaamse Energiebesluit en een belangrijke impact hebben op het Vlaamse hernieuwbare energiebeleid, o.a.:

- De implementatie van het minimumaandeel hernieuwbare energie in de EPB-regelgeving.
- De implementatie van een certificatieregeling voor installateurs van kleinschalige hernieuwbare energietechnieken. Deze certificatieregeling is op kruissnelheid geraakt: voor alle subcategorieën worden opleidingen voorzien en er zijn eind 2017 in totaal 1820 installateurs gecertifieerd in het Vlaamse Gewest. Vooral in 2017 is dit aantal sterk toegenomen door de koppeling van de premies van de netbeheerders aan plaatsing door een gecertificeerde installateur.
- Duurzaamheidscriteria voor vloeibare, gasvormige en vaste biomassa. Enkel voor vloeibare biomassa zijn bindende criteria vastgelegd in de richtlijn. Voor vaste en gasvormige biomassa heeft de Commissie aanbevelingen uitgevaardigd. De Vlaamse Regering heeft in 2017 een besluit met duurzaamheidscriteria voor vaste en gasvormige biomassa goedgekeurd.

Het agentschap volgt de wijzigingen aan regelgeving op die een impact kunnen hebben op de ontwikkeling van de groenestroomproductie in het Vlaamse Gewest (o.a. herziening Europese

energierichtlijnen, wetgeving ruimtelijke ordening, VLAREM, materialenbeleid, regelgeving i.v.m. de ontwikkeling van de elektriciteitsmarkt, distributienettarieven, …).

Het VEA speelt een coördinerende rol bij het uitwerken van een kader voor de inplanting van grootschalige, middelgrote en kleine windturbines (Fast Lane, Windkracht 2020).

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Opmaak voortgangsrapport subdoelstellingen hernieuwbare energieproductie	Beschikbaarheid monitoringrapport	Uiterlijk 30 juni 2018

Beknopte rapportering over specifieke acties/projecten van 2017

Zonneplan 2020

Het VEA heeft een ontwerp van Zonneplan opgemaakt dat op 24 juni 2016 als conceptnota werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Het plan omvat acties om tegen 2020 de ontwikkeling van zonne-energie aanzienlijk te versnellen. Inmiddels is in het kader van het initiatief Stroomversnelling de doelstelling nog aangescherpt tot 6,4 miljoen extra zonnepanelen in de periode 2016-2020.

In het kader van het Zonneplan werd in maart 2017 de zonnekaart gelanceerd, een tool die gezinnen de mogelijkheid biedt om na te gaan of hun dak geschikt is voor zonnepanelen en/of zonneboiler. Sinds de lancering kreeg deze applicatie al meer dan 500.000 unieke bezoekers. Van diegenen die hun woning reeds hebben opgezocht, blijkt 15% ook effectief een offerte te hebben opgevraagd en overweegt nog eens 25% om dat te doen.

Het VEA heeft overleg opgestart met Het Facilitair Bedrijf om een modelbestek uit te werken dat openbare besturen kunnen gebruiken om hun daken ter beschikking te stellen voor PV. Dit modelbestek zal begin 2018 ter beschikking worden gesteld.

De uitvoering van de conceptnota wordt door het VEA opgevolgd via een halfjaarlijks monitoringrapport.

Fast Lane Wind – Windkracht 2020

Op 20 maart 2015 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de conceptnota Fast Lane. In de periode 2015-2017 werd onder de coördinatie van een kernteam, bestaande uit een vertegenwoordiger van het VEA, het departement LNE en Ruimte Vlaanderen, het technisch en maatschappelijk aanvaardbaar potentieel voor windenergie in Vlaanderen verder in kaart gebracht. Voor verschillende ambitieniveaus voor het inplanten van windturbines op land werden de consequenties op diverse vlakken onderzocht. Twee transversale werkgroepen binnen de Vlaamse overheid werkten het concept van de Fast Lane verder uit: een

planningswerkgroep en een juridische werkgroep. De planningswerkgroep onderzocht voor diverse ambitieniveaus op welke locaties hiervoor bijkomende windturbines kunnen worden ingeplant en in welke mate bepaalde randvoorwaarden dan nog worden gerespecteerd. De juridische werkgroep onderzocht hoe de plaatsing van windturbines juridisch gefaciliteerd kan worden. Eind 2017 heeft de kerngroep haar eindrapport aangaande de Fast Lane aan de betrokken kabinetten bezorgd.

Op 16 december 2016 keurde de Vlaamse Regering de conceptnota Windkracht 2020 goed. Met Windkracht 2020 wil de Vlaamse Regering er voor zorgen dat er tegen 2020 minstens 280 extra windmolens bijkomen om onze klimaat- en energiedoelstellingen te halen. De Vlaamse Regering wil daartoe de ruimte beter benutten, de vergunningsprocedure versnellen en het draagvlak bij de burgers vergroten. Dit actieplan zet vooral in op een samenwerkingsverband met de provincies om provinciale winddoelstellingen op te stellen en te realiseren, en legt de focus op bijkomende windturbines in havengebieden en industriegebieden. Begin 2017 werd het overleg met de provincies opgestart. Eind 2017 heeft het Kernteam Windenergie een analyse van de provinciale ambities en een voorstel van provinciale doelstellingen aan de betrokken kabinetten bezorgd. In uitvoering van de conceptnota Windkracht 2020 werd inmiddels een windgids gepubliceerd die lokale besturen en andere betrokken partners voorbeelden aanreikt en procedures toelicht om windprojecten te ontwikkelen, waarbij maximaal wordt ingezet op de opbouw van een breed draagvlak via participatie met de omwonenden. In uitvoering van de conceptnota werd tevens in 2017 een subsidie van 3 miljoen € toegekend aan Belgocontrol, om radarinstallaties en de werkingsprocedures aan te passen zodat in de (ruime) omgeving van luchthavens bijkomende windturbines kunnen worden geplaatst.

Duurzame Biomassa

Het besluit van de Vlaamse Regering inzake duurzaamheidscriteria voor biomassa werd op 12 mei 2017 definitief goedgekeurd. Deze duurzaamheidscriteria zijn noodzakelijk om ongewenste effecten van het gebruik van biomassa te vermijden en het draagvlak te behouden. In 2017 werd ook een uitvoeringsbesluit uitgewerkt dat concreet bepaalt op welke manier moet worden aangetoond dat exploitanten aan deze duurzaamheidscriteria voldoen. Het ontwerp van ministerieel besluit werd na overleg met de stakeholders aan het kabinet van de minister bezorgd.

Energieplan 2020

Het Energieplan 2020 werd op 6 oktober 2017 goedgekeurd door de Vlaamse Regering. In 2020 streeft Vlaanderen naar een productie hernieuwbare energie van 25.074 GWh. 10.519 GWh voor groene stroom, 9.197 GWh voor groene warmte en 3.940 GWh voor biobrandstoffen (afhankelijk van federaal beleid). 1.418 GWh blijft voorlopig onbestemd. Voor zonne-energie moet de

capaciteit van 2.246 GWh (eind 2016) naar 3.544 GWh eind 2020. Voor wind van 1.683 GWh naar 3.030 GWh.

Prognose subdoelstellingen 2030

Het VEA heeft halfweg 2017 een ontwerprapport opgeleverd met prognoses voor de verwachte ontwikkeling van groenestroom- en groenewarmteproductie tegen 2030. De resultaten van het definitieve rapport zullen kunnen worden gebruikt voor de uitwerking van het nationaal Energie- en Klimaatplan 2030. Dit plan zal aangeven welke bijdrage België kan leveren aan de Europese doelstellingen, onder meer om tegen 2030 27% hernieuwbare energie te bereiken.

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2018

- **Project Windkracht 2020 – afstemmen van inplanting windturbines en luchtverkeer**

De resultaten van het project Fast Lane voor windenergie zullen verder worden verwerkt in het windplan "Windkracht 2020". Dit windplan omvat acties om de groei van windenergie te versnellen zodat in de periode 2016-2020 700 MW aan windturbines kan worden gerealiseerd.

Eind 2017 is een subsidie van 3 miljoen euro toegekend aan Belgocontrol, om radarinstallaties en de werkingsprocedures aan te passen zodat in de (ruime) omgeving van luchthavens bijkomende windturbines kunnen worden geplaatst. Op basis van deze studie zal in de loop van 2018 de aankoop en installatie van de radarapparatuur worden uitgevoerd en kunnen de werkingsprocedures op basis van de verbeterde meetapparatuur worden bijgestuurd. Op basis daarvan kan worden ingeschat welk bijkomend potentieel hierdoor in Vlaanderen haalbaar is.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Opmaak voortgangsrapporten uitwerking conceptnota Windkracht 2020	Beschikbaarheid monitoringrapporten met stand van zaken	Uiterlijk 28 februari, 30 september en 31 december 2018
Opvolgingsrapport installatie radarapparatuur – aangepaste werkingsprocedures – bijkomend potentieel windturbines	Beschikbaarheid opvolgingsrapport	Uiterlijk 31 december 2018

- **Subsidieregeling kleinschalige wind uitwerken en implementeren**

In uitvoering van de conceptnota werd in kader van de opmaak van de begroting 2018 4,2 miljoen euro voorzien voor de uitbouw van een investeringssteunprogramma voor middelgrote windturbines in Vlaanderen. Dit steunprogramma moet toelaten zowel een marktontwikkeling van deze technologie op gang te brengen, als het potentieel beter in kaart te brengen voor middelgrote windturbines op gunstige locaties waar grootschalige windenergie geen optie is.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak en uitvoering van subsidieregeling	Beschikbaarheid subsidieregeling (wijziging energiebesluit + MB + eventueel besluit AG) Resultaten van eerste projectencall	Uiterlijk 31 juli 2018 Uiterlijk 30 september 2018

- **Zonnegids**

Tal van gezinnen, organisaties en ondernemers investeerden de laatste jaren in zonnepanelen, maar om de doelstelling van het Zonneplan te behalen, zijn meer investeerders nodig, in het bijzonder voor grote projecten.

Participatie is één van de instrumenten om meer grote zonneprojecten te realiseren. De zonnegids wordt een handleiding met concrete tips voor scholen, zorginstellingen, jeugd-, sport- en andere verenigingen, eigenaars van appartementen, winkels, KMO's,… en sympathisanten die via samenwerking een nieuw zonneproject willen realiseren. De zonnegids zal ingaan op veelvoorkomende bekommernissen, een stappenplan en enkele inspirerende voorbeelden in Vlaanderen en buiten de grenzen en een overzicht geven van de meest gebruikte opties voor (financiële) participatie (energiecoöperatie, crowdfunding,...).

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaak van zonnegids voor de realisatie van collectieve zonneprojecten	Beschikbaarheid zonnegids	Uiterlijk 28 februari 2018

- **Projecten om participatieve aanpak te bevorderen**

Naast de zonnegids worden nog extra maatregelen uitgewerkt om participatie te bevorderen:

- In overleg met Het Facilitair Bedrijf wordt een modelbestek uitgewerkt dat lokale besturen kunnen gebruiken om een aanbesteding te lanceren voor de plaatsing van zonnepanelen op het dak van hun gebouwen.
- Het VEA start een studie om een rendabel business model uit te werken voor de plaatsing van zonnepanelen op bedrijven met participatie door werknemers.
- Het VEA start een studie om een rendabel business model uit te werken voor de plaatsing van zonnepanelen op appartementen. Hierbij wordt in het bijzonder nagegaan of de zonnestroomverdeler in Vlaanderen rendabel is, met name bij sociale woningbouw en appartementsgebouwen met een vereniging van mede-eigenaars.

Resultaatgerichte jaardoelstelling	Prestatie-indicator	Prestatienorm

2018		
Opmaak van modelbestek voor lokale besturen	Beschikbaarheid modelbestek	Uiterlijk 31 maart 2018
Opmaak van business model participatie bedrijven - werknemers	Beschikbaarheid business model	Uiterlijk 31 mei 2018
Opmaak van business model participatie appartementen	Beschikbaarheid business model	Uiterlijk 31 oktober 2018

Indicatieve stappen/mijlpalen 2019-2020:

- In kader van het Europese beleidskader inzake klimaat en energie voor 2030, zal iedere lidstaat tegen eind 2019 een actieplan hernieuwbare energie voor de periode 2021-2030 opmaken.

Budget 2018

Werkingssubsidies Biogas-e en ODE: 84.000 euro en 81.000 euro.

Investeringssubsidies kleinschalige wind: 4.200.000 euro.

2.3.4.2 De certificatensystemen bijsturen en het certificatenoverschot wegwerken.

Deze operationele doelstelling is gelinkt met volgende operationele kerntaken van het VEA: 18 en 19.

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Toekenning van certificaten

Het probleem van de certificatenoverschotten in het Vlaamse Gewest wordt aangepakt. De overschotten worden afgebouwd via verhoogde quota en het uit de markt halen van certificaten. Daarenboven worden toekomstige overschotten vermeden door een continue aanpassing van de steunhoogte naar de meest kosten-efficiënte installaties.

Het VEA moet het ganse ondersteuningssysteem permanent evalueren en de steunhoogte regelmatig afstemmen op de reële nood. Het Energiebesluit legt ook de volgende taken van het VEA vast:

- Jaarlijks worden de onrendabele toppen (de noodzakelijke steunhoogte) en bijhorende bandingfactoren berekend voor nieuwe projecten en geactualiseerd voor lopende projecten zonder brandstofkosten. De rapporten worden gepubliceerd op de website van het VEA. Telkens wordt hierover conform het Energiebesluit een uitgebreid stakeholderoverleg georganiseerd.

- Voor strategisch belangrijke (grote) groenestroom- of WKK-projecten worden projectspecifieke onrendabele toppen berekend.
- Voor groenestroomprojecten met een startdatum vóór 1 januari 2013 worden de steunverlengingsaanvragen behandeld en op korte termijn afgewerkt, teneinde de continuïteit van de bedrijfsvoering te garanderen. Deze verlengingsaanvragen worden steeds binnen de voorziene termijn behandeld.

Er werden door het VEA in 2017 in totaal 13 beslissingen voor een verlenging van de steunperiode genomen (2016: 8). Van deze dossiers betroffen er 6 een verlengingsaanvraag op basis van vollasturen, en 7 een verlengingsaanvraag op basis van een specifieke bandingfactor. Verwacht wordt dat het aantal dossiers op jaarbasis in de toekomst significant zal toenemen, hetgeen de doorlooptijd in gedrang kan brengen.

Het VEA beheert eind 2017 1101 expertisedossiers inzake toekenning van groenestroom- en warmte-krachtcertificaten (eind 2016: 947), waarvan 531 (eind 2016: 431) installaties die groenestroomcertificaten ontvangen en 570 (eind 2016: 516) die warmte-krachtcertificaten ontvangen. In 2017 werden er 204 (2016: 163) nieuwe aanvragen ontvangen.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Opmaak onrendabele toppenrapport voor de gewijzigde parameters voor nieuwe installaties met startdatum vanaf 1 april 2018 voor zonne-energie, windenergie, biogas en biomassa (wijzigingsbesluit van 22 september 2017)	Publicatie ministerieel besluit met de bandingfactoren in het Staatsblad	31 maart 2018
Opmaak onrendabele toppen- en marktmonitoringrapporten	Beschikbaarheid OT- en marktmonitoringrapporten	Uiterlijk 30 juni 2018

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Maximale doorlooptijd voor de behandeling van verlengingsaanvragen respecteren	% volledige aanvragen behandeld binnen wettelijke termijn, of binnen 1 maand voor verlengingen met specifieke bandingfactor	100%

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Maximale doorlooptijd voor de behandeling van certificatendossiers respecteren	% nieuwe aanvragen behandeld binnen 2 maand	100%

Beknopte rapportering over specifieke acties/projecten van 2017

OT-rapporten

Het VEA publiceerde midden 2017 een nieuw rapport met de berekeningen van de onrendabele toppen voor projecten met een startdatum vanaf 1 januari 2018. Er werd tevens een nieuw rapport opgemaakt aangaande de evaluatie van het quotumpad, de marktanalyse en de subdoelstellingen.

Vereenvoudiging certificatensystemen

Via een wijzigingsbesluit definitief goedgekeurd op 12 mei 2017 werden de projectcategorieën vereenvoudigd, en werd voor projecten kleiner dan 10 kW de certificatensteun vervangen door een investeringssteun.

Afbouw certificatenoverschot - Uit de markt halen van certificaten

Op 6 december 2017 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan het ontwerp van decreet houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de aanpassing van de groenestroomdoelstellingen, de WKK-doelstellingen en de energieheffing. Dit decreet verhoogt de groenestroom- en warmtekrachtcertificatenquota, en regelt het uit de markt halen van certificaten, zodat het opgebouwde certificatenoverschot op korte termijn sterk kan worden afgebouwd.

Op 15 december 2017 ging de Europese Commissie ermee akkoord om aan de netbeheerders vergoedingen toe te kennen voor het uit de markt halen van groenestroom- en warmte-krachtcertificaten. Hierdoor kon eind 2017 quasi de volledige stock groenestroomcertificaten bij de netbeheerders worden weggewerkt. Na de inleveringsronde 2017 op 31 maart 2017 bedroeg de stock groenestroomcertificaten nog 113% van het certificatenquotum. Na de inleveringsronde 2018 zal dit overschot zijn teruggevallen tot ongeveer 78%.

Vereenvoudigingsvoorstellen voor verlengingsdossiers

Op 15 december 2017 keurde de Vlaamse Regering het wijzigingsbesluit goed om de berekening van de specifieke onrendabele top bij steunverlengingen te vereenvoudigen. Met name voor de biogassector werden een aantal berekeningsparameters vastgelegd, zodat projectontwikkelaars op basis van resterende parameters die zij zelf eenvoudig kunnen inschatten, een raming van de onrendabele top kunnen maken. Voor windenergie werd een vaste onderhouds- en vervangingskost vastgelegd. Daarnaast werd de steunduur voor nieuwe projecten veranderd van 15 naar 10 jaar voor zonne-energie, van 15 naar 20 jaar voor windenergie, en van 10 naar 15 jaar voor biogas en biomassa. Het projectrendement voor

windturbines werd verlaagd van 8% naar 7,5%. Het besluit voorziet ook een opsplitsing van de steuncategorie voor windturbines in het vermogensbereik tot 3 MW en vanaf 3 MW tot 4,5 MW. Daarnaast worden ook kosten voor burgerparticipatie opgenomen in de berekening van de steunhoogte.

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2018

- **Onrendabele toppen-rapport 2018**

Het VEA zal in 2018 nieuwe berekeningen voor de onrendabele toppen uitvoeren, gekoppeld aan een evaluatie van het quotumpad en de subdoelstellingen.

Bijkomend zal het VEA voor nieuwe projecten een herberekening uitvoeren van de onrendabele toppen tengevolge van de wijzigingen in het besluit van 15 december 2017. Daarbij moeten de herberekende bandingfactoren tegen 1 april 2018 worden vastgelegd in een ministerieel besluit.

- **Vereenvoudiging van verlengingsaanvragen voor groenestroomcertificaten implementeren**

De weerhouden vereenvoudigingsvoorstellen inzake de verlengingsregelingen voor groenestroominstallaties met een startdatum vóór 2013 zullen verder worden geoperationaliseerd. Waar aangewezen, zullen ook de nodige wijzigingen aan het Energiebesluit worden aangebracht om het proces maximaal te stroomlijnen.

- **Tendering van certificaten**

De mogelijkheden voor tendering van steun voor hernieuwbare energiebronnen worden besproken met de stakeholders en de weerhouden opties zullen daarna verder worden uitgewerkt.

- **Opvolging Energiefonds**

Als beheerder van het Energiefonds zal het VEA in 2018 de beschikbare middelen verder inzetten om het certificatenoverschot maximaal af te bouwen.

Budget 2018

Huidige raming is dat er eind 2018 maximaal 153 miljoen euro beschikbaar zal zijn vanuit de energieheffing voor de verdere aanpak van het historisch certificatenoverschot waarmee vergoedingen aan de netbeheerders kunnen worden uitbetaald na inlevering bij de VREG.

2.3.4.3 Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor groenewarmteproductie.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan de volgende operationele kerntaken van het VEA: 17 en 20.

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Op 2 juni 2017 keurde de Vlaamse Regering het Warmteplan 2020 goed. Hierin worden bijkomende maatregelen naar voor geschoven om de productie van groene warmte verder te ontwikkelen conform de subdoelstelling van 9.197 GWh uit het Energieplan 2020.

Sinds 2013 is door de Vlaamse Regering al een ondersteuningsmechanisme geoperationaliseerd voor grote installaties voor groenewarmteproductie, voor recuperatie van restwarmte, diepe geothermie en voor injectie van biomethaan. Eind 2017 was de zesde call voor het indienen van projectvoorstellen voorbereid. Het VEA stelt voor de jaarlijkse calls een ontwerp van ministerieel besluit op inzake de budgettaire verdeling en de technische randvoorwaarden en behandelt de ingediende projecten. Het Regeerakkoord vermeldt dat de middelen voor deze groenewarmtetender versterkt zullen worden. De eerste 5 oproepen groene warmte/restwarmte/diepe geothermie/biomethaan resulteerden in 39 goedgekeurde projecten, die in uitvoering zijn en die samen kunnen rekenen op een totaal van 19,8 miljoen euro overheidssteun. Deze projecten zijn samen goed voor bijna 255 GWh extra groenewarmteproductie per jaar en zorgen ervoor dat meer dan 177 GWh restwarmte per jaar een nuttige toepassing zal krijgen.

Via het besluit van 15 december 2017 van de Vlaamse Regering wat betreft verlengingsaanvragen voor groenestroomcertificaten en overige wijzigingen, werd de drempel voor geothermieprojecten verlaagd van 5 MW naar 1 MW om in aanmerking te komen voor de call groene warmte.

Het VEA volgt de wijzigingen aan regelgeving op die een impact kunnen hebben op de ontwikkeling van de groenewarmteproductie in het Vlaamse Gewest (o.a. wetgeving ruimtelijke ordening, VLAREM, materialenbeleid, …).

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Doorlooptijd behandeling steunaanvragen voor groene warmte, restwarmte en biomethaan beperken	% volledige aanvragen behandeld binnen 2 maand	90%

Beknopte rapportering over de specifieke acties/projecten van 2017

Warmteplan 2020

Op 2 juni 2017 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de conceptnota Warmteplan 2020. Een aantal belangrijke maatregelen die in deze conceptnota naar voor worden geschoven zijn: de warmtetoets, de evaluatie van de call groene warmte/restwarmte/biomethaan/diepe geothermie met ook een mogelijke uitbreiding van het systeem voor innovatieve projecten (zoals bijvoorbeeld concentrerende zonnecollectoren), het uitvoeringsbesluit sociale energiemaatregelen voor warmtenetten en het opzetten van een samenwerking binnen de Vlaamse overheid om de uitbouw van warmtenetten nauwer op te volgen en te stimuleren.

Opmaak evaluatienota call eind 2016 en verwerking daaruit resulterende wijzigingen in nieuwe call

De evaluatie van de call 2016 is vervat in de algemene evaluatie van de call groene warmte/restwarmte/biomethaan/diepe geothermie, die opgenomen is in de maatregelen van het Warmteplan 2020.

Diepe geothermie

Op 22 december 2017 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de decretale basis om een garantieregeling in te voeren die het geologisch risico dekt bij geothermische boringen. Het ontwerpdecreet moet nog worden goedgekeurd door het Vlaams Parlement. Er is in 2017 ook al overleg opgestart tussen de betrokken administraties om in een uitvoeringsbesluit de concrete voorwaarden voor deze regeling uit te werken.

Het Vlaamse Gewest neemt deel aan het "Geothermica - ERA NET Cofund Geothermal" van het Horizon 2020-programma. Het project heeft als doel om de kennis en financiële bijdragen van 14 verschillende Europese landen samen te brengen om de ontwikkeling van diepe geothermie te versnellen. Er werd opgeroepen om projecten in te dienen vanuit de behoeften van de industrie om geothermische energie beter en goedkoper in te passen in het energiesysteem. Van de 35 ingediende projecten waren er 9 partners die steun vragen aan het Vlaamse Gewest. Het oorspronkelijk budget voor cofinanciering van 0,5 miljoen euro werd gezien het grote aantal interessante projecten verhoogd tot 1,5 miljoen. Het VEA vertegenwoordigt het Vlaamse Gewest binnen Geothermica. Dit houdt de deelname aan de vergaderingen, de beoordeling van ingediende projecten en het verspreiden van informatie over diepe geothermie in het Vlaamse Gewest naar de andere Europese landen in.

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2018

- **Concretisering Warmteplan – steun voor installaties 300-1000 kW – uitwerking warmtetoets**

Verschillende maatregelen uit het Warmteplan zullen verder worden geconcretiseerd, met het oog op het behalen van de doelstelling van 9.197 GWh groene warmte tegen 2020. De voortgang van de acties wordt gemonitord via een jaarlijks monitoringrapport.

In 2018 wordt ingezet op het uitbreiden van de call groene warmte naar biomassa-installaties met een vermogen van 300-1000 kW en de uitwerking van de warmtetoets.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Opmaak monitoringrapport Warmteplan 2020	Beschikbaarheid monitoringrapport met stand van zaken	Uiterlijk 31 december 2018

- **Call groene warmte**

In 2018 en de volgende jaren wordt telkens minstens 1 call groene warmte per jaar georganiseerd. De call 2018 wordt gelanceerd in januari 2018.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Opmaak evaluatienota calls en verwerking daaruit resulterende wijzigingen in ontwerp van ministerieel besluit voor volgende call	Ontwerp van ministerieel besluit voor call 2019 is beschikbaar	Uiterlijk 31 december 2018

- **Opstart van de Geothermica-projecten met Vlaamse partners**

In het voorjaar van 2018 worden de volledige Geothermica-projectaanvragen beoordeeld door een team van onafhankelijke experts. Op basis van deze beoordeling zal door de deelnemende Europese landen steun worden toegekend. De geslaagde projecten zullen in 2018 opstarten. Als één van de deelnemende projecten geleid wordt door een Vlaamse partner, dan is het VEA de contactpersoon tussen het Geothermica-consortium en het projectteam.

Budget 2018

Ondersteuningsregeling voor de organisatie van de call 2018: 10, 5 miljoen euro (budget ook afhankelijk van resultaten call 2017).

Cofinanciering Geothermica: 1,5 miljoen euro.

////////////

2.3.5 Het uitwerken en uitvoeren van een actieplan clean power for transport.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgend operationele kerntaak van het VEA: 10.

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

De Vlaamse Regering keurde op 18 december 2015 het Vlaams actieplan Clean Power for Transport (elektriciteit, CNG, LNG en waterstof) goed dat uitvoering geeft aan de Europese richtlijn 2014/94/EU. Het Vlaams actieplan is, samen met dat van de andere gewesten en het begeleidende beleid vanwege de federale overheid ingebracht in een nationaal Belgisch actieplan dat, zoals de Europese richtlijn voorziet, in het najaar van 2016 aan de Europese Commissie werd bezorgd.

Beknopte rapportering over specifieke actie/project van 2017

Het besluit van 8 januari 2016 voorziet in de toekenning van een zero-emissie bonus aan wie een nieuwe 100% elektrische of waterstofwagen koopt. De premie was initieel voorbehouden voor wagens ingeschreven op naam van natuurlijke personen. Het VEA behandelt de premie-aanvragen.

Vanaf begin 2017 werd de procedure voor de aanvraag van de premie van elektrische wagens vereenvoudigd. De tweetrapsprocedure werd vervangen door een ééntrapsprocedure waarbij pas na de levering en ingebruikname van de wagen de premie moet aangevraagd worden. Hierdoor vermindert de administratieve complexiteit voor de klant en kan de administratieve behandeling voor het VEA efficiënter worden afgehandeld. Voor wagens ingeschreven vanaf 3 augustus 2017 komen ook leasingwagens aangekocht door natuurlijke personen in aanmerking voor de premie.

In 2017 werden 539 subsidies voor elektrische wagen goedgekeurd (317 dossiers volgens nieuw systeem 2017, 162 bestellingen 2016 die pas in 2017 werden in gebruik genomen werden en 60 dossiers die in 2016 eerst waren afgekeurd omwille van laattijdig indienen). Budgettair was het budget voor 2017 (5 miljoen euro) ruim toereikend. In 2016 werden 495 dossiers goedgekeurd.

Beknopte beschrijving specifieke actie/project in 2018

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Monitoring implementatie premie zero-emissie voertuigen	Maandelijkse opvolgingsindicator inzake aantal aanvragen, aantal goedkeuringen/afkeuringen, behandelingstermijn	90% van de dossiers worden behandeld binnen de 2 maand na premie-aanvraag

Budget 2018

Budget premie zero-emissie voertuigen: 5 miljoen euro.

2.3.6 Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor WKK en warmtenetten.

2.3.6.1 Verdere ondersteuning van kwalitatieve WKK.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgende operationele kerntaken van het VEA: 19 en 20

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Warmtekrachtkoppeling is ondertussen een mature technologie en het Vlaamse potentieel is voor een groot deel ingevuld. De afgelopen jaren steeg het WKK-vermogen en de geproduceerde energie nog licht. Het investeringsklimaat wordt voor WKK-installaties vooral bepaald door de verhoudingen op de elektriciteits- en brandstofmarkten. Hoge groothandelsprijzen voor elektriciteit gepaard gaande met lage aardgasprijzen zijn het meest gunstig voor WKK-investeringen. De huidige energieprijzen zijn dus niet echt gunstig voor de invulling van het WKK-potentieel, al heerst er in de sector wel wat optimisme voor de komende jaren. De energiebeleidsovereenkomsten moedigen WKK-investeringen bij bedrijven aan waar mogelijk. In opdracht van het VEA werkte VITO een warmtekaart uit, waarop via een GIS-toepassing het warmte-aanbod en de warmtevraag binnen een fijn raster voor heel Vlaanderen wordt aangegeven. Het warmteaanbod omvat bijvoorbeeld restwarmte die vrijkomt bij elektriciteitsproductie, afvalverbranding of andere industriële processen. Op basis van deze gegevens werd een algemene kosten-baten-analyse uitgevoerd. Op die manier werden in heel Vlaanderen de zones aangeduid waar het minder of meer rendabel is om een warmtenet aan te leggen en/of (micro-)WKK-installaties te bouwen. Initiatiefnemers zoals onder meer projectontwikkelaars, studiebureaus, lokale besturen of intercommunales (vb. netbeheerders voor elektriciteit of gas) zullen zich daardoor gemakkelijker kunnen focussen op de verdere ontwikkeling van gebieden met de grootste kans op haalbare projecten.

Tezamen met het groenestroomcertificatensysteem (cfr. 2.3.4.2.) werd het warmte-krachtcertificatensysteem in 2012 grondig hervormd. Eind 2012 werden de te ondersteunen projectcategorieën, de berekeningsmethode en de verschillende noodzakelijke parameters voor het bepalen van het steunniveau vastgelegd. Jaarlijks worden door het VEA de onrendabele toppen en bijhorende bandingfactoren berekend, en wordt de markt voor WKK-certificaten opgevolgd.

In het kader van de monitoring van het certificatensysteem voor WKK-installaties, volgt het agentschap ook de wijzigingen aan regelgeving op die een impact kunnen hebben op de ontwikkeling van WKK in het Vlaamse Gewest (o.a. VLAREM, regelgeving i.v.m. de ontwikkeling van de elektriciteitsmarkt).

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Opmaak jaarlijks onrendabele toppen- en marktmonitoringrapport	Beschikbaarheid OT- en marktmonitoringrapport	Uiterlijk 30 juni

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Maximale doorlooptijd voor de behandeling van certificatendossiers respecteren	% nieuwe aanvragen behandeld binnen 2 maand	100%

Beknopte rapportering over de specifieke acties/projecten van 2017

Certificatensysteem

Het overschot warmte-krachtcertificaten, evenals de portefeuille warmte-krachtcertificaten bij de netbeheerders, was de voorbije jaren blijven stijgen. In het kader van de begrotingsopmaak 2018 heeft de Vlaamse Regering beslist het overschot aan warmte-krachtcertificaten af te bouwen. Eind 2017 is quasi de volledige stock warmte-krachtcertificaten bij de netbeheerders weggewerkt. Na de inleveringsrond 2017 op 31 maart 2017 bedroeg de stock warmtekracht-certificaten nog 467% van het certificatenquotum. Na de inleveringsronde 2018 zal dit overschot zijn teruggevallen tot ongeveer 190%. Door het bestendigen van het quotum enerzijds en een opkoop en vernietiging van het historisch overschot aan certificaten anderzijds, is het evenwicht op de markt hersteld.

Advies afleveren over individuele kosten-batenanalyses

Voor projecten voor elektriciteitsproductie of warmteproductie > 20MW, en voor nieuwe warmtenetten is het sinds 28 augustus 2015 in het kader van de milieuvergunningsaanvraag verplicht om een gedetailleerde individuele kosten-batenanalyse te maken om na te gaan of restwarmte kan geleverd worden aan een warmtenet, of kan geleverd worden aan een

warmtenet via warmtekrachtkoppeling. Indien de opbrengst groter is dan de kosten, moeten deze energie-efficiënte opties worden genomen (uitvoering als WKK, warmtelevering aan warmtenet, aansluiting op warmtenet). De hogervermelde warmtekaart kan daarbij een eerste indicatie geven. Het VEA geeft advies aan de vergunningverleners over de individuele kosten-batenanalyses. In de loop van 2017 werden geen (officieel ingediende) dossiers voor advies voorgelegd (2016: 1). Wel werd met drie bedrijven informeel overleg gepleegd voor het opstellen van de kosten-batenanalyse voor het aanvragen of vernieuwen van de milieuvergunning

Investeringssteun voor kleine WKK- en groenestroominstallaties

Op 15 december 2017 besliste de Vlaamse Regering om voor zeer kleinschalige WKK-installaties (tot 10 kW) vanaf 1 januari 2018 de exploitatiesteun te vervangen door investeringssteun. Deze actie zal de investeringszekerheid en de transparantie voor kleinschalige WKK- en groenestroomprojecten verhogen en de administratieve lasten verlagen.

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2018

De komende jaren wordt de ondersteuning van WKK en warmtenetten verdergezet, onder meer door de toekenning van warmtekrachtcertificaten, de calls voor investeringssteun voor warmtenetten voor restwarmte en groene warmte, de invoering van een warmtetoets en overige vermelde maatregelen in het Warmteplan.

- **Rol van WKK in de energietransitie**

Eind 2017 werden enkele grootschalige WKK-projecten aangekondigd. Het betreft een aanzienlijk vermogen dat de komende jaren kan bijdragen aan de doelstellingen inzake leveringszekerheid en betaalbaarheid van de elektriciteitsvoorziening. Het VEA zal de geplande WKK-projecten inventariseren en de effectieve realisatie ervan zoveel mogelijk faciliteren.

- **Maximale doorlooptijd voor behandeling van adviesvragen van vergunningverleners respecteren**

Wanneer grootschalige nieuwe energie-installaties worden gepland, zullen de ingediende individuele kosten-baten-analyses door het VEA worden beoordeeld. Het VEA zal hiermee ook rekening houden bij de beoordeling van de ingediende individuele kosten-baten-analyses voor naburige WKK-projecten en warmtenetten. De warmtelevering op lange afstand aan bedrijven kan macro-economisch voordeliger zijn dan dat elk bedrijf afzonderlijk in een WKK investeert.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Maximale doorlooptijd voor behandeling van adviesvragen van vergunningverleners respecteren	% adviesvragen behandeld binnen de wettelijke adviestermijn	100%

- **Premieregeling WKK < 10 kW uitwerken en opstarten**

Het investeringssteunprogramma voor WKK-projecten < 10 kW zal vanaf begin 2018 worden geoperationaliseerd. De steun is voorzien voor kwalitatieve warmte-krachtinstallaties op basis van fossiele brandstoffen of biogas.

Budget 2018

Werkingssubsidie Cogen Vlaanderen: 121.000 euro.

Investeringssteun voor kleinschalige WKK-projecten: 1.140.000 euro.

2.3.6.2 Beleidskader voor warmtenetten uitwerken.

Deze operationele doelstelling is gelinkt met volgende operationele kerntaken van het VEA: 20 en 22.

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Het beleidsplatform warmtenetten verzamelt de actoren die betrokken zijn bij de uitbouw van het beleidskader voor warmtenetten. Het platform omvat onder meer de netbeheerders van het gas- en elektriciteitsnet, lokale besturen, de sectorfederaties ODE en Cogen Vlaanderen, studiebureaus en onderzoeksinstellingen, leveranciers van apparatuur voor warmtenetten, en het Warmtenetwerk Vlaanderen, waarin een groot deel van de vermelde stakeholders zich verenigd hebben.

Beknopte rapportering over specifieke acties/projecten van 2017

Beleidskader voor warmte- of koudenetten: Uitwerking besluit sociale openbaredienstverpichtingen warmtenetten

Op 10 maart 2017 werd het decreet afgekondigd dat de invoering regelt van een regulerend kader voor warmte- of koudenetten. De inwerkingtreding en het vastleggen van een aantal bepalingen in het kader van het regelen van sociale energiemaatregelen voor warmtenetten zijn gedelegeerd naar de Vlaamse Regering. In de loop van 2017 werd een uitvoeringsbesluit uitgewerkt. Gezien de prioriteiten aangereikt door de stakeholders, behandelt dit uitvoeringsbesluit in hoofdzaak sociale maatregelen voor warmteklanten. Het uitvoeringsbesluit werd besproken met het Beleidsplatform Warmtenetten en stakeholders uit de sociale sector.

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2018

Het uitvoeringsbesluit betreffende de distributie en levering van thermische energie zal na overleg met de stakeholders in 2018 worden gefinaliseerd. Dit uitvoeringsbesluit focust op de sociale aspecten bij warmteleveringen, zoals de procedures te volgen bij wanbetaling, de

werking van de lokale adviescommissies en de maatregelen voor bescherming van de warmte-afnemers.

Budget 2018

Werkingssubsidie Warmtenetwerk Vlaanderen: 52.000 euro.

2.3.7 Het versterken van een sociaal energiebeleid.

Deze operationele doelstelling is gelinkt met volgende operationele kerntaak van het VEA: 1

Beknopte beschrijving recurrente deelprocessen van het VEA

Tezamen met de VREG heeft het VEA de opdracht om de effectiviteit en efficiëntie van de sociale openbaredienstverplichtingen (sociale ODV) op te volgen, te evalueren en voorstellen uit te werken om ze bij te sturen. De sociale ODV opgenomen in de Vlaamse energieregelgeving behoren in Europees perspectief tot de best uitgebouwde beschermingssystemen. Dit geheel aan proactieve maatregelen opgelegd aan leveranciers en netbeheerders, vermijdt overmatige schuldopbouw en beperkt de beslissing tot de afsluiting van de energielevering tot een strikt minimum. Het VEA neemt actief deel aan het Horizontaal Armoedeoverleg met alle Vlaamse beleidsdomeinen, coördineert het Verticaal Armoedeoverleg binnen het beleidsdomein Energie en engageert zich ook om bij de voorbereiding van nieuwe regelgeving systematisch de Armoedetoets toe te passen.

In lijn met het Regeerakkoord en de Beleidsnota Energie vult het VEA de curatieve aanpak van energiearmoede aan met structurele preventie van te hoog energieverbruik. Bestaande doelgroepgerichte instrumenten zoals de energiescans en de sociale dakisolatieprojecten zullen in deze legislatuur worden geoptimaliseerd.

Beknopte rapportering over specifieke acties/projecten van 2017

Een participatief proces met alle belanghebbenden leidde tot een Energiearmoedeprogramma dat op 4 maart 2016 door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd. In dit actieplan gaat enerzijds aandacht naar het behoud en de optimalisatie van de huidige al uitgebreide bescherming tegen afsluiting van de energielevering. Anderzijds wordt er sterk ingezet op een structurele verlaging van het energieverbruik in de woningen van kwetsbare gezinnen. Er is al aan verschillende actievoorstellen uitvoering gegeven, o.a. de verdere uitbouw vanaf 2017 van sociale energie-efficiëntieprogramma's op vlak van hoogrendementsglas en spouwmuurisolatie en de verruiming van de toepassingsperiode van de minimale levering aardgas.

Op 24 maart 2017 werd de stand van zaken aangaande de concrete uitwerking van het Energiearmoedeprogramma als mededeling aan de Vlaamse Regering voorgelegd.

Beknopte beschrijving specifieke actie in 2018

Het VEA zal concrete voorstellen uitwerken voor maatregelen die een reële bijdrage leveren tot het vermijden van energiearmoede (zie 2.3.1.1). Voor wat betreft het luik sociale openbaredienstverplichtingen zal de voortgang worden vastgelegd in een monitoringrapport.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Opmaak monitoringrapport sociale ODV	Beschikbaarheid monitoringrapport	Uiterlijk 30 september 2018

- **Implementatie van het Energiearmoedeprogramma gericht op optimalisatie van de bescherming tegen afsluiting en de structurele verlaging van de energiekosten via energiebesparing in de woning**

De resterende aanbevelingen uit het Energiearmoedeprogramma worden uitgewerkt en waar nodig worden voorstellen voor regelgeving voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Zoals voorzien in de conceptnota Energiearmoedeprogramma van 4 maart 2016 wordt er in maart 2018 opnieuw gerapporteerd aan de Vlaamse Regering.

Met het oog op eventuele aanvullende of bijkomende maatregelen en ter voorbereiding van het volgende Regeerakkoord wordt in het voorjaar van 2018 een stakeholderbevraging gepland gericht op evaluatie van het bestaande maatregelenpakket en het inventariseren van suggesties voor bijkomende maatregelen. Op basis daarvan zal het VEA tegen eind september een beleidsadvies opleveren aan het kabinet.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Coördinatie implementatie Energiearmoedeprogramma en opmaak monitoringnota	Beschikbaarheid monitoringnota implementatie Energiearmoedeprogramma	Uiterlijk 31 december 2018
Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Opmaak ontwerp mededeling aan de Vlaamse Regering inzake het Energiearmoedeprogramma	Ontwerp mededeling aan de Vlaamse Regering is beschikbaar	Uiterlijk 31 maart 2018

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Opmaak van een adviesnota aangaande de verruiming van het Energiearmoedeprogramma	Beleidsadvies overgemaakt aan het kabinet	Uiterlijk 30 september 2018

- **Facilitering sociale energie-efficiëntieprojecten en versterking van de afstemming met de energiescans en de Vlaamse energielening (kaderend in Energiearmoedeprogramma)**

In het kader van de REG-openbaredienstverplichtingen worden vanaf 2012 sociale dakisolatieprojecten uitgevoerd bij kwetsbare doelgroepen op de private huurmarkt. Vanaf 2017 worden ook hoogrendementsglas en spouwmuurisolatie via een sociaal begeleidingstraject ondersteund.

Op basis van de aanbevelingen uit de evaluatie van de energiescans worden deze verder geoptimaliseerd zodat ze nog meer leiden tot structurele energiebesparende renovatiewerken, ook op de moeilijk activeerbare private huurmarkt. Op 1 december 2017 werd het wijzigingsbesluit goedgekeurd. Een nieuw type opvolgscan wordt vanaf 2018 ingevoerd die exclusief gericht is op het begeleiden van de overstap naar een voordeliger leveringscontract.

Het verder uitwisselen van gegevens en de koppeling van databanken van uitvoerders en netbeheerders, zal een beter bereik van de doelgroepen faciliteren, een accuratere monitoring en rapportage mogelijk maken en leiden tot een duidelijke groei in het aantal energetische renovaties in woningen van kwetsbare gezinnen. Daarbij wordt de Vlaamse energielening zoveel mogelijk gepromoot.

2.3.8 Interne werking, communicatie en versterking Vlaamse energieadministratie

2.3.8.1 Data ontsluiten.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgende operationele kerntaken van het VEA: 3, 11, 13, 14, 15, 18, 20.

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Het verkrijgen, rapporteren en ontsluiten van data vormen steeds belangrijker wordende processen binnen het VEA.

- Verkrijgen en integreren van data:

Voor de voorbereiding en de opvolging van het energiebeleid heeft de Vlaamse overheid nood aan betrouwbare gegevens inzake de energieproductie en het -verbruik per sector. Ook de inventaris van broeikasgasemissies steunt op deze gegevens. De inventarisatie van het energieverbruik gebeurt ook ten dienste van de ondernemingen en huishoudens opdat zij hun eigen energieverbruik en -intensiteit zouden kunnen benchmarken met de gemiddelde waarden in hun sector. De toename van het aantal markspelers en decentrale energieproducenten vergt ook verhoogde inspanningen voor dataverzameling en –verwerking.

Het Energiebesluit legt verplichtingen op aan de netbeheerders en de exploitanten van warmtekracht-, hernieuwbare energie- en zelfopwekkingsinstallaties, betreffende het rapporteren van afname- en productiegegevens. Daarnaast zijn er nog diverse andere bronnen waaruit energieverbruiks- en energieproductiegegevens worden geput: de REG-enquête van het VEA bij 1000 gezinnen, de monitoringrapporten van de convenantbedrijven, de emissiejaarverslagen, de groenestroom- en WKK-certificatendossiers, het landbouwmonitoringsnetwerk, federale petroleumstatistieken, transportmodellen, enz.

- Rapporteren van data:

Na controle op accuraatheid en consistentie, worden de gegevens verwerkt in een jaarlijks Vlaams energierapport, dat bestaat uit 2 delen: een energiebalans en een inventaris hernieuwbare energiebronnen. De opmaak van het energierapport is een referentieopdracht voor VITO en VITO wordt hierbij begeleid door een gebruikerscomité, onder het voorzitterschap van het VEA. Conform het Energiedecreet, beslist de Vlaamse minister bevoegd voor het energiebeleid over de publicatie van het energierapport (op www.energiesparen.be).

De rapporteringsverplichtingen in de EU-richtlijnen en -verordeningen zijn sterk toegenomen met strengere eisen voor data op het vlak van detailniveau, kwaliteit en frequentie van beschikbaarheid, inclusief afstemming met de data van de federale overheid en de andere gewesten.

- Ontsluiten van data:

Naast de ontsluiting van het energierapport worden ook andere specifieke datasets ontsloten.

Voor de opvolging van de subdoelstellingen inzake hernieuwbare energie ontwikkelde het VEA in mei 2016 de "barometer groene energie" op www.energiesparen.be/barometer. De cijfers worden elk kwartaal geactualiseerd. In het kader van de verdere ontsluiting van data inzake hernieuwbare energie worden de data van operationele PV-installaties maandelijks opgevolgd. Hiervoor wordt een tool ontwikkeld om de data maandelijks ter beschikking te stellen op het niveau van gemeenten en provincies.

Het VEA beschikt met de energieprestatiedatabank over uitgebreide data betreffende de energieprestaties van nieuwe, verbouwde en bestaande gebouwen. Het agentschap publiceert regelmatig hoeveel startverklaringen, EPB-aangiften en EPC's werden opgemaakt. Het VEA analyseert jaarlijks de gerapporteerde gegevens van de ingediende EPB-aangiftes. Deze analyse bevat onder andere evoluties, gemiddelden, enz. Meer en meer komt de vraag van zowel burgers, lokale overheden als andere beleidsdomeinen om de beschikbare EPB- en EPC-gegevens verder te ontsluiten. De ontsluiting van de energieprestatiedatabank is momenteel beperkt tot de notarissen in het kader van hun meldingsplicht bij het ontbreken van een EPC en de controleurs in het kader van de controle van de dakisolatieverplichting, die opgenomen werd in de Vlaamse Wooncode.

Een aantal andere wetgevingen koppelen al subsidies of andere steunmaatregelen aan het behalen van een bepaald E-peil (subsidievoorwaarde voor nieuwe scholen, voorwaarde voor gratis verzekering gewaarborgd inkomen). Om de administratieve last voor de voorlopers laag te houden, sloot het VEA een protocol met VLABEL betreffende het elektronisch doorsturen van de woningen en kantoren die op basis van het berekende E-peil in aanmerking komen voor de vermindering van de onroerende voorheffing. Ter onderbouwing van zijn dossier voor de verzekering gewaarborgd inkomen, hoeft de bouwheer inzake de naleving van de EPB-eis zelf geen extra bewijsstukken meer voor te leggen aan Wonen-Vlaanderen. De gegevensuitwisseling met Agion betreffende de scholen, verloopt volledig geautomatiseerd aan de kant van het VEA.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Opmaak van het jaarlijks energierapport (energiebalans, inventaris hernieuwbare energie)	Beschikbaarheid energierapport	Uiterlijk 30 september

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Opmaak jaarlijks analyserapport EPB	Beschikbaarheid beperkt analyserapport Beschikbaarheid volledig analyserapport	Uiterlijk 14 februari Uiterlijk 30 april

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Verdere uitbouw "barometer groene energie" met provinciale en gemeentelijke data	Beschikbaarheid provinciale en gemeentelijke data voor PV-installaties en windturbines via de barometer	Het aantal installaties en het opgesteld vermogen zijn uiterlijk 31 maart beschikbaar op maandbasis

Beknopte rapportering over de specifieke acties/projecten van 2017

Uit de strategische ICT-analyse van het VEA blijkt dat een ingrijpende wijziging van zowel het informatiemodel als van de architectuur nodig is om de EPB- en EPC-data beter te ontsluiten.

In 2016 werd een informatiemodel voor EPB/EPC opgesteld en gepubliceerd: https://vlaamsenergieagentschap.atlassian.net. Het informatiemodel is een begrippenkader (voorlopig voor EPB/EPC) en heeft als primair doel de gegevens in kaart te brengen waarover

het VEA beschikt, of ambieert te beschikken, en die het wenst te publiceren, al dan niet als open data.

Het VEA neemt actief deel aan het project Terra dat de ambitie heeft op termijn de vastgoedbank te vervangen door een datawarehouse waarop (sneller) analyses kunnen gemaakt worden op nog meer (energie)gegevens over publiek onroerend goed.

Het VEA heeft in 2017 11 datasets m.b.t. EPC- en EPB-data op het open dataplatform van de Vlaamse overheid aangemaakt.

Het koppelen van gegevens en informatie via een digitale 'woningpas', werd bij het opstellen van het Renovatiepact aangewezen als een van de sleutelprojecten om het beleid betreffende energieprestaties van het bestaande woningpark verder uit te bouwen. Deze woningpas is opgevat als een uniek integraal elektronisch dossier van iedere woning. Dit dossier zal raadpleegbaar zijn door de woningeigenaar en de door hem hiertoe gemachtigden. Bij de verkoop van de woning krijgt de nieuwe eigenaar toegang tot deze woningpas. De woningpas zal dienen om de evolutie van iedere woning naar de lange termijndoelstelling te kunnen opvolgen. Via de 'woningpas' zullen de bouwheer en de (nieuwe) eigenaar toegang kunnen krijgen tot de data die o.a. het VEA over zijn gebouw bijhoudt. Het VEA, OVAM, Ruimte Vlaanderen en Wonen-Vlaanderen werken samen om in 2018 een woningpas Light en in 2019 een woningpas Medium te lanceren om een beeld te geven aan de burger van de woning in al zijn aspecten en attesten geïntegreerd te ontsluiten.

Het VEA sluit met de woningpas (Mijn Energie) aan op het burgerloket om energiegegevens op een gebruiksvriendelijke manier te ontsluiten.

Voor het burgerloket, de woningpas en het Terra-project werd financiering toegekend via het programma Vlaanderen Radicaal Digitaal.

Het VEA heeft in 2017 een strategienota databeheer uitgewerkt. De hoofddoelstelling is de uitbouw van een energiekennisplatform waarvan verhoogde toegankelijkheid tot data (intern en publiek) een van de subdoelstellingen is.

Op 7 december 2017 ontving het VEA voor de ontwikkeling van de zonnekaart een Egov-award in de categorie open data.

Beknopte beschrijving specifieke actie/project in 2018

Een belangrijk initiatief in kader van de uitvoering van het ICT-meerjarenplan, waarvan de resultaten bepalend zijn voor het gehele strategische ICT-meerjarenplan, is het opstellen van een nieuw datamodel waarin de data die het VEA in de databanken bewaart, logisch worden beschreven en aan elkaar worden gelinkt. Dit datamodel zal verder bouwen op het bestaande informatie-model.

In functie van (verplichte) integratie, rapportering en het ontsluiten van energie-data en -informatie naar het beleid en ter ondersteuning van medewerkers van het VEA en van partners van het VEA zoals bijvoorbeeld de steden en gemeenten of de energiesector, wordt in 2018 gestart met de voorbereiding van de ontwikkeling van een kennisplatform dat gegevens op een waardevolle manier integreert en ontsluit. Onder waardevolle informatie verstaan we informatie die juist, volledig en tijdig is. Naast maatregelen om de waarde van de informatie te bewaken, moeten maatregelen worden getroffen in functie van confidentialiteit: wie mag welke informatie op welke manier gebruiken.

In 2018 zal op basis van verdere analyse van de huidige en toekomstige datastromen een conceptuele architectuur voor een kennisplatform met gegevensoverdracht (intern en extern) worden opgesteld. In dit opzicht wordt verder intern, en in overleg met het VITO, bekeken in hoeverre de dataverwerking (verwerkingsketen) voor het opstellen van de Vlaamse energiebalans kan worden overgeheveld naar het VEA.

Intussen zal in 2018 worden verder gewerkt aan specifieke acties voor de ontsluiting van data, er over wakend dat latere integratie in het kennisplatform mogelijk blijft. Deze specifieke acties zijn o.a.:

- Beschikbaar stellen van datasets op het open dataportaal van de Vlaamse overheid.
- Realisatie databank met de premies van de netbeheerders met rapporteringsfaciliteiten (intern en extern).
- Uitbreiding hernieuwbare energie-barometers op www.energiesparen.be.
- Uitwerken plan van aanpak en implementatie acties voor ontsluiting energiedata naar de lokale besturen.
- Meewerken aan het e-loket voor ondernemers voor uitwisseling van informatie en data tussen bedrijven en de overheid.

Het verder ontsluiten van de zonnekaart-data met web-services vormt een belangrijk luik om de burger en ondernemingen verder te sensibiliseren voor de installatie van PV. Deze data op een ICT-effectieve manier integreren binnen de webapplicaties van de partners van het VEA (lokale besturen, intercommunales, ….) is dan ook een uitdaging voor 2018.

In 2018 zal het VEA in samenwerking met OVAM, Departement Omgeving en Wonen-Vlaanderen de woningpas Light releasen: een integraal publicatieplatform dat de burger overkoepelend inzicht verschaft over alle informatie van zijn woning/entiteit/perceel.

Daarnaast zal het VEA relevante energiegegevens voor eigenaars ontsluiten via het burgerloket. Het VEA integreert hiervoor de unieke sleutel uit het gebouwenregister in haar toepassing.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Ontwikkeling woningpas Light en	Release woningpas Light	Uiterlijk 30 juni 2018

prototype woningpas Medium	Beschikbaarheid prototypes woningpas Medium	Uiterlijk 31 augustus 2018

Budget 2018

Budget referentietaak VITO voor opmaak energiebalans, inventaris WKK en inventaris HEB: 300.000 euro.

Budget ontwikkeling en UX-ondersteuning woningpas Medium: 200.000 euro.

Budget Kennisplatform: 200.000 euro.

2.3.8.2 De processen digitaliseren en automatiseren.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgende operationele kerntaken van het VEA: 6, 13 en 19.

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Om een efficiënte en effectieve dienstverlening te garanderen aan de klanten, wordt door het VEA sterk ingezet op elektronische gegevensuitwisseling met burgers en ondernemers en op het automatiseren van processen.

De communicatie tussen de verslaggevers en de overheid in het kader van de EPB-eisen verloopt volledig elektronisch via de energieprestatiedatabank. De energieprestatiedatabank bestaat voor EPB uit drie onderdelen: een centrale databank waarin alle gegevens opgeslagen worden, een frontoffice die wordt gebruikt door de verslaggevers en gemeenten, en een backoffice die het VEA gebruikt voor haar handhavingsprocessen.

De gegevens van de vergunning, maandelijks bezorgd door de gemeente, vormen de basis van het elektronische EPB-dossier. De verslaggevers dienen via de energieprestatiedatabank bij het VEA de startverklaring en de EPB-aangifte, waarvan het EPC bouw deel uitmaakt, in. Ze gebruiken hiervoor de EPB-software 3G, het verplichte softwarepakket dat samen met de Brusselse en Waalse overheid gratis ter beschikking wordt gesteld om de prestaties op vlak van de EPB-eisen te berekenen en af te toetsen. De software wordt continu aangepast aan nieuwe regelgeving en optimaliseringen aan de rekenmethodiek. Elk jaar zijn twee releases voorzien.

Het VEA gebruikt ter ondersteuning en automatisatie van de handhavingstaken een EPB-backoffice-toepassing. Via de EPB-backoffice beheert het VEA de EPB-dossiers, een aantal vaststellingen en een aantal van de procesflows van controle en handhaving met bijhorende correspondentie.

Bij de invoering van de diverse EPC-systemen werd ervoor geopteerd om, naar analogie met de EPB-regelgeving, de communicatie tussen de energiedeskundigen en de Vlaamse overheid volledig elektronisch te laten verlopen. Hiervoor werd de energieprestatiedatabank, die bestaat uit een front-office, een backoffice en een centrale opslagplaats van gegevens, verder uitgebreid. Voor de publieke gebouwen werd een webapplicatie gebouwd die toegankelijk is via de frontoffice van de energieprestatiedatabank. Nadat een energiedeskundige type C of een interne energiedeskundige zich heeft geregistreerd, kan hij de gegevens nodig voor de opmaak van het certificaat voor publieke gebouwen in de webapplicatie invoeren. Na verwerking door de databank, wordt een downloadbare pdf van het certificaat gegenereerd. Voor residentiële gebouwen kunnen kandidaat-energiedeskundigen type A die aan de erkenningsvoorwaarden voldoen, zich registreren. Zij krijgen dan toegang tot de certificatiesoftware. Er werd een webbased applicatie ontwikkeld voor de opmaak van het EPC voor residentiële gebouwen, die net zoals de webapplicatie voor publieke gebouwen, toegankelijk is via de frontoffice. Het definitieve EPC bestaande gebouwen met woonfunctie kan in pdf-formaat worden gedownload.

De databank ExpertBase wordt door het VEA gebruikt voor de behandeling van de certificatenaanvragen voor alle groenestroom- en warmtekrachtinstallaties (met uitzondering van aanvragen m.b.t. zonnepanelen).

Beknopte rapportering over de specifieke acties/projecten 2017

In 2017 zijn de EPC- en EPB-applicaties gemigreerd naar de VPC-omgeving, een belangrijke infrastructuurvoorwaarde om de applicaties verder te kunnen integreren en te migreren naar een ICT-dienstenmodel. De integratie van de energieprestatiedatabank met het nieuwe omgevingsloket vormt een belangrijke uitdaging Verder zal een groot deel van 2018 worden gewerkt op de ontwikkeling van de software voor het EPC+.

Een vereenvoudiging van de energieprestatie(certificaten)databank dringt zich op. Momenteel zijn de EPC- en EPB-gegevens gedupliceerd en moeilijk met elkaar te integreren. Er zal worden onderzocht in hoeverre gegevens uit het EPC kunnen worden overgedragen naar een latere EPB-aangifte (en omgekeerd) of een renovatieadvies. Het beschikbaar maken van gegevens over softwaretoepassingen heen, zal een aanzienlijke administratieve vereenvoudiging betekenen.

Voor ExpertBase worden in 2018 geen grote projecten vooropgesteld, buiten een verdere optimalisatie van het systeem in functie van efficiëntie en aanpassingen in functie van mogelijke wetswijzigingen.

Het regeerakkoord stelt: “We zetten in op een grote digitale sprong voorwaarts. Tegen 2020 biedt de Vlaamse overheid alle administratieve transacties tussen overheid en burgers of lokale besturen of ondernemingen via digitale kanalen aan.” De beleidsnota Energie 2014-2019 stelt terzake o.a.: “Nieuwe mogelijkheden op vlak van digitale gegevensuitwisseling en communicatie over dossiers, worden tot nu toe eerder beperkt toegepast in de energieprestatiedatabank. De komende jaren wordt verder ingezet op automatisering en koppeling van databanken om zo een digitale sprong voorwaarts te maken. We integreren onze toepassingen zo veel mogelijk in

de virtuele en digitale loketten die per doelgroep op Vlaams niveau worden ontwikkeld (ondernemingsloket, digitale bouwaanvraag)."

Het VEA zal in 2018 een digitaliseringsnota opmaken waarin de huidige status richting 'Radicaal Digitaal' wordt beschreven en het verdere plan van aanpak wordt uitgewerkt.

Een belangrijk meerjareninitiatief dat in 2018 volledig zou moeten worden uitgewerkt en geleidelijk de volgende jaren zou moeten uitgerold, betreft de ontwikkeling van een VEA-dossierbeheersysteem. Uit voorgaande assessments is gebleken dat de back-offices voor de handhaving van zowel EPC als EPB niet flexibel genoeg zijn om een verdere efficiëntieverbetering te kunnen realiseren.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Opmaak digitaliseringsnota	Beschikbaarheid nota	Uiterlijk 30 juni 2018

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Ontwikkeling software EPC+	Release software in leeromgeving	Uiterlijk 30 juni 2018

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Ontwikkeling nieuwe versies EPB-software 3G	Release nieuwe versies EPB-software 3G door Altran	Uiterlijk 31 juli en 31 december

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Uitwerking jaarlijks actie- en investeringsplan om de gebruiksvriendelijkheid van de EPB-software 3G te verbeteren, gebaseerd op een gebruikersbevraging.	Beschikbaarheid actie- en investeringsplan 2019	Uiterlijk 31 december

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Jaarlijkse verlenging ontwikkelingsovereenkomst EPB-software 3G is tijdig beschikbaar	Beschikbaarheid betekening beslissing verlenging	Uiterlijk 31 juli

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**

Uitwerking jaarlijks actie- en investeringsplan om de ICT- strategie uit te voeren.	Beschikbaarheid actie- en investeringsplan 2019	Uiterlijk 30 november

Budget 2018

Dossierbehandelingssysteem: 200.000 euro.

Expertbase: 100.000 euro

Algemeen in bedrijf houden van ICT-systemen (500.000 euro)

2.3.8.3 De communicatie een versnelling hoger schakelen

Deze operationele doelstelling is gelinkt met volgende operationele kerntaken van het VEA: 11, 16 en 22

Beknopte beschrijving van de recurrente deelprocessen van het VEA

Via diverse kanalen verspreidt het VEA informatie over mogelijkheden tot energiebesparing, milieuvriendelijke energieproductie en de financiële stimulansen die daarvoor bestaan.

De strategische communicatiedoelstellingen inzake REG en de promotie van hernieuwbare energie die door het VEA worden nagestreefd zijn:

- Algemene informatieverspreiding om aandacht en interesse te creëren voor het thema energiebesparing en hernieuwbare energie bij de diverse doelgroepen.
- Via verschillende kanalen de doelgroepen overtuigen om de gewenste beslissingen te nemen.
- De doelgroepen aanzetten om effectief over te gaan tot actie.

Het belangrijkste aanbod aan informatie wordt in eerste instantie verspreid via de website www.energiesparen.be (100.000 à 125.000 bezoekers op maandbasis), waar alle publicaties van VEA kunnen worden gedownload en besteld en waar ook via een webformulier vragen kunnen worden gesteld, aanvraagprocedure voor premie elektrische wagen. Daarnaast wordt sinds maart 2017 de zonnekaart Vlaanderen zeer veel geraadpleegd. Op jaarbasis worden ongeveer 75.000 brochures besteld via de website en 90.000 brochures gedownload. De informatie op de website energiesparen.be is vooral gestructureerde informatie, in mindere mate actualiteitsinformatie.

Via de website energiesparen.be ligt de focus op de energiewinstcalculatoren en het aanbod van de diverse energiepremies. Een belangrijke trend is de hernieuwde belangstelling voor

zonnepanelen. Vanaf maart 2017 werd de berekeningsmodule geïntegreerd in de zonnekaart. De zonnekaart werd in 2017 meer dan 500.000 keer geraadpleegd.

De meer ad hoc te verstrekken informatie behelst het beantwoorden van zeer uiteenlopende vragen die toekomen via energie@vlaanderen.be over het Vlaamse energiebeleid (op jaarbasis 20.000 e-mailvragen), het geven van uiteenzettingen, het deelnemen aan en organiseren van stuurgroepen en studiedagen, het inhoudelijk invulling geven aan de meer specifieke informatie op de website, enz. Sinds 2008 heeft het VEA een softwaretool in gebruik om de per e-mail gestelde vragen zo spoedig mogelijk kwalitatief te kunnen beantwoorden. In 2017 werd 93% van de gestelde vragen binnen de 5 werkdagen beantwoord (2016: 93%).

Jaarlijks werkt het VEA een aantal algemene communicatie-acties uit rond het beleidsthema. Er wordt ook medewerking verleend aan heel wat aan het beleidsthema gerelateerde campagnes van andere organisaties (o.a. Renovatiedag; Mijn huis, mijn architect; Isolatiedag…).

Verschillende sectororganisaties en verenigingen vormen het contactpunt voor overleg met de sectoren, ondersteunen de realisatie van de Vlaamse beleidsdoelstellingen inzake het verhogen van de energie-efficiëntie en de uitbouw van de milieuvriendelijke energieproductie en worden hiervoor structureel gesteund met een werkings- of projectsubsidie:

- ODE Vlaanderen (hernieuwbare energie)
- Cogen Vlaanderen (warmte-krachtkoppeling)
- Biogas-E (vergisting)
- Warmtenetwerk Vlaanderen (warmtenetten)
- Vlaamse Confederatie Bouw (energieconsulent)
- Bouwunie (energieconsulent)
- NAV (energieconsulent)
- Bond Beter Leefmilieu (energieconsulent)
- Komosie (energieconsulent)
- Gezinsbond (energieconsulent)
- Samenlevingsopbouw (energieconsulent)

Het VEA bereidt de subsidiebesluiten voor, legt mee de prioriteiten vast in de werkprogramma's en volgt de werkzaamheden op via stuurgroepen en bilaterale vergaderingen.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
De webpagina's over coöperaties op energiesparen.be actief promoten	Beschikbaarheid actieplan Aantal bezoekers webpagina's	Uiterlijk 28 februari 2018 Gemiddeld 500 bezoekers per maand

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Beantwoordingstijd beperken van vragen die via energie@vlaanderen.be worden	% vragen beantwoord	90%

gesteld	binnen 5 werkdagen	

Beknopte rapportering over de specifieke acties/projecten van 2017

De recente communicatiecampagnes op vlak van rationeel energiegebruik leggen meer nadruk op grondige en diepgaande renovaties, in lijn met de doelstellingen van het Renovatiepact. In 2017 werd een uitgebreide campagne opgezet in samenwerking met de verschillende stakeholders om gezinnen aan te zetten tot BENOveren ("beter renoveren"). Ook de hervormde energiepremies werden actief gecommuniceerd. De focus lag hierbij vooral op de nieuwe totaalrenovatiebonus voor wie meerdere investeringen combineert binnen een periode van 5 jaar en de opstart van de burenpremie.

Met de zonnekaart werd een nieuwe informatieve tool gelanceerd waarmee gezinnen zelf kunnen nagaan of hun dak geschikt is voor zonne-energie en hierbij meteen kunnen bekijken wat de geschatte kostprijs en terugverdientijd is. Vanaf maart 2017 werd de zonnekaart actief gepromoot.

Het VEA nam in 2017 deel aan 2 bouwbeurzen, Batibouw en BIS-beurs.

De informatie over EPB is sinds de start van de EPB-regelgeving in 2006 organisch gegroeid. Via verschillende kanalen (opleidingsinstellingen, architecten, verslaggevers) kreeg het VEA het signaal dat de informatie over de EPB-regelgeving voor nieuwbouw en renovaties niet eenvoudig te vinden is, niet eenduidig geformuleerd is en vooral verspreid staat. In 2017 is daarom het project 'EPB-pedia' opgestart, om de beschikbare informatie over EPB te verzamelen en transparanter en toegankelijker te maken.

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2018

In 2018 wordt de communicatie naar de doelgroepen verdergezet, o.a. op vlak van BENOveren, zonnekaart, energiebesparende investeringen (waarvan prioritair: na-isolatie van muren, zowel via de spouw, de binnenzijde als via de buitenzijde) en de energielening.

De woningpas en het renovatieadvies/EPC+ zullen de volgende jaren de kern vormen van de communicatie over het Renovatiepact. De communicatie over het renovatieadvies/EPC+ zal al in 2018 worden opgestart.

De informatie over EPB waar het VEA zelf over beschikt, is in een EPB-pedia verwerkt die begin 2018 zal worden gelanceerd.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Lancering EPB-pedia	EPB-pedia online beschikbaar	Uiterlijk 31 maart 2018

Budget 2018

Extern communicatieplan 2018: 350.000 euro

2.3.8.4 Krachtdadige energieadministratie

Het agentschap voldoet aan het globale kader dat bijdraagt tot een resultaats- en klantgerichte overheid, zoals opgenomen in de mededeling aan de Vlaamse Regering van 20 maart 2015 en de nota aan de Vlaamse Regering van 17 juli 2015. Het VEA zet reeds maximaal in op dienstverlening via externen, in het bijzonder wat betreft het toekennen van energiepremies via de netbeheerders, de EPB-verslaggeving, de energiedeskundigen voor woningen en publieke gebouwen en de energiedeskundigen voor bedrijven. De kerntaken van het VEA zijn hierdoor vooral beperkt tot evaluatie en bewaking van het globale kader en het toezicht op de correcte en efficiënte uitvoering van deelprocessen door externen. De Europese energierichtlijnen bevatten gedetailleerde bepalingen met verplicht uit te voeren taken inzake handhaving en inspectie door het VEA. De belangrijkste handhavingstaken hebben betrekking op de EPB- en EPC-regelgeving. De Europese richtlijn energieprestaties van gebouwen stelt bijvoorbeeld duidelijk dat er omvangrijke representatieve ad random steekproeven moeten gebeuren op de 120.000 à 130.000 EPB-aangiften en EPC's die jaarlijks worden ingediend.

Vooral omwille van verschillende Europese richtlijnen die sinds het begin van deze eeuw werden uitgevaardigd (richtlijn energieprestaties van gebouwen, richtlijn hernieuwbare energie, richtlijn energie-efficiëntie), is het takenpakket van het VEA sterk toegenomen. Het personeelsbestand is niet mee kunnen evolueren met het takenpakket, zodat het agentschap momenteel kampt met een acuut personeelsprobleem om haar beleidsvoorbereidende en beleidsuitvoerende rol optimaal te kunnen opnemen. De voorbije 2 jaar is met de bevoegde ministers een oplossing gezocht. In het kader van de begrotingsopmaken 2016 en 2017 is een overdracht ten bedrage van 769.000 euro vanuit het weddekrediet van de Vlaamse Belastingdienst uitgevoerd. Deze overdracht van weddekrediet heeft het VEA toegelaten 12 bijkomende personeelsleden van niveau A aan te werven, 5 met een contract van onbepaalde duur en 7 met een contract van bepaalde duur. Hiermee kon al deels het capaciteitstekort voor de uitwerking van het Renovatiepact, de implementatie van de energieprestatieregelgeving, de uitwerking en implementatie van het beleidskader voor warmtenetten, de ondersteuning van de energietransitie en de Stroomversnelling, minstens tijdelijk, worden opgevangen.

Het is tot op heden niet mogelijk gebleken om de personeelsbesparing van het beleidsdomein Omgeving over de agentschappen te verdelen rekening houdend met de leeftijdspiramides, de kerntaken of prioritaire maatschappelijke uitdagingen. Zolang het VEA niet wordt uitgesloten of vrijgesteld van de personeelsbesparingsdoelstelling, is het management er toe gehouden het maximaal haalbare te doen om een bijdrage te leveren aan de personeelsbesparingsdoelstelling van het beleidsdomein. Er is aan de bevoegde minister voorgesteld om tegen eind 2019 te

evolueren naar een personeelsbestand van 72 koppen. In totaal zou het VEA over deze legislatuur dan een personeelsbesparing hebben gerealiseerd van 11,1%.

//////////////

3 DOELSTELLINGEN OPGELEGD DOOR DE VLAAMSE REGERING

3.1 VERDER UITBOUWEN EN VERSTERKEN VAN HET SYSTEEM VAN INTERNE CONTROLE/ORGANISATIEBEHEERSING.

Deze operationele doelstelling is gelinkt aan volgende ondersteunende kerntaak van het VEA: B

Beknopte beschrijving.

Het VEA werkt verder aan het systeem van interne controle en organisatiebeheersing, gericht op de vernieuwde aanpak waarbij risicomanagement centraal staat.

Beknopte beschrijving specifieke acties/projecten in 2017:

- **Verdere uitbouw van het risicomanagement van het VEA**

Begin 2017 bezorgde Audit Vlaanderen aan het VEA het auditrapport met betrekking tot de maturiteit van het risicomanagement. Het VEA kent haar risico's en pakt deze ook aan. Het VEA heeft een pragmatische methodiek van risicomanagement uitgewerkt op verschillende niveaus, zowel strategisch als operationeel. Deze methodiek wordt tevens aangepast naar aanleiding van wijzigende factoren. Door een ruime betrokkenheid bij de diverse risicomanagementoefeningen wordt een algemeen risicobewustzijn binnen de gehele organisatie gestimuleerd. Om te evolueren naar een hogere maturiteit met betrekking tot risico-identificatie en –evaluatie en risicobeheer, zijn 3 aanbevelingen geformuleerd. Om tegemoet te komen aan deze aanbevelingen, is een actieplan uitgewerkt en worden de geformuleerde acties opgevolgd.

In 2017 zijn in kader van risicomanagement concreet volgende acties ondernomen:

- De uitwerking van een strategienota risicomanagement en organisatiebeheersing.
- De inventarisatie van de high-level omgevingsrisico's verbonden aan de strategische organisatiedoelstellingen.
- Voor de interne operationele risico's is er verder gewerkt aan de risico-oefening op het niveau van de kernopdrachten van de clusters en zijn er actieplannen opgemaakt.
- Verder is er ook gestart met de risico-oefening voor de kerntaken van de staf.
- Aansluitend op de nieuwe aanpak organisatie-audits van Audit Vlaanderen, maakte het VEA een rangschikking van de prioritaire thema's uit de leidraad interne controle/organisatiebeheersing met aandacht voor potentiële prioritaire risico's.

Audit Vlaanderen maakte eind 2017 een beleidsgericht rapport 2017 op met onder andere de actuele stand van zaken over de maturiteit van het risicomanagement binnen het VEA. Audit Vlaanderen kon eind 2017 vaststellen dat het VEA op een gedegen manier werk maakt van de vooropgestelde actieplannen. Aangezien de acties met het oog op de realisatie van de aanbevelingen nog in uitvoering zijn, werden nog geen maturiteitsinschattingen aangepast. De inschattingen uit 2016/begin 2017 blijven behouden.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Finalisatie conceptuele uitwerking geïntegreerd systeem van risicomanagement	Beschikbaarheid actualisatie strategienota risicomanagement en organisatiebeheersing	Uiterlijk 30 juni 2018
Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Validatie uitgewerkte risicostrategie	Beschikbaarheid gevalideerde risicostrategie	Uiterlijk 30 september 2018

- **Opmaak en uitrol van een projectmanagementmethodologie op maat van het VEA**

Het VEA coördineert en voert jaarlijks verschillende projecten uit (opmaak van een evaluatie, implementatie van een regelgevende wijziging, communicatie…). Met het invoeren van een geactualiseerde projectmanagementmethodologie beoogt het VEA de planning, de kwaliteit, de scope en het budget van de diverse projecten beter te bewaken. Een projectteam stelde een projectmanagementmethodologie op maat van het VEA op en rolde een actieplan voor de implementatie ervan uit. De projecten waarop de projectmanagementmethodologie wordt toegepast, worden opgevolgd in de directieraad.

In 2018 wordt de uitrol van de nieuwe projectmanagementmethodologie geanalyseerd en geëvalueerd. Er wordt onderzocht waar er moet bijgestuurd worden en of er eventueel verdere vorming of begeleiding nodig is.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Evalueren nieuwe projectmanagementmethodologie	Beschikbaarheid evaluatie projectmanagementmeth o-dologie Beschikbaarheid voorstel verder traject (aanpassen methodologie, vorming,…)	Uiterlijk 30 juni 2018 Uiterlijk 31 december 2018

- **Opmaak informatiebeheersplan**

Iedere entiteit van de Vlaamse overheid moet een informatiebeheersplan opmaken. Dit informatiebeheersplan moet voor 31 december 2018 ter goedkeuring worden voorgelegd aan de selectiecommissie Vlaamse overheid.

In een informatiebeheersplan brengt het agentschap in kaart over welke informatie het beschikt en hoe het deze informatie wil beheren. Beheersregels koppelen aan de verschillende soorten informatie die het agentschap in huis heeft, helpt om de informatiehuishouding op een efficiënte wijze in te richten en tijd en middelen te besparen. Door afspraken te maken rond wie welke informatie bewaart, vermijdt het agentschap meervoudige gegevensopslag. Een tweede belangrijk voordeel is dat onnodige informatie niet langer hoeft te worden bewaard en beheerd. Om informatie gewettigd te vernietigen, moet het VEA beschikken over een goedgekeurd informatiebeheersplan. Door het opmaken van een informatiebeheersplan stelt het VEA zich tegelijk ook in regel met de betreffende bepalingen uit het Archiefdecreet van 9 juli 2010 en de Omzendbrief van 24 april 2008 betreffende de interne organisatie van het archiefbeheer.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Opmaak informatiebeheersplan	Beschikbaarheid informatiebeheersplan	Uiterlijk 31 december 2018

3.2 VERSTREKKEN VAN INPUT VOOR HET TIJDIG KUNNEN BEANTWOORDEN VAN PARLEMENTAIRE VRAGEN.

Het VEA heeft in 2017 voor alle parlementaire vragen input verstrekt binnen de door het kabinet vooropgestelde deadline. Het overzicht van de parlementaire vragen waarvoor input werd verstrekt, is opgenomen als bijlage.

In 2017 is input geleverd voor 152 schriftelijke vragen (2016: 121; 2015: 126; 2014: 98) en voor 82 vragen om uitleg (2016: 98; 2015: 58; 2014; 12). Hiervoor was in 2017 ook een grotere personeelsinzet nodig.

3.3 VOORBEREIDEN VAN RAPPORTERINGEN IN KADER VAN EUROPESE RICHTLIJNEN.

3.3.1 Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie (EED)

De Europese Commissie lanceerde op 30 november 2016 het Winterpakket, met daarin een voorstel tot revisie van de EED. Het VEA heeft in 2017 de input van het Vlaamse Gewest hiervoor gecoördineerd.

Het Belgisch standpunt betreffende de revisie van de EED voor de Europese Raad werd gefinaliseerd midden september 2017 en door de Belgische permanente vertegenwoordigers opgenomen voor de verdere besprekingen.

De richtlijn energie-efficiëntie legt aan de lidstaten op om driejaarlijks een actieplan energie-efficiëntie aan de EC voor te leggen en hierover jaarlijks een beknopt voortgangsverslag te bezorgen, beiden tegen uiterlijk 30 april. Tegen eind april moeten tevens statistieken worden voorgelegd over de productie van elektriciteit en warmte uit warmtekrachtkoppeling en de gerealiseerde primaire energiebesparing.

Het VEA heeft tijdig het vierde Vlaams actieplan energie-efficiëntie aan ENOVER bezorgd zodat dit kon worden gecompileerd met de actieplannen van de andere gewesten en de federale overheid en op 28 april 2017 aan de EC kon worden bezorgd. Dit plan beschrijft de voortgang en de wijzigingen van de beleidsmaatregelen uit het derde actieplan beschrijven, alsook nieuwe maatregelen die werden genomen of zullen worden genomen voor uitvoering van de diverse artikels van de richtlijn energie-efficiëntie. De impact op de realisatie van de besparingsdoelstelling werd gekwantificeerd.

3.3.2 Richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestaties van gebouwen (EPBD)

De Europese Commissie presenteerde op 30 november 2016 ook het voorstel voor de herziening van de EPBD-richtlijn. Het VEA heeft in 2017 de input van het Vlaamse Gewest hiervoor gecoördineerd. Op de Energieraad van 26 juni 2017 werd door de Europese energieministers een algemene benadering in de Raad bereikt over de nieuwe tekst. Op 26 oktober 2017 werden ook de amendementen van het Europees Parlement voorgesteld. Op 19 december 2017 vond de derde triloog plaats een werd een voorwaardelijk akkoord bereikt tussen het voorzitterschap van de Raad en het Europees Parlement. Na publicatie van de overeengekomen tekst, zal aan de lidstaten worden gevraagd dit akkoord te bevestigen.

Inhoudelijk wordt met de nieuwe richtlijn beoogd de renovatiegraad van bestaande gebouwen te verhogen. Lidstaten worden verplicht een langetermijnstrategie op te stellen met als doel het koolstofvrij maken van het gebouwenpark. In deze strategie moeten (niet-bindende) doelstellingen voor 2030 en 2050 worden vastgelegd. Nieuw is o.a. dat overheidspremies voor energie-efficiënte renovatiemaatregelen moeten worden gelinkt aan de verbetering van de energieprestatie die door de renovatie wordt bereikt. Ook worden eisen gesteld voor wat betreft elektromobiliteit. Gebouwen met meer dan 10 parkeerplaatsen moeten laadpalen en bekabeling voorzien voor elektrische voertuigen.

Lidstaten hebben twee jaar om de richtlijn in eigen wetgeving te implementeren. In de loop van 2018 en 2019 zullen dus de nodige voorbereidingen moeten worden getroffen om een correcte implementatie te garanderen.

In 2017 moest aan de Europese Commissie een geactualiseerde lijst (t.o.v. 2014) van maatregelen worden voorgelegd die niet verplicht zijn volgens de richtlijn, maar die wel bijdragen tot de doelstellingen van de EPBD-richtlijn. Deze geactualiseerde lijst is, net zoals in 2011 en in 2014, opgenomen in het vierde energie-efficiëntieactieplan.

3.3.3 Richtlijn 2009/28/EG ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen

Eind 2017 moest bij de Europese Commissie het recentste verslag worden ingediend over de voortgang die is geboekt bij het bevorderen en het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen. De volgende rapportering moeten worden opgemaakt eind 2019. Het VEA heeft eind 2017 tijdig de Vlaamse bijdrage voor de rapportering aan de werkgroep ENOVER bezorgd.

De Europese Commissie heeft op 30 november 2016 haar voorstel voor een nieuwe richtlijn gepubliceerd. Er is in de Energieraad nog geen akkoord bereikt over de nieuwe richtlijn. Op 17 november 2017 is de 4de revisie van het voorstel van richtlijn gepubliceerd. Er werden verschillende Belgische standpunten voorbereid onder de vorm van een 'Working Paper'. Het VEA heeft voor deze Belgische standpunten in 2017 input voor het Vlaams Gewest gecoördineerd en aan ENOVER bezorgd.

3.4 BESPARINGSDOELSTELLING EN IMPLEMENTATIE VAN KERNTAKENPLAN

Op 30 juni 2014 telde het VEA 67 personeelsleden.

In kader van de zesde staatshervorming werden 2 bijkomende personeelsleden aan het VEA toegewezen. Volgend op de beslissing van de Vlaamse Regering om weddekrediet van VLABEL over te dragen aan VEA (decreten houdende de uitgavenbegrotingen 2016 en 2017), konden 5 medewerkers met een contract van onbepaalde duur en 7 medewerkers met een contract van bepaalde duur worden aangeworven.

Eind 2017 telt het VEA 79 personeelsleden. De lineaire doortrekking van de besparingsdoelstelling voor het beleidsdomein LNE naar de entiteiten van het beleidsdomein leidt voor het VEA tot een vermindering van het personeelsbestand eind 2019 tot 68 personeelsleden. Het VEA streeft in de huidige context naar een personeelbestand eind 2019 van 72 personeelsleden.

In het kerntakenplan dat op 17 juli 2015 werd voorgelegd aan de Vlaamse Regering, zijn voor het VEA volgende initiatieven opgenomen:

- Kernproces vatbaar voor afbouw: Beoordelen van de attestaanvragen van bedrijven voor een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen.

Ondernomen actie: De afbouw aangaande het proces voor de behandeling van attestaanvragen van bedrijven voor een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen

vergt de goedkeuring van zowel de federale overheid als van de andere twee gewesten. Het overleg tussen de betrokken partijen werd op initiatief van het VEA in 2015 opgestart zonder tot op heden tot een concreet resultaat te hebben geleid. De federale overheid heeft in 2017 een politiek akkoord bereikt over een grondige hervorming van de vennootschapsbelasting. Deze hervorming zal klaarblijkelijk geen impact hebben op de verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen.

- Kernproces waarvoor optimalisatie aangewezen is: Behandeling expertisedossiers in kader van groenestroom- en warmte-krachtcertificatenregelingen.

Ondernomen actie: De dossierbehandeling wordt geoptimaliseerd door de ontwikkeling van de ExpertBase (zie 2.3.8.2) en de daaruit resulterende automatisatie. Daarnaast zijn ook initiatieven genomen om de regelgeving te vereenvoudigen (zie 2.3.4.2).

4 DOELSTELLINGEN MET BETREKKING TOT WELZIJN

4.1 RISICO-ANALYSE

Naar aanleiding van de opmaak van het globaal preventieplan (GPP) 2016-2020[1] werd een risico-inventarisatie en –evaluatie gemaakt. Er werden geen aanpassingen gedaan aan het GPP 2016-2020.

De risico-inventarisatie gebeurde op basis van een aantal gegevens:

- Personeelspeiling 2014.
- Ziektecijfers, arbeidsongevallen, meldingen en incidenten.
- Eigen welzijnsenquête 2015 die vergeleken werd met de welzijnsenquête 2012. [2]

Als we de taken van het VEA vertalen naar risico's, betekent dit dat de personeelsleden van het VEA voornamelijk blootgesteld worden aan:

- Fysieke ergonomische risico's eigen aan beeldschermwerk. Dit geldt voor alle werknemers. Sommige personeelsleden doen ook ander fysiek werk zoals het versturen van verzendingen of brochures.
- Risico's omtrent psychosociale aspecten. Bijvoorbeeld telefonische dienstverlening inzake boete- en controledossiers waarbij vaak geëmotioneerde burgers (agressie/wanhoop) contact opnemen met het VEA. Ook werkdruk en personeelsbezetting zijn belangrijke risicofactoren zoals blijkt uit de welzijnsenquête.
- Veiligheidsrisico's bij werf- en plaatsbezoeken in het kader van de EPB- en de EPC-controles. Dit geldt voor controleurs binnen de EPB- en EPC-cel.

[1] Globaal preventieplan 2016-2020 goedgekeurd op de directieraad van 13 november 2015, voorgelegd aan het EOC op 16 november 2015

[2] Alle resultaten en grafieken van deze enquête zijn te vinden als bijlage van het globaal preventieplan 2016-2020

4.2 PREVENTIEMAATREGELEN

Het globaal preventieplan 2016-2020 beschrijft de preventiemaatregelen en doelstellingen op gebied van welzijn voor de komende jaren en wordt vertaald in de jaarlijkse actieplannen (JAP).

Het VEA zet de komende jaren in op:

- Informeren en sensibiliseren.
- Een goede teamgeest.
- De gezondheid van haar werknemers.
- Aandacht voor psychosociale belasting van haar werknemers.
- Opvolgen van de nood aan ergonomische en persoonlijke of collectieve beschermingsmiddelen.
- Verfraaiing van de arbeidsplaatsen.

Het jaaractieplan (JAP 2018) concretiseert een aantal doelstellingen binnen de verschillende welzijnsdomeinen.

Resultaatgerichte jaardoelstelling 2018	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**
Jaaractieplan preventie 2018 is uitgevoerd	Beschikbaarheid evaluatie jaaractieplan preventie 2018	Uiterlijk 31 december 2018

In detail voor 2018:

Doelstellingen	**Preventiemaatregelen**	**Verantw.**	**Budget, opmerkingen, planning**
Doelstelling 1: Informatiedoorstroom welzijn binnen het agentschap optimaliseren	➢ Update en organisatie van informatie op nieuwe sharepointomgeving. ➢ Welzijnsinfo op de agentschapsvergaderingen. ➢ Oproep doen naar extra zone-vrijwilligers voor de brandpreventieploeg.	Ineke De Schoenmaeker	Beperkte budgettaire impact voor eventuele bijscholing brand-opleiding.
Doelstelling 2: Opvolgen medische onderzoeken ifv risicoklassen	➢ Wettelijke termijnen van periodieke onderzoeken respecteren – organisatie vanuit de MOD. ➢ Check risicocodes (o.a. nieuwkomers).	Ineke De Schoenmaeker	Geen of beperkte budgettaire impact.
Doelstelling 3: Gezondheidsactie op de werkvloer	➢ Wekelijks vers fruit aangeboden. ➢ Mogelijkheid tot deelnemen aan de sportactiviteit in de	Secretariaat Ineke De Schoenmaeker	Budgettaire impact voor sportdag. Overige gezondheidsacties

	gebouwen van de Vlaamse overheid in Brussel (doorlopend uitgezonderd vakanties, afh van aanbod). ➢ Jaarlijkse welzijnsrondgang. ➢ Jaarlijkse sportdag. ➢ Actie rond 'stoppen met roken'.		hebben beperkte budgettaire impact.
Doelstelling 4: Teamactiviteiten	➢ Nieuwjaarsetentje. ➢ Personeelsfeest. ➢ Agentschapsvergaderingen.	Secretariaat	Budgettaire impact.
Doelstelling 5: Psychosociaal welzijn	➢ Actie rond mindfullness / stress en burn out. ➢ Stand-up comedy rond stress en burn-out (Arnout Van den Bossche) (27 april in Hadewych, vrije plaatsen zullen aan andere entiteiten worden aangeboden).	Véronique Vens Ineke De Schoenmaeker	Budgettaire impact: - offerte mindfulness 600 euro x 6 sessies. - offerte stand-upcomedy +/- 2000 euro.
Doelstelling 6: Deelname aan overkoepelende acties en vergaderingen ihkv welzijn op het werk (ruim)	➢ Bijwonen gebouwgebonden en welzijnsgebonden vergaderingen.	Ineke De Schoenmaeker	Geen budgettaire impact.

De opmaak van het jaaractieplan 2018 is gestart met een evaluatie van de doelstellingen (detail) van het jaaractieplan 2017 (JAP 2017):

Doelstellingen zoals opgenomen in het JAP 2017.	**Uitgevoerde acties**	**Verantw.**	**Budget, opmerkingen, planning**
Doelstelling 1: Informatiedoorstroom welzijn binnen het agentschap optimaliseren	➢ Update en organisatie van informatie op sharepoint. ➢ Thema "welzijn" op agentschaps-vergadering(en) (febr/juni/okt). ➢ Welkomstbrochure geüpdated en bezorgd aan nieuwe personeelsleden, in combinatie met infosessie door de contactpersoon welzijn en de	Ineke De Schoenmaeker	➢ Momenteel wordt gewerkt aan de opmaak van een nieuwe sharepointomge-ving. Hierbij wordt de nodige aandacht geschonken aan het duidelijk terugvinden van info rond welzijn op het werk voor de personeelsleden. ➢ Geen/beperkte

	vertrouwenspersoon. *(nieuwkomer in augustus)* ➢ Peter-/meterschap voor nieuwe personeelsleden.		budgettaire impact.
<u>Doelstelling 2</u>: Blijvende aandacht voor ergonomie	➢ Jaarlijkse welzijnsrondgang is doorgegaan op 23 januari 2017.[3] ➢ Fietsstoelen en ergonomische, in hoogte verstelbare vergadertafel worden ter beschikking gesteld in een "rustlokaaltje". Deze kunnen vrij gebruikt worden door de personeelsleden van het VEA. ➢ Zitballen kunnen uitgeleend worden om af te wisselen met de bureaustoel.	➢ Ineke De Schoenmaeker ➢ Roos Buyst	➢ Welzijnsrondgang en promotie info: geen budgettaire impact. ➢ Aankoop 4 ergonomische fietsstoelen en ergonomische tafel (2.556,73 euro). ➢ Aankoop zitballen (100,95 euro).
<u>Doelstelling 3:</u> Opvolgen medische onderzoeken ifv risicoklassen	➢ Wettelijke termijnen van periodieke onderzoeken respecteren – organisatie vanuit de MOD. ➢ Infoverspreiding rond de gratis griepvaccinatie.	Roos Vercauteren	➢ Geen budgettaire impact.
<u>Doelstelling 4:</u> Gezondheidsactie op de werkvloer	➢ Wekelijks vers fruit aangeboden. ➢ Er is een korf met een assortiment gezonde thees en infusies. ➢ Er is een nespressomachine aangekocht waar ook cafeïnevrije	➢ Secretariaat ➢ Ineke De Schoenmaeker ➢ Er werd een intern werkgroepje opgericht dat ludieke acties rond meer	➢ Fitheidsmeting via het raamcontract van Sport Vlaanderen (2 keer 2880 euro=5760 euro). ➢ Budget sportdag (+/- 4300 euro). ➢ Bedrag truitjes (3600 euro).

[3] Verslag bedrijfsbezoek/welzijnsrondgang zie sharepoint https://vea1.vo.proximuscloudsharepoint.be/werken-bij-vea/_layouts/15/WopiFrame.aspx?sourcedoc=/werken-bij-vea/Gedeelde%20%20documenten/20170124_verslag_welzijnsrondgang_VEA.pdf&action=default.

	koffie aangeboden wordt. o De buitendiens-ten kunnen zelf fruit aankopen en kosten indienen. ➢ Mogelijkheid tot deelnemen aan de sportactiviteit in de gebouwen van de Vlaamse overheid in Brussel (doorlopend uitgezonderd vakanties, afhankelijk van aanbod). ➢ Geïnteresseerde personeelsleden konden deelnemen aan een fitheidsmeting inclusief vervolgmeting! Deelnemers aan de fitheidsmeting kregen een uitgebreid rapport met trainingsprogramma en een bijhorende infosessie. ➢ Er werd een ludieke actie gehouden om het trapgebruik te promoten. ➢ Er werden sportsessies georganiseerd onder de middag, door en voor de personeelsleden van het VEA: Joggen (13/4 en 21/4), tafeltennis (27/4, 2/5, 15/5 en 22/5) en dansen (11/5 en 24/5). ➢ Personeelsleden	bewegen op het werk mee op poten zet.	➢ Budget koffie/thee/fruit. ➢ Aankoop koffiemachine (2595,98 euro).

	konden een loop-of fietstruitje bestellen met het embleem en website van het VEA. Er werd een team samengesteld voor de Ekiden-loop (oktober). Inschrijvingsgeld werd betaald door VEA.		
<u>Doelstelling 5:</u> Teamactiviteiten	➢ Nieuwjaarsetentje (2 januari). ➢ Agentschapsdag (15 juni). ➢ Sint-feest (25 november). ➢ Project in de kijker: "*De Directieraad zet opvallende groepsprestaties in de kijker en beloont deze met een aanmoedigingspakket naar keuze.*" 3 projecten vielen in de prijzen in 2017: de zonnekaart, de welzijnsacties en de organisatie van het centraal examen.	Secretariaat	Budgettaire impact.
<u>Doelstelling 6:</u> Psychosociaal welzijn	➢ Info en vrijwillige deelname aan Stressbalancer. ➢ Alle teamverantwoordelijken volgden in het najaar 2016, met terugkomdag 31/01/2017 een opleiding over coachende vaardigheden, met hierin vervat een talent-mapping model en omgaan met diversiteit in een team. ➢ VEA hanteert een progressieve en flexibele houding	Véronique Vens Ineke De Schoenmaeker Nadine Dufait	Geen specifieke budgettaire impact voor rubriek welzijn

	tav PTOW. Personeelsleden kunnen 3 dagen thuiswerken per week, mits twee dagen gevraagde aanwezigheid op de standplaats.		
Doelstelling 7: Deelname aan overkoepelende acties en vergaderingen ihkv welzijn op het werk (ruim)	➢ Bijwonen WG Ferraris (data). ➢ Bijwonen vergadering brandpreventie Ferraris (17/7). ➢ Deelname welzijnsforum (o.a 10/3 en 14/9). ➢ Deelname intervisie vertrouwenspersoon (20 februari en 22 mei). ➢ Sessie Elke Geeraerts (deelname vertrouwenspersoon en contactpersoon welzijn).	Ineke De Schoenmaeker Nadine Dufait	Geen budgettaire impact.

5 DOELSTELLINGEN MET BETREKKING TOT DIVERSITEIT EN GELIJKE KANSEN

De Vlaamse overheid als werkgever streeft naar evenredige arbeidsdeelname, zoals decretaal bepaald op 8 mei 2002. Dat houdt in dat haar personeelsbestand de diversiteit van de Vlaamse samenleving weerspiegelt.

Diversiteit in onze huidige samenleving is vanzelfsprekend. Omgaan met diversiteit kan dus moeilijk genegeerd worden. Het thema gelijke kansen en diversiteit inbedden in de organisatiestructuur is een noodzakelijke voorwaarde om een entiteitsspecifiek gelijkekansen- en diversiteitsbeleid uit te bouwen. Het VEA staat achter een duurzaam personeelsbeleid, dat verschillen waardeert en wil werken aan gelijke kansen voor iedereen.

Dit probeert het VEA te verwezenlijken door o.a. structurele maatregelen in te voeren, zoals een uitgewerkt beleidskader re-integratie, PTOW structureel inbedden in de organisatie, een onthaalbeleid voor nieuwe werknemers met oog voor diversiteit, kansengroepen krijgen de

voorkeur bij vacatures voor jobstudenten en stagiairs, de opname van een diversiteitsparagraaf in de vacatureberichten, het volgen van opleidingen aangeboden door de Dienst Diversiteitsbeleid, de enquêtering 'Bereik beleidsinstrumenten energie bij kansengroepen' en het opnemen van de non-discriminatieclausule bij de volgende wijziging van het arbeidsreglement. Dit beleid zorgt ervoor dat eind 2017 het streefcijfer van de entiteit voor medewerkers van buitenlandse herkomst (3,3%) ruimschoots behaald werd. Het entiteitsspecifieke cijfer van 1,7% voor medewerkers met een arbeidshandicap of chronische ziekte werd nog niet behaald.

In het Regeerakkoord heeft de Vlaamse Regering de streefcijfers opgenomen die vanaf 2016 gelden voor personeelsleden met een migratieachtergrond (10%) en voor personeelsleden met een handicap of chronische ziekte (3%) voor de globale Vlaamse overheid. De doelstelling van het VEA is om in 2018 en 2019 een extra inspanning te leveren en uiterlijk eind 2019 deze streefcijfers te behalen.

Bijlage 1: Personeelsplan

Het personeelsbestand (statutair en contract onbepaalde duur) op 31 december 2017 bedraagt 79 personeelsleden (71,3 VTE).

Op 8 december 2016 gaf het EOC positief advies over het personeelsplan tot eind 2017. Het volgende personeelsplan zal worden opgesteld tegen 1 april 2018, gebaseerd op functiefamilies en –niveaus, conform het Vlaams Personeelsstatuut.

Graad	Statutair of contractueel onbep.duur	Rang	Personeelsplan tot eind 2017	Personeels-bestand eind 2017
Administrateur-generaal	Mandaat	A3	1	1
Directeur-ir	Statutair	A2	1	1
Adviseur-ingenieur	Statutair	A2	5	4
Toezichthouder groene stroom en WKK	Contractueel	A2	3	3
Senior-adviseur	Statutair	A2E	1	1
Senior-adviseur	Contractueel	A2E	1	1
Adviseur	Statutair	A2	4	4
Ingenieur	Statutair	A1	12	12
Ingenieur	Contractueel	A1	12	12
Adjunct van de directeur	Statutair	A1	14	10
Adjunct van de directeur	Contractueel	A1	4	4
Hoofddeskundige	Statutair	B2	2	2
Deskundige	Statutair	B1	1	1
Deskundige	Contractueel	B1	1	1
Hoofd-medewerker	Statutair	C2	5	4
Technici	Statutair	C1	1	1

Medewerker	Statutair	C1	5	6
Medewerker	Contractueel	C1	2	2
Assistent	Statutair	D1	4	1
Assistent	Contractueel	D1	3	1
Totaal koppen			**82**	**72**

In het kader van de opmaak van de beleidsnota Energie 2014-2019 werden bij het VEA de capaciteits- en competentietekorten geïnventariseerd. In het kerntakenplan van het VEA werden de te versterken kerntaken beschreven.

Het voorliggende ondernemingsplan gaat uit van het behoud van de huidige personeelsbezetting in 2018, met uitzondering van 1 pensionering in 2018 die niet zal worden vervangen. De bijdrage van het VEA tot de te realiseren personeelsvermindering met 1950 koppen voor de ganse Vlaamse overheid tegen eind 2019 zal bestaan uit een volledige vervangingsstop van personeelsleden die het VEA verlaten omwille van pensionering. In de periode 2014-2019 gaat het om 2 personeelsleden die het VEA niet zal vervangen (1 in 2014 en 1 in 2018). Indien het VEA een verdere personeelsafbouw wordt opgelegd, zal dit logischerwijze een directe impact hebben op de recurrente deelprocessen van het VEA zoals beschreven in voorliggend ondernemingsplan.

Bijlage 2: Beschrijving kerntaken VEA

Beschrijving kerntaken Vlaams Energieagentschap (2018)

MANAGEMENT EN (BELEIDS)ONDERSTEUNENDE DIENSTEN

	VTE AS IS			
A. Algemene leiding, organisatiesturing, algemene informatieverstrekking en secretariaat	A	B	C	D
Opmaak en opvolging ondernemingsplan, opmaak jaarverslagen, opdrachten stafmedewerkers in kader van de algemene organisatiesturing (zoals intern clusteroverschrijdend overleg, bevragingen en rapporteringen buiten de primaire missie van het agentschap,…), beantwoorden van algemene informatievragen over premies en energieregelgeving, website energiesparen.be onderhouden, coördinatie interne IT-projecten, informatiebrochures ter beschikking stellen	3,1		1,7	0,1

Beschrijving

Administrateur-generaal en algemene secretariaatsondersteuning.

Algemene secretariaatsondersteuning omvat: permanentie secretariaat administrateur-generaal, verwerking binnenkomende en uitgaande post, coördinatie samenstelling signataires voor beslissingen door administrateur-generaal of minister, coördinatie beantwoorden kabinetsnota's en parlementaire vragen, reserveren van vergaderzalen, ontvangst bezoekers.

Het agentschap heeft voor de periode 1.1.2015-31.12.2019 op basis van de beleidsnota Energie 2014-2019 een meerjarig ondernemingsplan uitgewerkt. Jaarlijks wordt dit ondernemingsplan op basis van de beleidsbrief Energie verder geconcretiseerd en, indien nodig, geactualiseerd. De resultaatgerichte doelstellingen worden maandelijks in de Directieraad opgevolgd via een monitoringsjabloon. Het agentschap moet jaarlijks over de uitvoering van het ondernemingsplan rapporteren door middel van een jaarverslag. In het kader van de openbaarheid van bestuur zijn zowel de ondernemingsplannen als de jaarverslagen publiekelijk consulteerbaar op www.energiesparen.be.

Het agentschap vervult regelmatig ad hoc opdrachten zoals deelnemen aan algemene bevragingen en rapporteringen die niet gelinkt kunnen worden aan de primaire missie van het agentschap.

Het toenemende bewustzijn aangaande het maatschappelijk belang van energiebesparende investeringen en milieuvriendelijke energieproductie, heeft geleid tot een sterk toegenomen groei van de informatievragen die aan het agentschap worden gesteld.

De eerstelijnsinformatie wordt verstrekt door medewerkers met een algemene kennis van de premieregelingen en de energiewetgeving. De technische vragen worden doorgestuurd naar de interne experten.

In drukke perioden (campagnegolf, Batibouw, berichtgeving in de media, …) registreert het VEA pieken van meer dan 200 algemene informatievragen per dag. Op maandbasis betreft het gemiddeld een 1000 telefonische oproepen. Hiervoor is in cascade een pool van telefoonoperatoren opgebouwd van 10 personeelsleden.

In 2016 werden opnieuw ongeveer 20.000 e-mailvragen behandeld. Sinds medio 2008 is een softwaretool in gebruik genomen om de efficiënte afhandeling van de per e-mail gestelde vragen nog te optimaliseren. Meer dan de helft van de personeelsleden zijn via de softwaretool ingeschakeld om de binnenkomende vragen zo spoedig mogelijk kwalitatief te beantwoorden.

Het VEA verspreidt op jaarbasis 150.000 à 200.000 gedrukte publicaties. De brochures worden in hoofdzaak via volgende kanalen verspreid : informatiezuilen van lokale besturen en gemeenten, op aanvraag via 1700, aanvragen via de website www.energiesparen.be, beurzen, evenementen en via bedrijven actief in de sector. Gelet op het arbeidsintensieve karakter van deze taak werd de voorbije jaren het aantal te bestellen brochures sterk afgebouwd. De klanten worden tevens verzocht de gewenste papieren brochure te downloaden van de website of een exemplaar mee te nemen uit de informatiezuilen bij de gemeentelijke diensten.

Prestatie-indicatoren

Realisatie operationele organisatiedoelstellingen van het agentschap.
Tijdig beantwoorden van kabinetsnota's en parlementaire vragen.
Personeelstevredenheid omtrent algemeen functioneren van het agentschap.
Beschikbaarheid jaarlijks (geactualiseerd) ondernemingsplan voor 31.01.
Beschikbaarheid jaarverslag over jaar N-1 voor 31.01.
Aantal e-mailvragen dat werd beantwoord binnen de 5 werkdagen.
Aantal brochures dat werd verspreid.

Budget

Softwaretool voor beheer van e-mailvragen (40.000 euro).
Drukkosten brochures (40.000 euro).

	VTE AS IS			
B. Het verlenen van managementondersteuning binnen het agentschap	A	B	C	D
Financiën en begroting, personeel en organisatieontwikkeling, personeelsgebonden ICT, ICT-meerjarenplan, belanghebbendenmanagement, facility management, interne communicatie en niet-beleidsgerichte juridische zaken (in de zin van managementondersteunende dienstverlening)	2,85	1,2	0,9	

Beschrijving

Het agentschap becijfert en bereidt alle begrotingsvoorstellen voor het beleidsveld energie (uitgezonderd VREG) voor. Dit geldt voor de jaarlijkse begrotingsopmaak, de begrotingscontroles en de meerjarenbegrotingen.

Daarnaast voert het agentschap ook de meeste taken uit van de onderliggende financiële flows. Dit operationele luik (uitvoering van de energiebegroting, excl. VREG) verloopt volgens de opgelegde

procedures van de IVA Centrale Accounting, het financieel systeem, de wetgeving inzake overheidsopdrachten en het Rekendecreet.

Ten slotte verzorgt het agentschap de globale opvolging en de rapportering betreffende de begrotingsuitvoering.

De financiële stromen die worden begroot, aangestuurd, mede uitgevoerd en gecontroleerd door het agentschap, hebben betrekking op bijna alle kredieten van het beleidsveld Energie en zijn onderverdeeld in:

- beleidskredieten programma LE in middelen (zie hieronder) en uitgaven;
- de kredieten voor de eigen werking van het agentschap programma LA, inclusief ICT die nodig is voor de uitbouw en uitvoering van de handhavingsprocessen.

Een deel van de ter beschikking staande middelen wordt gerealiseerd via de toegewezen inkomsten van het Energiefonds.

Het verwerken van de financiële dossiers binnen het agentschap omvat het voorbereiden en het initiëren van:

- de kredietreserveringen (150-tal dossiers);
- de uitbetalingen (1000-tal betalingsdossiers);
- de invorderingen (2000-tal dossiers).

Het agentschap besteedt bijzondere aandacht aan het HRM-beleid. Gelet op de toenemende werkdruk, de beslissingen van de Vlaamse Regering omtrent personeelsbesparingen en bewaking van de werkingsmiddelen, moeten het versterkt HRM-beleid, de verschillende HRM-instrumenten ter invulling en de HRM-organisatie ertoe bijdragen dat de personeelsleden in hoge mate tevreden blijven over hun werksituatie en –omgeving.

Het VEA heeft gezien zijn beperkte schaalgrootte slechts een beperkte personeelsinzet nodig voor de personeelsgebonden ICT-ondersteuning en ondersteuning op het vlak van facility management, interne communicatie en niet-beleidsgerichte juridische dienstverlening. Voor alle duidelijkheid betreft het hier dus managementondersteunende dienstverlening en geen taken/activiteiten die kaderen in de primaire missie van het agentschap.

Het VEA heeft ervoor geopteerd om de maturiteit van zijn organisatie te verbeteren door een pragmatisch risicomanagement, op maat van het agentschap, op te zetten, alsook bij de uitvoering van zijn kerntaken meetbare efficiëntiewinsten te realiseren. Hiervoor zijn indicatoren uitgewerkt en gerapporteerd.

<u>Prestatie-indicatoren</u>

Aantal verwerkte vastleggings- en uitbetalingsdossiers.
Aantal verwerkte ontvangstendossiers.
Evaluatie van de organisatiebeheersing door Audit Vlaanderen
Personeelstevredenheid omtrent het werken binnen het agentschap.

	VTE AS IS			
C. Algemene beleidsondersteuning door het verstrekken van beleidsgerichte input	A	B	C	D
Publicatie van energiegegevens, voorbereiding nota's aan Vlaamse Regering en nieuwe regelgeving, voorbereiding standpuntbepaling nieuwe Europese energierichtlijnen, voorbereiding opmaak beleidsbrief, coördinatie energietransitie, input verlenen voor en opvolgen van	9,1			

werkgroepen Stroomversnelling en Energie- en Klimaatplan 2030, opmaak en monitoring Vlaams actieplan energie-efficiëntie, opmaak en monitoring Vlaams actieplan bijna-energieneutrale gebouwen, opmaak en monitoring Vlaams actieplan hernieuwbare energiebronnen, woningpas, …	

Beschrijving

De beleidsvoorbereiding van het energiebeleid zou volgens de oorspronkelijke BBB-uitgangspunten in principe kunnen gebeuren op het departement LNE. De praktijk leert dat de input en expertise van het VEA essentieel is om deze beleidsvoorbereiding op een kwalitatieve wijze uit te voeren en resultaten te genereren. Het agentschap heeft immers reeds een jarenlange traditie en methodiek in de totstandkoming van het Vlaamse energiebeleid.

Het agentschap levert jaarlijks een input voor de beleidsbrief van de bevoegde minister. Het agentschap bereidt jaarlijks gemiddeld 30 à 40 dossiers voor de Vlaamse Regering voor (nieuwe ontwerpdecreten en decreetswijzigingen, nieuwe ontwerpbesluiten en besluitswijzigingen, rapporteringen, …). Het VEA stelt jaarlijks gemiddeld een 20-tal regelgevende ministeriële besluiten op.

Het agentschap draagt actief bij tot de energietransitie. Vlaanderen moet de komende jaren grote stappen vooruit zetten om het energiesysteem slimmer, flexibeler en koolstofarmer te maken. De Vlaamse Regering moet beleidsmatige aanpassingen doorvoeren op het vlak van het energie-aanbod, de energievraag, de infrastructuur incl. energieopslag, de markten, het regelgevend kader, de steunmechanismen, enz. De transitie naar een nieuw energiesysteem vereist een langetermijnvisie voor ons energiesysteem, waarbij economische, sociale en ecologische belangen optimaal met elkaar samensporen. Deze transitie kan maar worden gerealiseerd door een nauwe samenwerking tussen de overheid en de diverse actoren in de maatschappij. Het VEA werkt actief mee aan de uitbouw van een langetermijnvisie en -beleid richting 2050 en de uitvoering van mijlpalen en afstemmingspunten die zijn vastgelegd in het kader van het transitietraject Visie 2050 en het traject ‘Stroomversnelling’ dat is geresulteerd in de Vlaamse Energievisie 2030-2050. Afstemming wordt voorzien met de door de Vlaamse Regering vast te leggen Vlaamse Klimaatvisie voor 2050, de opmaak van het geïntegreerd Vlaams Klimaat- en Energieplan 2021-2030 en uitvoering van klimaatresolutie van het Vlaams Parlement van 25 november 2016 met daarin ook belangrijke energiedoelen en maatregelen 2030.

Het agentschap levert ook input voor de Vlaamse standpuntbepaling in internationale en nationale energiedossiers waarbij de taken van het agentschap het gewestelijke beleidsniveau overstijgen. Een opdracht die aan belang toeneemt, betreft de omzetting van Europese richtlijnen en de opmaak en monitoring van actieplannen die daarin wordt opgelegd (o.a. actieplan energie-efficiëntie). De richtlijn energie-efficiëntie legt aan de lidstaten op om driejaarlijks een actieplan energie-efficiëntie aan de EC voor te leggen en hierover jaarlijks een beknopt voortgangsverslag te bezorgen, beiden tegen uiterlijk 30 april van het betrokken jaar. Tegen eind april van elk jaar moeten tevens statistieken worden voorgelegd over de productie van elektriciteit en warmte uit warmtekrachtkoppeling en de gerealiseerde primaire energiebesparing. Het driejaarlijks actieplan moet de voortgang en de (verwachte) wijzigingen van de beleidsmaatregelen uit het vorige actieplan beschrijven, alsook de nieuwe maatregelen omvatten die werden genomen of zullen worden genomen voor uitvoering van de diverse artikels van de richtlijn energie-efficiëntie. De impact op de realisatie van de besparingsdoelstellingen wordt gekwantificeerd.

Op 30 november 2016 presenteerde de Europese Commissie een omvangrijk pakket met acht onderling nauw verbonden wetsvoorstellen rond energie-efficiëntie (incl. energieprestaties voor de gebouwen), ecodesign, hernieuwbare energie (incl. duurzaamheidsbeleid bio-energie), market design en governance alsook enkele mededelingen en rapporten. Dit Clean Energy for All Europeans-pakket (ook Winterpakket genoemd) moet de transitie naar “schone” energie bevorderen en ervoor zorgen dat de Europese Unie

kan blijven concurreren tijdens de omschakeling. De Europese Commissie wil dat de EU niet alleen overschakelt op schone energie maar daarin eveneens een voortrekkersrol speelt. De consument wordt daarbij als actieve speler op de energiemarkt vooropgesteld. De voorstellen van het Winterpakket vormen de laatste schakel van het klimaat- en energiekader voor 2030 (waarover de Europese Raad overeenstemming bereikte in oktober 2014 met als ambitieuze doelstelling ten minste 40% minder CO2 uitstoot tegen 2030 voor de hele economie). M.b.t. energie-efficiëntie wordt een bindend doel van 30% vooropgesteld op EU niveau, voor hernieuwbare energie is dat 27% eveneens op EU niveau. Market design bevat op zich al drie voorstellen en voorziet een belangrijke actieve rol voor de consument op de energiemarkt. Het Energie-unie governance voorstel zal de acties van de lidstaten teneinde hun doelstellingen te realiseren, coördineren en er eveneens op toezien dat de bereikte vooruitgang a.d.h.v. de energie en klimaatplannen voldoende ambitieus is teneinde de collectieve doelstellingen te bereiken. De verdere voorbereiding van standpuntbepalingen hieromtrent (en latere implementatie) zal een substantiële impact hebben op de werklast binnen het VEA.

Voor de voorbereiding en de opvolging van het energiebeleid heeft de Vlaamse overheid ook nood aan betrouwbare gegevens inzake de energieproductie en het -verbruik per sector. Onder andere de inventaris van broeikasgasemissies steunt op deze gegevens. Het VEA is verantwoordelijk voor de handhaving van de regelgeving inzake de rapportering van afname- en productiegegevens door de netbeheerders en de exploitanten van decentrale energieopwekkingsinstallaties. Het VEA zoekt samenwerking en overlegt met andere toeleveranciers van productie- en verbruiksgegevens (federaties, VREG, andere Vlaamse en federale overheidsdiensten,…). De verwerking van de energiegegevens in een jaarlijkse Vlaamse energiebalans gebeurt door het VITO in het kader van een referentietaak, waarvan de stuurgroep door het VEA wordt voorgezeten. Het VEA vertegenwoordigt het Vlaamse Gewest in de werkgroep energiebalansen van ENOVER, opgestart ten behoeve van de uitwisseling en afstemming van gegevens tussen de federale en gewestelijke overheden en ten behoeve van de voorbereiding van de rapportering aan internationale instanties (Europese Commissie, OESO-Internationaal Energieagentschap,…).

In het Energiedecreet werd de energiebalans decretaal verankerd en uitgebreid met meer kwalitatieve informatie. De Vlaamse minister bevoegd voor het energiebeleid moet jaarlijks, op voorstel van het Vlaams Energieagentschap, een energierapport publiceren dat volgende onderdelen omvat:
1° de vroegere energiebalans;
2° een beschrijving en analyse van de bestaande toestand inzake energieverbruik en energieproductie, per sector en per energiedrager;
3° energiekengetallen per sector.

Prestatie-indicatoren

Beschikbaarheid actieplannen en monitoringrapporten in kader van implementatie Europese richtlijnen.
Beschikbaarheid uitgebreid energierapport over jaar N-2 voor 30.09.
Beschikbaarheid voorlopig energierapport inclusief inventaris hernieuwbare energiebronnen en WKK-inventaris over jaar N-1 voor 30.09.
Beschikbaarheid input jaarlijkse beleidsbrief voor 15 september.

Budget

Opmaak energierapport door cel energiebalans van VITO in kader van referentietaak (260.000 euro). Budget voor referentietaak is toegevoegd aan dotatie VITO.

////////////

CLUSTER ENERGIE-EFFICIENTIE

	VTE AS IS			
1. Implementatie, monitoring en evaluatie van de sociale- en REG-openbaredienstverplichtingen (Energiebesluit, artikel 6.1.1 – artikel 6.1.3 ; artikel 6.4.1 – artikel 6.4.1/12)	A	B	C	D
Energiepremies voor energiebesparende investeringen door netbeheerders, goedkope energieleningen voor energiebesparende investeringen, sociale beschermingsmaatregelen (minimale levering aardgas, budgetmeters, ….), Energiearmoedeprogramma, …	2,4			

Beschrijving

Het versterken van het sociaal energiebeleid is een operationele doelstelling van de beleidsnota Energie 2014-2019. Tezamen met de VREG heeft het VEA de opdracht om de effectiviteit en efficiëntie van de sociale-ODV op te volgen, te evalueren en desgevallend voorstellen uit te werken om ze bij te sturen. De sociale openbaredienstverplichtingen (sociale ODV) opgenomen in de Vlaamse energieregelgeving behoren in Europees perspectief tot de best uitgebouwde beschermingssystemen. De leveranciers mogen leveringscontracten van wanbetalers enkel stopzetten na het verplicht doorlopen van een getrapte oplossingsgerichte procedure. Gezinnen die door betalingsproblemen zijn gedropt door hun energieleverancier, worden verder beleverd door de distributienetbeheerder. Als ze ook daar hun facturen niet meer kunnen betalen, plaatst de netbeheerder een oplaadbare budgetmeter, die toelaat het verbruik vooraf te betalen. Elektriciteitsbudgetmeters zijn al geruime tijd ingeburgerd geraakt. De netbeheerders zijn vanaf 2009 gestart met de plaatsing van aardgasbudgetmeters. Voor openstaande schulden worden realistische betaalplannen afgesproken. Het afsluiten van de energielevering wordt door de netbeheerders zoveel als mogelijk vermeden en kan enkel na het doorlopen van een vaste procedure door de lokale adviescommissie waarin ook het OCMW zetelt. Dit geheel aan maatregelen is gericht op het vermijden van schuldopbouw en het maximaal garanderen van de energielevering. Om te vermijden dat mensen vanwege een gebrek aan geld om hun aardgasbudgetmeter op te laden in de winter zonder verwarming vallen, coördineert het VEA de maatregel waarmee de OCMW's een halfmaandelijkse vergoeding voor een minimale hoeveelheid aardgas kunnen toekennen.

Het VEA neemt actief deel aan het Horizontaal Armoedeoverleg met alle Vlaamse beleidsdomeinen en coördineert het Vertikaal Armoedeoverleg binnen het beleidsdomein Energie en engageert zich ook om bij de voorbereiding van nieuwe regelgeving systematische de Armoedetoets toe te passen.

Rationeel energiegebruik (REG) bij huishoudelijke en niet-huishoudelijke afnemers wordt voornamelijk gestimuleerd via de openbaredienstverplichtingen voor de elektriciteitsdistributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet voor elektriciteit. Verplichtingen werden ingevoerd vanaf 2003 en werden in de loop der jaren een aantal keren bijgestuurd. Op dit ogenblik worden aan de netbeheerders een aantal actieverplichtingen opgelegd met als doel hun eindafnemers aan te sporen tot energiebesparing. De belangrijkste actieverplichting opgelegd aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders is het verplicht uitkeren van premies voor bepaalde in de regelgeving vastgelegde energiebesparende maatregelen in bestaande gebouwen (woningen en niet-woningen). De elektriciteitsdistributienetbeheerders moeten bovendien specifieke aandacht schenken aan de sociaal zwakkeren (beschermde afnemers en andere categorieën van meest behoeftigen) o.a. door hogere premies en het aanbieden van gratis energiescans. In het kader van de REG-ODV worden door een aantal organisaties sociale energie-efficiëntieprojecten uitgevoerd bij kwetsbare doelgroepen op de private huurmarkt. Tot slot hebben de elektriciteitsdistributienetbeheerders de verplichting om lokale besturen te ondersteunen bij hun lokaal energiebeleid, onder meer via energieboekhoudingen,

energieaudits, energiezorgsystemen en het aanbieden van formules van derdepartijfinanciering of andere financieringsmechanismen voor de uitvoering van energiebesparende investeringen. Het VEA is de centrale actor bij de implementatie en monitoring van de regelgeving inzake de REG-openbaredienstverplichtingen (REG-ODV). De laatste hervorming van de energiepremies dateert van eind 2016. De voornaamste aanpassingen hebben betrekking op:

- extra stimuli voor gecombineerde maatregelen en totaalrenovaties;
- getrapte verlaging van de individuele premies voor dakisolatie, spouwmuurisolatie en hoogrendementsglas;
- uitbreiding van de sociale dakisolatieprojecten naar spouwmuur en hoogrendementsglas;
- Ondersteuning van procesbegeleiding bij collectieve renovaties.

Sinds 2007 worden door scanbedrijven energiescans uitgevoerd. De laatste jaren werden deze prioritair aangeboden aan kwetsbare groepen. De energiescans zullen in de huidige regeerperiode nog verder worden geheroriënteerd zodat ze nog meer leiden tot structurele energiebesparende renovatiewerken.

Vanaf 1 januari 2015 zijn in het kader van de zesde staatshervorming de taken van het FRGE overgeheveld naar het VEA. Het VEA werkt in nauw overleg met de energiehuizen actief mee aan de uitbouw van het beleidsinstrument van de energieleningen.

Het VEA staat in voor de implementatie van de in het kader van het Energiearmoedeprogramma uitgewerkte acties en voor de verdere concretisering van de resterende actiepunten waarvoor bijkomende trajecten voor afstemming met uitvoerende actoren en belangengroepen nodig zijn met het oog op voorstellen voor maatregelen en/of regelgeving.

Prestatie-indicator

Beschikbaarheid van het jaarlijkse monitoringrapport met eventueel voorstellen voor bijsturing van de sociale openbaredienstverplichtingen.
Beschikbaarheid van het jaarlijkse monitoringrapport REG-ODV met eventuele voorstellen voor bijsturing van de REG-ODV.
Trimestrieel monitoringrapport energieleningen.
Beschikbaarheid van het jaarlijkse monitoringrapport conceptnota Energiearmoedeprogramma.

Budget

Vergoeding actieverplichtingen distributienetbeheerders (9.090.000 euro in 2018).
FRGE-werkingsmiddelen (6.100.000 euro).
Energieleningen (55.000.000 euro).

	VTE AS IS			
2. Doelgroepenoverleg en het uitwerken van hefboomacties in het kader van het Energierenovatieprogramma 2020 / Renovatiepact	A	B	C	D
In overleg met belanghebbenden een optimale beleidsinstrumentenmix samenstellen voor de grondige energetische renovatie van het Vlaamse woningenbestand	3,85			

Beschrijving

De doelstellingen van het Energierenovatieprogramma 2020 realiseren en de ambitie voor de langere termijn (2030/2050) uitwerken is een operationele doelstelling van de beleidsnota Energie 2014-2019 (doelstelling 4.1.1).

Op 17 juli 2015 keurde de Vlaamse Regering de conceptnota over het Renovatiepact goed. In de tweede fase van het Renovatiepact worden in werkgroepen een aantal nieuwe werven uitgewerkt. Het VEA speelt een centrale rol bij de aansturing en coördinatie van de werkzaamheden van deze werkgroepen en de beperkte stuurgroep.

De grote stijging van het aantal toegekende energiepremies vanaf 2009 laat vermoeden dat er een belangrijke stap is gezet in de richting van de 'sense of urgency' die nodig is om de beleidsdoelstellingen op vlak van het verbeteren van de energieprestaties van het bestaande woningenpark te realiseren. Onderzoek in 2017 toonde wel aan dat de kloof met de doelstellingen van het Renovatiepact, ondanks de geboekte vooruitgang, nog bijzonder groot is.

Een actief partnerschap tussen de overheid en de bouwsector is een belangrijke randvoorwaarde om aangescherpte doelstellingen inzake de verbetering van de energieprestatie van ons bestaand gebouwenpark te kunnen realiseren. Teneinde het beleidsinstrumentarium ter ondersteuning van de energie-efficiëntie van onze gebouwen te optimaliseren, voert het VEA ook regelmatig overleg met andere beleidsvelden met impact op dit beleidsinstrumentarium (bijvoorbeeld met Ruimte Vlaanderen over ruimtelijke knelpunten voor de energieprestaties van woningen).

Prestatie-indicatoren

Evolutie woningbestand zonder dakisolatie, met enkele beglazing en zonder een goedpresterende verwarmingsinstallatie.
Evolutie finaal energieverbruik huishoudens.
Evolutie opvolgingsindicator Renovatiepact.

Budget

Marketingplan Renovatiepact (200.000 euro).

	VTE AS IS			
3. Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de energieprestatiecertificatenregelgeving (Energiebesluit, hoofdstuk II van titel IX)	A	B	C	D
De kwaliteitsvolle omzetting van een Europese verplichting verzekeren, opmaak trimestriële cijfers i.v.m. implementatie EPC-systemen, opmaak tweejaarlijkse evaluatienota i.v.m. implementatie EPC-systemen	3,40			

Beschrijving

Het vervolmaken van de EPC-regelgeving (doelstelling 4.1.2) en het EPC voor niet-residentiële gebouwen implementeren (doelstelling 4.1.4) zijn twee operationele doelstellingen die opgenomen zijn in de beleidsnota Energie 2014-2019.

De Vlaamse energieprestatiecertificatieregelgeving geeft uitvoering aan de Europese EPBD-richtlijn inzake de energieprestaties van gebouwen.

Op 20 april 2007 werd het besluit betreffende het energieprestatiecertificaat voor publieke gebouwen goedgekeurd. Alle publieke gebouwen groter dan 1000 m² moesten tegen 1 januari 2009 over een energieprestatiecertificaat beschikken. Intussen werd het toepassingsgebied gradueel uitgebreid en werd de oppervlaktedrempel op 1 januari 2013 verlaagd naar 500 m². Vanaf 1 januari 2015 zal de oppervlaktedrempel, conform de Europese richtlijn, verder verlagen naar 250 m². Voor de publieke gebouwen moet gezocht worden naar een optimale afstemming met het nog te ontwikkelen EPC voor niet-residentiële gebouwen (cfr. infra).

Op 11 december 2008 werd het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de invoering van een energieprestatiecertificaat bij de verkoop en verhuur van residentiële gebouwen en de uitvoering van de energieaudit definitief goedgekeurd. Vanaf 1 november 2008 moeten alle wooneenheden die te koop worden aangeboden, over een energieprestatiecertificaat beschikken. Voor verhuur is de verplichting ingegaan op 1 januari 2009. Het huidige EPC voor bestaande woongebouwen zal worden opgewaardeerd naar een EPC+. De standaardaanbevelingen uit het huidige EPC zullen in het EPC+ vervangen worden door een maatregelenpakket op maat van de specifieke woning. Het maatregelenpakket zal de werken en de bijhorende kosten beschrijven die nodig zijn om de woning te renoveren conform de langetermijndoelstelling voor 2050. Om de wensen en noden van de gebruikers, in casu de potentiële kopers en huurders, in kaart te brengen, werd in het najaar van 2016 een servicedesigntraject opgestart om de vorm en de inhoud van het EPC+ vast te leggen. De lancering van het EPC+ is voorzien vanaf 1 januari 2019. Voor appartementen zal een specifieke aanpak worden uitgewerkt en zal het EPC voor gemene delen worden ingevoerd vanaf 1 januari 2020.

Op 5 december 2008 werd het besluit houdende de invoering van een energieprestatiecertificaat bij de verkoop en verhuur van niet-residentiële gebouwen definitief goedgekeurd. De precieze datum van inwerkingtreding moet nog worden vastgelegd afhankelijk van de beschikbaarheid van certificatiesoftware en voldoende energiedeskundigen. De implementatie van het EPC voor niet-residentiële gebouwen wordt sinds 2008 in samenwerking met de twee andere gewesten voorbereid. Uit onderzoek is gebleken dat een gesegmenteerde aanpak voor de niet-residentiële gebouwen nodig is. Voor kleine niet-residentiële gebouwen zal het toepassingsgebied en de methodiek voor het EPC+ voor woongebouwen worden uitgebreid. Begin 2019 zullen de opleidingen voor energiedeskundigen type A van start gaan, zodat het EPC voor kleine niet-residentiële gebouwen op 1 januari 2020 kan worden ingevoerd. Om de formulestructuur en het inspectieprotocol te finaliseren voor de grote niet-residentiële gebouwen, is in 2017 de opdracht van het EPB-consortium uitgebreid met een luik voor bestaande niet-residentiële gebouwen. In 2018 zal een nieuwe aanbesteding worden voorbereid voor de ontwikkeling van de software. Zowel de vorm als de inhoud van het EPC niet-residentieel zullen in nauw overleg met de gebruikers worden vastgelegd. Na het geven van de train-de-trainer opleidingen, kunnen de opleidingen tot energiedeskundigen type D starten. Zodra er voldoende energiedeskundigen type D zijn, kan dan overgegaan worden tot de invoering van de verplichting om over een EPC te beschikken bij verkoop en verhuur van niet-residentiële gebouwen.

Om het EPC uit te bouwen tot een volwaardig beleidsinstrument moeten verschillende schakels van de volledige keten van opmaak van het EPC tot en met handhaving worden verbeterd.

Momenteel bestaan er in Vlaanderen verschillende berekeningsmethodes voor de energieprestatie van gebouwen: EPW en EPU (EPN) voor nieuwbouw en EPC voor bestaande gebouwen. De verschillen in de bepalingsmethoden voor bestaande en nieuwe gebouwen maken het momenteel moeilijk om bestaande en nieuwe gebouwen met elkaar te vergelijken. Een correcte vergelijking is nodig voor een goede werking in de markt: zowel nieuwe als bestaande gebouwen bevinden zich immers in dezelfde verhuur- en verkoopmarkt. Ook worden bepaalde aspecten die de energieprestatie van een gebouw bepalen, verschillend bepaald in de residentiële en in de niet-residentiële methode. De sector (architecten, aannemers, promotoren, energiedeskundigen …) is sterk vragende partij om het aantal verschillende

berekeningsmethodes, verschillende eisen en definities te reduceren. Het VEA zorgt bij het verder ontwikkelen van een van de berekeningsmethodes, voor afstemming met of terugkoppeling in de andere methodes. Zo zal er bij de uitwerking van het EPC+ voor aanpassingen aan de methode in eerste instantie gebruik worden gemaakt van de EPW-methode voor nieuwbouw. Tevens zal er onderzocht worden in hoeverre gegevens uit het EPC overgedragen kunnen worden naar een latere EPB aangifte of een renovatieadvies. Het beschikbaar maken van gegevens over softwaretoepassingen heen betekent een aanzienlijke administratieve vereenvoudiging.

Het VEA beschikt ondertussen over een schat aan informatie van het bestaande Vlaamse woningpark en van de publieke gebouwen. Het agentschap voert op regelmatige tijdstippen (beperkte) analyses uit en communiceert deze naar de belangstellenden.

De volgende evaluatie van de energieprestatiecertificatenregelgeving is gepland in 2018.

Prestatie-indicatoren

Beschikbaarheid trimestriële cijferrapporten over EPC-systemen.
Beschikbaarheid ontwerp van evaluatierapport.

Budget

Ondersteuning via Steunpunt Energie bij VITO en het EPB-consortium.

		VTE AS IS			
4.	**Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de energieprestatieregelgeving (artikel 11.1.6 van het Energiedecreet) en van de berekeningsmethodiek voor de energieprestatieregelgeving (bijlage V tot X van het Energiebesluit)**	A	B	C	D
Kwaliteitsvolle omzetting van Europese verplichting verzekeren, opmaak trimestriële cijfers i.v.m. implementatie EPB-regelgeving, opmaak tweejaarlijkse evaluatienota i.v.m. implementatie EPB-regelgeving, behandeling aanvragen in kader van innovatieve systemen, behandeling uitzonderingsaanvragen		3,90			

Beschrijving

Het opvolgen van de betaalbaarheid van de BEN-nieuwbouw (doelstelling 4.2.1) en het vervolmaken van de EPB-regelgeving (doelstelling 4.2.2) zijn twee operationele doelstellingen opgenomen in de beleidsnota Energie 2014-2019.

De Europese richtlijn betreffende de energieprestaties van gebouwen (2010/31/EU) legt vast dat vanaf 2021 elk nieuw gebouw bijna-energieneutraal moet zijn. De Vlaamse Regering legde in 2013 de Vlaamse BEN-definitie voor nieuwe woongebouwen, kantoren en scholen en het aanscherpingspad van de EPB-eisen tot het BEN-niveau in 2021 vast. De evolutie naar het BEN-niveau, respectievelijk de toegang tot nieuwbouw moet betaalbaar blijven zodat het draagvlak voor energiezuinig bouwen bij bouwheren en bouwsector behouden blijft en de prijsdruk op de bestaande gebouwen, beperkt blijft. Met oog op die evolutie op korte termijn naar BEN-gebouwen, is er nood aan een volgehouden inspanning om de implementatie te verbeteren en af te stemmen, zowel met de bouwsector en de bouwers om het draagvlak te behouden, als met het Europese beleidsniveau.

Artikel 11.1.6 van het Energiedecreet bepaalt dat de Vlaamse Regering minstens om de twee jaar de berekeningsmethode van de energieprestaties van gebouwen en de EPB-eisen evalueert en in voorkomend geval aanpast. De procedures en de administratieve lasten van de regelgeving worden elke 4 jaar geëvalueerd. Het VEA heeft in 2015 een vierde evaluatierapport inzake de EPB-regelgeving opgemaakt. Naast de EPB-eisen en de berekeningsmethode, zijn de procedures en de administratieve lasten geëvalueerd. De evaluatie van de EPB-eisen wordt gebaseerd op de actualisatie van de studies betreffende het kostenoptimum. De recentste actualisatiestudies werden uitgevoerd in2017. De actualisaties beogen de reeds gekende BEN-niveaus en het aanscherpingspad af te toetsen aan het voortschrijdend kostenoptimum en het kostenoptimale aandeel hernieuwbare energie te onderzoeken. Daarbij worden de meerinvesteringen voor betere energieprestatieniveaus en de evolutie van de globale bouwkost in kaart gebracht. Het volgende evaluatierapport wordt in 2018 opgemaakt.

In het licht van de energie-efficiëntie doelstellingen van de Vlaamse Regering, worden de voorlopers voor BEN-gebouwen gestimuleerd via verschillende financiële ondersteuningsmechanismen (premie netbeheerder, verlaging onroerende voorheffing). Daarnaast koppelen een aantal andere wetgevingen subsidies of andere steunmaatregelen aan het behalen van een bepaald E-peil (E-peil subsidievoorwaarde voor nieuwe scholen, E-peil voorwaarde voor gratis verzekering gewaarborgd inkomen). Om de administratieve last voor de voorlopers laag te houden, sloot het VEA een protocol met Vlabel betreffende het elektronisch doorsturen van de bouwprojecten, waarvoor een E-peileis geldt, die op basis van het berekende E-peil in aanmerking komen voor de vermindering van de onroerende voorheffing. Het VEA bezorgt elk jaar in februari de lijst van bouwprojecten, waarvoor een E-peileis geldt, die in aanmerking komen voor de verlaagde onroerende voorheffing aan VLABEL. In het kader van de verzekering gewaarborgd inkomen, controleert het VEA of aan de voorwaarde E70 is voldaan. De bouwheer hoeft zelf geen extra bewijsstukken meer voor te leggen aan Wonen-Vlaanderen. Het VEA behandelt hiervoor 25 à 30 aanvragen per maand. De gegevensuitwisseling met Agion betreffende de scholen, verloopt volledig geautomatiseerd.

In bepaalde uitzonderlijke gevallen is het niet mogelijk voor een specifiek project om aan de EPB-eisen te voldoen. Het Energiebesluit voorziet dat men een vrijstelling of een afwijking kan aanvragen, wanneer de EPB-eisen technisch, functioneel of economisch niet haalbaar zijn of bij industriële gebouwen waarin industriële processen plaatsvinden die zelf warmte produceren en waarvoor om die reden in koeling of in een geforceerde ventilatie is voorzien. Het Energiebesluit verleent in artikel 9.1.30 §3 delegatie aan de minister om de afwijkingen en vrijstellingen vast te leggen na advies van het Vlaams Energieagentschap. Het VEA beoordeelt de aanvragen en stelt een advies en een voorstel van beslissing (ontwerp MB) op. Wanneer gelijkaardige uitzonderings- of afwijkingsaanvragen systematisch terugkomen, maakt het VEA een advies en een voorstel van algemene uitzondering op.

In de energieprestatiedatabank is een schat aan informatie over de recente Vlaamse nieuwbouw beschikbaar. Het VEA stelt een keer per jaar een uitgebreide analyse van de ingediende EPB-aangiften op en publiceert maandelijks het aantal startverklaringen en EPB-aangiften.

De drie gewesten werken samen aan de EPB-berekeningsmethode via het EPB-platform. Om de ontwikkeling van de berekeningsmethode te versnellen, werd in opdracht van de drie gewesten de technische en wetenschappelijke ondersteuning van het EPB-platform sinds april 2014 sterk uitgebreid. De EPB-ondersteuning werd toegewezen aan een consortium van wetenschappelijke instellingen, universiteiten, hogescholen en studiebureaus. Het VEA beheert en volgt de uitvoering van de overeenkomst met het EPB-consortium op voor de drie gewesten.

Het VEA voert onder andere volgende taken uit voor het verder uitwerken van de bestaande berekeningsmethodiek:

- Het VEA begeleidt en volgt de studieopdrachten op. Het VEA stelt voor bepaalde studieopdrachten een aanvraagdocument op met een beschrijving van de taak en reviseert de aanvraagdocumenten die door de andere gewesten worden opgesteld. Het VEA geeft vervolgens

feedback op de verkennende nota die het plan van aanpak van de studieopdracht beschrijft. Na goedkeuring van de verkennende nota gaat de studieopdracht van start. Het VEA geeft feedback op tussentijdse rapporten en het finaal toelichtingsdocument.

- Het VEA stuurt vragen die het niet zelf kan beantwoorden, door als tweedelijnsvraag. Het VEA vult de template met de vraag in en geeft feedback op het antwoord van het consortium.

De EPB-regelgeving is voortdurend in evolutie. Ook studieopdrachten van het EPB-platform bevatten meestal een voorstel tot aanpassing van de rekenmethode. Het VEA werkt per jaar of per specifieke wijziging een projectplan uit dat de nodige acties (aanpassingen software, formulieren, frontoffice en backoffice, communicatie, website, opleiding) in kaart brengt.

Via een specifieke gelijkwaardigheidsprocedure kan door het VEA de energieprestatie van gebouwen die gekoppeld zijn aan projecten die gebruik maken van een externe warmtelevering (bijvoorbeeld stadsverwarming) worden gevaloriseerd.

Momenteel bestaan er in Vlaanderen verschillende berekeningsmethodes voor de energieprestatie van gebouwen: EPW en EPU (EPN) voor nieuwbouw en EPC voor bestaande gebouwen. De verschillen in de bepalingsmethoden voor bestaande en nieuwe gebouwen maken het momenteel moeilijk om bestaande en nieuwe gebouwen met elkaar te vergelijken. Een correcte vergelijking is nodig voor een goede werking in de markt: zowel nieuwe als bestaande gebouwen bevinden zich immers in dezelfde verhuur- en verkoopmarkt. Ook worden bepaalde aspecten die de energieprestatie van een gebouw bepalen, verschillend bepaald in de residentiële en in de niet-residentiële methode. De sector (architecten, aannemers, promotoren, energiedeskundigen …) is sterk vragende partij om het aantal verschillende berekeningsmethodes, verschillende eisen en definities te reduceren. Het VEA neemt initiatieven om te evolueren naar meer geïntegreerde berekeningsmethodes.

Prestatie-indicatoren

Opmaak ontwerp van decretaal opgelegd evaluatierapport.
Aantal en gemiddelde doorlooptijd behandeling uitzondering- of afwijkingsaanvragen.
Jaarlijks doorzenden van de lijsten dossiers die in aanmerking komen voor de vermindering op onroerende voorheffing en halfjaarlijks (februari, september) van de lijst met correcties.
Aantal opzoekingen voor dossiers verzekering gewaarborgd inkomen.
Jaarlijks analyserapport.
Aantal en doorlooptijd gelijkwaardigheidsaanvragen voor gebouwen gekoppeld aan een systeem van externe warmtelevering.
Aantal opgestelde aanvraagdocumenten voor de behandeling van prioriteiten in het EPB-platform.

Budget

Ondersteuning van EPB-consortium.

	VTE AS IS			
5. Kwaliteitsborging van de energiedeskundigen (Energiebesluit, hoofdstuk II van titel VIII)	A	B	C	D
Kennisniveau van de energiedeskundigen verhogen, behandelen erkenningsaanvragen opleidingsinstellingen,	0,4		0,5	

Beschrijving

Het vervolmaken van de EPC-regelgeving (doelstelling 4.1.2) en het verbeteren van de kwaliteit van het EPC voor residentiële gebouwen (doelstelling 4.1.3) zijn twee operationele doelstellingen die opgenomen zijn in de beleidsnota energie 2014-2019.

Om kwaliteitsvolle EPC's op te maken, werd in de regelgeving opgenomen dat de energieprestatiecertificaten door erkende energiedeskundigen moeten worden uitgevoerd. De erkenningsregelingen voor de diverse types energiedeskundigen verschillen momenteel van elkaar. De kandidaat- energiedeskundigen type A, B en C moeten een erkende opleiding volgen. Er zijn geen instapvoorwaarden om deel te nemen aan de opleiding tot energiedeskundige.

De energiedeskundige is een natuurlijk persoon die onderworpen is aan het sociaal statuut van de zelfstandige of de bezoldigde medewerker van een rechtspersoon. De verklaring op eer bepaalt dat elke energiedeskundige onafhankelijk, objectief en neutraal moet werken ten aanzien van de opdrachtgever, zodanig dat de opdrachtgever geen enkele invloed kan uitoefenen op het resultaat van het EPC. De interne energiedeskundigen voor publieke gebouwen moeten een medewerker zijn van de publieke organisatie en moeten beschikken over minstens twee jaar ervaring op het vlak van energiezorg.

Het VEA organiseert zelf geen opleidingen tot energiedeskundige, maar behandelt de erkenningsaanvragen van de kandidaten voor de organisatie van een opleiding of examen die leiden tot het behalen van het getuigschrift van energiedeskundige.

Het VEA optimaliseert in samenspraak met de opleidingsinstellingen en de sector de opleiding voor energiedeskundigen type A, zowel wat betreft duur als inhoud. Een opleiding kan enkel kwaliteitsvol zijn als de docenten de materie voldoende beheersen. Nog al te vaak stelt het VEA vast dat er foutieve informatie of verkeerde interpretaties worden doorgegeven tijdens de opleidingen. Dit is nefast voor de opmaak van een correct EPC. Om de kwaliteit van de opleidingen verder te bewaken en desgevallend bij te sturen, controleert het VEA regelmatig de opleidingen ter plaatse. Het VEA pleegt op regelmatige tijdstippen overleg met de opleidingsinstellingen. Bij aanpassingen van de software, het inspectieprotocol en de berekeningsmethode organiseert het VEA een train-de-trainer opleiding, waarop de lesgevers verplicht moeten aanwezig zijn. De regelmatige bevraging van de (kandidaat)-energiedeskundigen over de kwaliteit van de opleidingen draagt ook bij tot een duidelijker beeld van de kwaliteit van het opleidingsaanbod en mogelijke verbeterpunten.

Vanaf 2017 moeten de energiedeskundigen permanente vorming volgen om hun erkenning te kunnen behouden. In de permanente vorming kunnen aspecten worden opgefrist die reeds gekend zouden moeten zijn. Gezien de snelle ontwikkelingen in het energielandschap, zullen ook nieuwe ontwikkelingen, wijzigingen aan de software, het inspectieprotocol of de rekenmethodiek aan bod komen. Uit de handhavingsdossiers en de vragen die bij het VEA en de opleidingsinstellingen gesteld worden, kunnen eveneens onderwerpen voor permanente vorming worden gehaald. De opleidingsinstellingen die de permanente vorming willen geven of een begeleiding willen aanbieden, moeten, net als de instellingen die de basisopleiding tot energiedeskundige geven, erkend worden volgens voorwaarden die vastgelegd werden door de minister. Het VEA behandelt de erkenningsaanvragen.

Prestatie-indicatoren

Tweejaarlijkse bevraging van energiedeskundigen.
Jaarlijks analyserapport van organisatie en resultaten van permanente vorming.

////////////

	VTE AS IS			
6. Kwaliteitsborging van de EPB-verslaggevers en handhaving permanente vorming (Energiebesluit, hoofdstuk VI erkenning verslaggever)	A	B	C	D
Kennisniveau van de EPB-verslaggevers verhogen, behandelen erkenningsaanvragen opleidingsinstellingen,	0,5		0,4	

Beschrijving

Het verbeteren van de kwaliteit van het EPC voor residentiële gebouwen (doelstelling 4.1.3) is een operationele doelstelling in de beleidsnota Energie 2014-2019. Voor nieuwbouw is het EPC een onderdeel van de EPB-aangifte, die wordt opgesteld door de verslaggever.

Uit de kwaliteitscontroles van het VEA bleek dat een groot deel van verslaggevers professioneel met hun werk bezig zijn en kwalitatieve EPB-aangiftes opmaken. Bij ¼ van de gecontroleerde EPB-aangiftes bleek de kwaliteit van de EPB-aangifte en de kennis van de verslaggever echter onvoldoende. Om de kennis van de verslaggevers en de kwaliteit van de EPB-aangifte (met inbegrip van het EPC nieuwbouw) te verhogen, werd de erkenningsregeling voor verslaggevers vanaf 2015 aangepast.

Vanaf 2015 steunt de erkenning van verslaggevers op de volgende vijf elementen:

- Diploma
- Basisopleiding voor verslaggevers
- Centraal examen
- Verklaring op eer
- Permanente vorming.

Verslaggevers die voor 2015 reeds actief waren, zijn vrijgesteld van de basisopleiding en het centraal examen.

In 2015 werd de bestaande diplomavoorwaarde verruimd. Vanaf 5 januari 2015 stapte het VEA over op een validatie voorafgaand aan de erkenning. Dit gebeurt via een nieuwe module in de energieprestatiedatabank. Voor de opleiding die leidt tot het behalen van een getuigschrift voor verslaggevers, wordt gewerkt met een erkenning van de opleidingsinstelling. Vanaf het najaar van 2017 is de organisatie van het centraal examen niet langer een kerntaak van het VEA en moeten daartoe erkende organisaties de examens organiseren.

De ontwikkelingen in het domein van ‘het beroep van de verslaggever’ evolueren zo snel dat een permanente vorming noodzakelijk is om de kwaliteit van de dienstverlening te garanderen en de kennis van de verslaggevers te versterken. Volgende mogelijkheden van permanente vorming zijn voorzien: verplicht vormingsgedeelte (bij wijzigingen in eisen, berekeningsmethode, software…), een vrij vormingsgedeelte, het geven van les en het deelnemen aan workshops. Het VEA behandelt de erkenningsaanvragen van de opleidings- en vormingsinstellingen. In de energieprestatiedatabank is aan de erkenningsmodule van de verslaggever een elektronische portefeuille voor permanente vorming toegevoegd. Het VEA volgt met volgende acties de kwaliteit van de opleidingen (basisopleiding, permanente vorming, begeleiding) op:

- Het opvolgen van de kwaliteit en de kennis van de lesgevers en begeleiders. Het VEA pleegt op regelmatige tijdstippen overleg met de opleidingsinstellingen en begeleiders en bij aanpassingen van de software en/of de berekeningsmethode wordt een toelichting georganiseerd, waarop de lesgevers gevraagd worden om aanwezig te zijn.

- Het VEA woont steekproefsgewijs opleidingen bij, de examenresultaten worden geanalyseerd om de zwakke punten in de opleidingen te detecteren en de cursisten worden bevraagd.

Prestatie-indicatoren

Aantal en gemiddelde doorlooptijd behandeling erkenningsaanvragen
Jaarlijks analyserapport van permanente vorming.

	VTE AS IS			
7. Handhaving van de EPC-regelgeving (Energiebesluit, hoofdstuk II van titel IX)	A	B	C	D
Naleving van Europese verplichting verzekeren, opmaak van kwaliteitsvol EPC verzekeren	1,5	0,4	0,2	0,55

Beschrijving

Het verbeteren van de kwaliteit van het EPC voor residentiële gebouwen (doelstelling 4.1.3) is een operationele doelstelling die opgenomen is in de beleidsnota energie 2014-2019.

Artikel 27 van de Europese richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestatie van gebouwen stelt dat de lidstaten de regels moeten vaststellen inzake de sancties die van toepassing zijn op inbreuken op de regelgeving en dat zij alle nodige maatregelen moeten treffen opdat zij worden toegepast. De sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn.

De sancties wegens overtreding of het niet naleven van de verplichtingen inzake het EPC werden via het Energiedecreet vastgelegd in Vlaamse regelgeving. Het VEA is belast met het uitvoeren van de controles en het opleggen van de sancties:

1. Controle op de aanwezigheid van het EPC en op de advertentieplicht inzake het EPC

In 2009 werd gestart met de controles op de aanwezigheid van het EPC voor residentiële gebouwen. Via advertenties, websites van immomakelaars, notarisblaadjes,... worden woningen die te koop of te huur worden aangeboden gezocht. Via de energieprestatiedatabank wordt nagegaan of een EPC aanwezig is. Daarnaast hebben notarissen een meldingsplicht naar het VEA als een authentieke verkoopakte wordt verleden zonder dat een EPC beschikbaar is.

Sinds 1 januari 2012 zijn eigenaars en gevolmachtigden, zoals immomakelaars en notarissen, verplicht om in commerciële publicaties voor de verkoop en verhuur van woningen de energiescore en het adres van de wooneenheid of de unieke code van het EPC te vermelden. Midden 2012 is het VEA gestart met het controleren van de advertentieplicht. Samen met de controle op de aanwezigheid van het EPC, wordt gecontroleerd of de verplichte informatie (correct) op de advertentie werd geplaatst.

De controles hebben duidelijk bijgedragen tot een snelle inburgering van het EPC. Acht jaar na de invoering van het EPC, blijkt het merendeel van de woningen die te verkocht of verhuurd worden over een EPC te beschikken.

Ook de advertentieplicht is dankzij het controlemechanisme snel en goed gekend.

2. Controle op de correctheid van het certificaat

Een ondermaatse kwaliteit van het afgeleverde werk zorgt ervoor dat het EPC als instrument haar geloofwaardigheid in de markt verliest. Dat kan leiden tot marktverstoringen en andere ongewenste effecten, zoals het onterecht verhogen van de waarde van de woning of een snellere verkoop of verhuur van de woning. De perceptie dat het EPC geen kwaliteitsvolle betrouwbare informatie beschikt moet worden weggewerkt Pas als de kwaliteit gegarandeerd is, kunnen de EPC's uitgroeien tot een volwaardige beleidsinstrumenten.

De controle op de waarheidsgetrouwe rapportering door de energiedeskundige is een van de belangrijke schakels voor kwaliteitsverbetering en –beheersing. Ook de Europese Commissie erkent het belang van de controles op de kwaliteit van de rapportering. Artikel 18 van de Europese richtlijn 2010/31/EU betreffende de energieprestatie van gebouwen stelt dat de lidstaten kwaliteitscontroles moeten uitvoeren op een statistisch significant percentage van de EPC's van bestaande gebouwen.

Het VEA voert steekproefsgewijze controles uit om na te gaan of het EPC waarheidsgetrouw werd opgesteld. Daarnaast behandelt het VEA ook klachten met betrekking tot de kwaliteit van de EPC's.

Er worden twee types kwaliteitscontroles uitgevoerd:

- Controles zonder plaatsbezoek, de zogenaamde deskcontroles. De deskcontrole wordt in hoofdzaak uitgevoerd op basis van de files in de certificatiesoftware. Een controleur doorloopt de invoergegevens van het EPC en toetst ze af aan een lijst van controlepunten. In geval van een klacht worden bijkomend de specifieke elementen gecontroleerd waarop de klacht betrekking heeft. Op basis hiervan wordt beslist of het dossier twijfelachtige invoergegevens bevat.
- Controles met plaatsbezoek. Hierbij wordt een volledige visuele inspectie van het gebouw uitgevoerd en wordt nagegaan of de gerapporteerde vaststellingen overeenstemmen met de vaststellingen van de controleambtenaar. Vooraleer ter plaatse gegaan wordt, wordt altijd eerst een deskcontrole uitgevoerd.

Het uitvoeren van kwaliteitscontroles is een tijds- en arbeidsintensief proces. Iedere controle start met het screenen van het EPC op twijfelachtige invoergegevens. Als uit de deskcontrole blijkt het EPC minstens 1 twijfelachtig invoergegeven bevat, worden argumenten en stavingsstukken (plannen, bewijsstukken, foto's, …) opgevraagd. Als na evaluatie van de stavingsstukken blijkt dat deze onvoldoende zijn om de onwaarschijnlijke invoergegevens aan te tonen, wordt de handhavingsprocedure opgestart en ontvangt de energiedeskundige een intentie tot boetebrief. Opnieuw kan de energiedeskundige bij het VEA tegenargumenten indienen. Als ook deze tegenargumenten niet volstaan, wordt de boete gevestigd. De energiedeskundige kan dan nog een administratief beroep bij het VEA indienen, waarna de boete wordt bevestigd, kwijtgescholden of herberekend. De energiedeskundige moet, na het opleggen van de boete, het EPC binnen een termijn van 30 dagen aanpassen aan de controlevaststellingen van het VEA. Doet hij dit niet, dan wordt een bijkomende boete van 500 euro opgelegd. Het aangepaste EPC wordt door het VEA aan de eigenaar van de woning bezorgd. In geval de stavingsstukken of tegenargumenten onduidelijk zijn, voert het VEA een controle ter plaatse uit.

Gelet op de beperkingen inzake beschikbaar personeel voor de handhavingsprocessen met betrekking tot de EPC-regelgeving, worden er hoofdzakelijk deskcontroles uitgevoerd. Deze deskcontroles laten toe om op een snelle, relatief eenvoudige, manier een groot aantal energiedeskundigen te controleren.

Een deel van de controles verloopt via een controle ter plaatse. Per maand worden 2 à 3 controles ter plaatse uitgevoerd zonder voorafgaande deskcontrole. Deze controles geven een beter beeld van de kwaliteit van de EPC's aangezien de controle veel grondiger verloopt. De organisatie van de plaatsbezoek is wel zeer tijdsintensief. Daarnaast is het niet altijd evident om toegang tot de woning te verkrijgen.

Het VEA maakt jaarlijks een handhavingsplan op waarin de handhavingsprioriteiten worden vastgelegd rekening houdend met het beschikbare personeel. In het handhavingsplan worden de drie handhavingsdomeinen (aanwezigheid van het EPC en advertentieplicht, kwaliteit van het EPC en naleven van de erkenningsvoorwaarden, waaronder permanente vorming) behandeld.

<u>Prestatie-indicatoren</u>

Aantal uitgevoerde aanwezigheidscontroles en controles op (correcte) publicatie kengetal.
Aantal kwaliteitscontroles residentiële gebouwen.
Doorlooptijd dossiers waarvoor een handhavingsdossier wordt opgestart.

Jaarlijks rapport optimalisering kwaliteitscontrolebeleid.
Jaarlijks handhavingsplan

Budget

Nihil, uitgezonderd (beperkte) apparaats- en werkingskosten.
Inkomsten in het Energiefonds**:** 100.000 euro op jaarbasis. Administratieve geldboetes in kader van handhavingsbeleid aanwezigheidscontroles, naleving advertentieplicht en kwaliteitscontroles.

	VTE AS IS			
8. Handhaving van de energieprestatie-regelgeving (Energiedecreet, artikelen 13.4.5 tot 13.4.8)	A	B	C	D
Naleving van Europese verplichting verzekeren, opmaak van kwaliteitsvolle EPB-aangifte verzekeren	3,2	0,4	3,1	1,0

Beschrijving

In de Europese richtlijn betreffende de energieprestatie van gebouwen (2010/31/EU) wordt het belang van handhaving onderstreept. De lidstaten moeten regels vaststellen en toepassen die gelden voor inbreuken op de regelgeving. De lidstaten moeten een kwaliteitscontrolesysteem opzetten dat toeziet op de kwaliteit van het EPC Bouw. In annex II legt de richtlijn op dat een onafhankelijke kwaliteitscontrole gebeurt van een representatieve ad random steekproef van de ingediende EPB-aangiften. Het Energiedecreet gelast het VEA de energieprestatieregelgeving te handhaven.

Het effectief toepassen van het duidelijke handhavingskader voorzien in de Vlaamse energieregelgeving, zorgde voor de snelle inburgering en het goed naleven van de EPB-eisen sinds 2006. Het toezien op het naleven van de EPB-eisen en de bijhorende procedures zorgt bovendien voor een eerlijke concurrentiepositie tussen verschillende bouwbedrijven in de markt. Met de geplande graduele verstrenging van de EPB-eisen tot BEN-niveau in 2021, is het cruciaal om blijvend in te zetten op handhaving.

Het VEA handhaaft overeenkomstig de procedures voorzien in het Energiedecreet, volgende zaken:

- Het naleven van de procedurevereisten (indienen van startverklaring en EPB-aangifte).
- Het naleven van de EPB-eisen.
- De waarheidsgetrouwe rapportering in de EPB-aangifte (= kwaliteitscontrole en fraudedetectie).

Op jaarbasis werden de voorbije jaren ongeveer 30.000 startverklaringen en 40.000 EPB-aangiften ingediend.

Het VEA voerde een aantal steekproeven uit om na te gaan hoeveel nieuwbouw eengezinswoningen de procedures correct naleven. Grosso modo bleek hieruit dat het aantal werven dat was opgestart met een startverklaring, schommelt rond 90 %. Ongeveer 80% diende tijdig de EPB-aangifte in.

Het VEA handhaaft het naleven van de procedures steekproefsgewijs:

- Als er 8 maand na het verlenen van de vergunning geen startverklaring is ingediend, controleert het VEA of het bouwproject is gestart. Als het bouwproject is gestart, stuurt het VEA een aanmaning om de startverklaring in te dienen.
- Het VEA stuurt aanmaningen om de startverklaring in te dienen voor bouwprojecten waarvan de gemeente een vaststelling ‘gestart’ heeft doorgestuurd en waarbij de startverklaring ontbreekt.

- Als bouwprojecten meer dan twee jaar gestart zijn en de EPB-aangifte ontbreekt, controleert het VEA via diverse databases of werfcontroles of het gebouw in gebruik is genomen. Als de uiterste indieningstermijn is overschreden, maant het VEA aan om de EPB-aangifte in te dienen.
- Het VEA stuurt aanmaningen voor bouwprojecten waarvan de stedenbouwkundige vergunning ouder is dan 5 jaar en waarvan de EPB-aangifte ontbreekt.
- Het VEA stuurt aanmaningen om de startverklaring in te dienen voor bouwprojecten waarvan de gemeente een vaststelling 'einde der werken' heeft doorgestuurd en waarvoor de EPB-aangifte ontbreekt.

Dient de bouwheer de startverklaring of EPB-aangifte niet in binnen de gestelde termijn, dan volgt een uitnodiging voor een hoorzitting. Uiteindelijk kan die procedure uitmonden in het vestigen van een administratieve geldboete.

Aan ongeveer 6% van het aantal ingediende EPB-aangiften moest een boete van meer dan 250 euro worden opgelegd voor het niet voldoen aan de EPB-eisen. Voor het indieningsjaar 2017 betrof het 1760 dossiers of 4,5% van het totaal aantal in 2017 ingediende EPB-aangiftes (38.365).

Het VEA controleert de kwaliteit van de EPB-aangifte en het EPC-Bouw zowel zonder plaatsbezoek (focus op fouten in de invoergegevens) als met plaatsbezoek tijdens of na de uitvoering (focus op vergelijking van de as-built geplaatste installaties en materialen). De controles gebeuren voornamelijk na klachten, steekproefsgewijs en bij dossiers waar het VEA bepaalde problemen vaststelde. Het VEA vraagt bij vermoeden van fouten in de invoergegevens en bij elke controle met plaatsbezoek, stavingstukken op aan de verslaggever. De VEA-controleur vergelijkt zijn vaststellingen met de ingevoerde gegevens en de stavingsstukken. Bij de controles met plaatsbezoek, stelt het VEA, naast foutieve gegevensinvoer of verkeerde berekeningen van volumes en oppervlakten, regelmatig vast dat de verslaggevers rapporteren dat het gebouw aan de EPB-eisen voldoet, terwijl dat in realiteit niet zo is. In andere gevallen is het gebouw beter gerapporteerd dan in realiteit, om een resultaat net onder een drempelwaarde te behalen en zo recht te hebben op een financiële tegemoetkoming. Als het VEA vaststelt dat de resultaten in de EPB-aangifte beter zijn dan de werkelijke situatie, dan wordt aan de verslaggever een administratieve geldboete opgelegd.

Binnen elk van bovenstaande handhavingsprocedures, geeft het VEA voor het opleggen van de boete, de kans om schriftelijke tegenargumenten ('hoorzitting') te formuleren. Als de belanghebbende geen tegenargumenten indient, wordt de boete opgelegd. Als er wel tegenargumenten worden ingediend, beoordeelt een dossierbehandelaar de argumenten. Daarna neemt het VEA de beslissing om de boete op te leggen, te herberekenen of kwijt te schelden. In bepaalde gevallen wordt er ook een nieuwe EPB-aangifte gevraagd. Het VEA monitort de doorlooptijd van boetedossiers met tegenargumenten en stelt zich tot doel de doorlooptijd te beperken.

Het VEA maakt jaarlijks een handhavingsplan op waarin de handhavingsprioriteiten worden vastgelegd rekening houdend met het beschikbare personeel. In het handhavingsplan worden de drie handhavingsdomeinen (het naleven van de procedures, het naleven van de EPB-eisen en de kwaliteit en waarheidsgetrouwheid van de EPB-aangiftes) behandeld.

Prestatie-indicatoren

Jaarlijks handhavingsplan dat de accenten van de handhaving en van de kwaliteitscontroles vastlegt.
Aantal verstuurde aanmaningsbrieven voor niet ingediende startverklaringen.
Aantal verstuurde aanmaningsbrieven voor niet ingediende EPB-aangiften.
Aantal en doorlooptijd opgestarte handhavingsprocedures voor niet-indienen van de startverklaring of de EPB-aangifte.
Aantal en doorlooptijd handhavingsdossiers wegens het niet voldoen aan de EPB-eisen.
Aantal controles en doorlooptijd handhavingsdossiers voor EPB-verslaggevers.

Budget

Nihil, uitgezonderd apparaats- en werkingskosten.
Inkomsten in het Energiefonds**:** 1,5 miljoen euro op jaarbasis. Administratieve geldboetes in kader van handhavingsbeleid indienen startverklaring en EPB-aangifte, naleving EPB-eisen en kwaliteitscontroles verslaggevers.

	VTE AS IS			
9. Het verder uitbouwen van de certificatiesoftwares en de energieprestatiedatabank inzake de energieprestatiecertificatensystemen (Energiebesluit, hoofdstuk II van titel IX)	A	B	C	D
Elektronische gegevensuitwisseling in kader van implementatie Europese verplichting mogelijk maken, administratieve lasten van regelgeving voor doelgroep beperken	0,2	0,6		

Beschrijving

Het vervolmaken van de EPC-regelgeving (doelstelling 4.1.2) en het implementeren van het EPC voor niet-residentiële gebouwen (doelstelling 4.1.4) zijn twee operationele doelstellingen die opgenomen zijn in de beleidsnota energie 2014-2019. Daarnaast werden ook data ontsluiten (4.10.1) en de processen digitaliseren en automatiseren (4.10.2) opgenomen als operationele doelstelling.

Bij de invoering van de diverse energieprestatiecertificatensystemen werd ervoor geopteerd om, naar analogie met de EPB-regelgeving, de communicatie tussen de energiedeskundigen en de Vlaamse overheid volledig elektronisch te laten verlopen. Hiervoor werd de energieprestatiedatabank, die bestaat uit een frontoffice, een backoffice en een centrale opslagplaats van gegevens, verder uitgebreid.

Voor de publieke gebouwen werd een webapplicatie gebouwd die toegankelijk is via de frontoffice van de energieprestatiedatabank. Nadat een energiedeskundige type C of een interne energiedeskundige zich heeft geregistreerd, kan hij de gegevens nodig voor de opmaak van het certificaat voor publieke gebouwen in de webapplicatie invoeren. Na verwerking door de databank, wordt een downloadbare pdf van het certificaat gegenereerd.

Voor residentiële gebouwen kunnen kandidaat-energiedeskundigen type A die aan de erkenningsvoorwaarden voldoen, zich registreren. Zij krijgen dan een toegangscode voor het gebruik van de certificatiesoftware, die door het VEA wordt ter beschikking gesteld. Via de certificatiesoftware wordt een proefcertificaat gegenereerd, dat wordt doorgestuurd naar de energieprestatiedatabank. Het definitieve energieprestatiecertificaat bestaande gebouwen met woonfunctie kan dan in pdf-formaat worden gedownload. Het VEA heeft voor de opmaak van het EPC voor residentiële gebouwen een nieuwe webbased-applicatie laten ontwikkelen. Deze certificatiesoftware zal in kader van de ontwikkeling van het EPC+ en het renovatieadvies verder worden opgewaardeerd. Het renovatietraject dat zal worden voorgesteld, zal worden gekaderd in het stimuleren van het pad dat moet worden afgelegd om de woning te laten voldoen aan de langetermijndoelstelling van het Renovatiepact.

De frontoffice moet op termijn worden uitgebreid naar niet-residentiële gebouwen, zodat ook energiedeskundigen type D zich via de databank kunnen registreren en de certificaten voor niet-residentiële gebouwen in de databank kunnen worden beheerd. De manier waarop de koppeling tussen de energieprestatiedatabank en de software voor niet-residentiële gebouwen zal worden gerealiseerd, zal afhangen van de keuzes die gemaakt worden met betrekking tot software voor niet-residentiële gebouwen (terminal server, stand-alone versie, webapplicatie, …). Die keuzes zullen in de loop van 2017 worden gemaakt

Om een efficiënte en effectieve dienstverlening te garanderen aan de klanten, zet het VEA al een aantal jaar in op het automatiseren van haar processen. Om de controles efficiënter, sneller en meer geautomatiseerd te laten verlopen werd gestart met de redesign van de back-office.

De energieprestatiedatabank bevat een schat aan informatie over bestaande woongebouwen. Meer en meer komt de vraag van zowel burgers, lokale overheden als andere beleidsdomeinen om deze gegevens te ontsluiten. De ontsluiting van de energieprestatiedatabank is momenteel beperkt tot de notarissen in het kader van hun meldingsplicht bij het ontbreken van een EPC en de controleurs van Wonen Vlaanderen in het kader van de controle van de dakisolatieverplichting, die opgenomen werd in de Vlaamse Wooncode.

Prestatie-indicator

Jaarlijks actie- en investeringsplan voor de uitbouw van de energieprestatiedatabank tot authentieke gegevensbron.
Jaarlijks actie- en investeringsplan uitbouw frontoffice, backoffice en certificatiesoftwares.

Budget

Ontwikkeling certificatiesoftware niet-residentieel (250.000 euro).
ontwikkeling EPC+ in certificatiesoftware (450.000 euro).
Analyse ontwikkeling renovatieadvies in certificatiesoftware (100.000 euro).
In bedrijf houden van EPC-toepassingen (200.000 euro).

	VTE AS IS			
10. Het verder uitbouwen van de EPB-software en van de energieprestatiedatabank (Energiedecreet, artikel 11.1.13)	A	B	C	D
Elektronische gegevensuitwisseling in kader van implementatie Europese verplichting mogelijk maken, administratieve lasten van regelgeving voor doelgroep beperken	2,2			

Beschrijving

Het vervolmaken van de EPB-regelgeving (doelstelling 4.2.2) is een operationele doelstelling in de beleidsnota Energie 2014-2019.

Om een efficiënte en effectieve dienstverlening te garanderen aan de klanten, wordt door het VEA ingezet op elektronische gegevensuitwisseling met burgers en ondernemers en op het automatiseren van processen. De Vlaamse Regering koos bij de invoering van de EPB-eisen in 2006, voor elektronische communicatie tussen de verslaggevers en de overheid via een van de eerste grote e-government toepassingen, de energieprestatiedatabank.

De energieprestatiedatabank bestaat uit drie onderdelen: een centrale databank waarin alle gegevens opgeslagen worden, een frontoffice die wordt gebruikt door de verslaggevers en gemeenten, en een backoffice die het VEA gebruikt voor haar handhavingsprocessen. De gegevens van de vergunning, maandelijks bezorgd door de gemeente, vormen de basis van het elektronische EPB-dossier. De verslaggevers moeten via de energieprestatiedatabank bij het VEA de startverklaring en de EPB-aangifte, waarvan het EPC bouw deel uitmaakt, indienen. Ze gebruiken hiervoor de EPB-software, het verplichte softwarepakket dat de prestaties op vlak van de EPB-eisen berekent en aftoetst.

Nieuwe mogelijkheden op vlak van digitale gegevensuitwisseling en communicatie over dossiers, worden tot nu toe eerder beperkt toegepast in de energieprestatiedatabank. Om een digitale sprong voorwaarts te maken, zijn een aantal fundamentele verbeteringen nodig zoals:

- De koppeling van de energieprestatiedatabank aan het omgevingsloket.
- Elektronische handtekening van de formulieren.
- Erkenning van de energieprestatiedatabank als authentieke bron.

Vanuit verschillende beleidsdomeinen komt de vraag om de gegevens betreffende de energieprestatie van gebouwen te ontsluiten.

Het VEA bepaalt jaarlijks de gewenste wijzigingen aan de frontoffice. Bij wijzigingen in het eisenpakket of de berekeningsmethode, ontwikkelt het VEA aangepaste formulieren voor startverklaring en EPB-aangifte.

Het VEA gebruikt ter ondersteuning en automatisatie van de handhavingstaken een backoffice-toepassing. Via de backoffice beheert het VEA de EPB-dossiers, een aantal vaststellingen en een aantal van de procesflows van controle en handhaving met bijhorende correspondentie. De backoffice is aan een optimalisatie toe. Bepaalde arbeidsintensieve processtromen zijn nog niet of onvolledig geautomatiseerd. Door een nieuwe backoffice te ontwikkelen, kan het VEA volgende mogelijkheden voor verdere digitalisering en automatisatie benutten:

- automatisatie van vaststellingen op basis van domiciliewijzigingen uit het VKBP/KBO en van start en einde van de werken, verkregen van de gemeenten of de authentieke bron van bouwvergunningen;
- automatische check van nieuwe gebeurtenissen waardoor dossiers afgesloten worden of automatisch naar de vervolgstap gaan;
- unieke identificatie aangifteplichtige en verslaggevers zodat opzoekingen van huidige woonplaats bij briefwisseling niet meer nodig zijn;
- bulkverzending van brieven of elektronische berichten (in plaats van brief per brief);
- automatisatie van beslissingen bij bepaalde tegenargumentatie van hoorzittingen;
- inbouw van controlelijsten en automatische boetebijlages in geval van kwaliteitscontroles van verslaggevers;
- elektronisch klassement van alle dossierstukken (Document Management Systeem);
- integreren van workflow voor beter overzicht en opvolging van uit te voeren taken, bijvoorbeeld bij hoorzittingen, doorlooptijden of kwaliteitscontroles.

De Vlaamse overheid stelt in samenwerking met de Brusselse en Waalse overheid, een gratis EPB-software 3G ter beschikking aan de verslaggevers. De samenwerking van het Vlaamse Gewest met het Brusselse en het Waalse Gewest betreffende de EPB-software 3G, is vastgelegd in een overeenkomst van 25 april 2012. Elk jaar zijn twee releases voorzien. In het kader van de ontwikkeling van de software, voert het VEA verschillende taken uit (opstellen van vereistenbeschrijvingen van de gewenste aanpassingen, opvolgen van de analyse en ontwikkelingen, het testen van de nieuwe toepassing).

<u>Prestatie-indicatoren</u>

Beschikbaarheid van nieuwe releases van de EPB-software 3G, 2 per jaar.
Jaarlijks actie- en investeringsplan om de gebruiksvriendelijkheid van de software te verbeteren, gebaseerd op een gebruikersbevraging.
Jaarlijks actie- en investeringsplan om de ICT strategie uit te voeren (waarvan EPB toepassingen deel uitmaken).

////////////

Budget

EPB-software 3G. Aanpassingen in functie van EPB-eisen 2018 en gebruiksvriendelijkheid (425.000 euro).
Aanpassingen EPB-frontoffice in functie van EPB-eisen 2018 (200.000 euro).
Analyse ontwikkeling nieuwe EPB-backoffice (100.000 euro).
Analyse koppeling energieprestatiedatabank aan digitale bouwvergunning (100.000 euro).
In bedrijf houden van EPB-toepassingen (200.000 euro).

	VTE AS IS			
11. Beoordelen van de attestaanvragen van bedrijven voor een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen (Artikel 69 van het Wetboek Inkomstenbelastingen)	A	B	C	D
Afleveren van attesten voor verhoogde investeringsaftrek in kader van de vennootschapsbelasting	0,2		0,4	

Beschrijving

Artikel 69 van het Wetboek Inkomstenbelastingen (W.I.B.) biedt bedrijven de mogelijkheid hun belastbare winst te verminderen met een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen. De aftrek wordt verricht op de winst van het belastbaar tijdperk tijdens hetwelk de activa zijn verkregen of tot stand zijn gebracht. Voor de energiebesparende investeringen uitgevoerd tijdens het belastbaar tijdperk dat aan aanslagjaar 2012 (inkomsten 2011) verbonden is, is er een verhoogde aftrek van 15,5%.

Deze fiscale wetgeving is een volledig federale bevoegdheid. Het percentage van de verhoogde investeringsaftrek en de categorieën van in aanmerking komende investeringen worden bepaald door de federale overheid. Het VEA levert het attest af dat bij de belastingsaangifte moet worden gevoegd.

De aanvraag moet uiterlijk 3 maanden na het afsluiten van het boekjaar bij het VEA worden ingediend. Ongeveer de helft van de aanvragen worden in de laatste week van de maand maart ingediend.

In het kader van de dossierbehandeling worden door het Vlaams Energieagentschap de volgende deelactiviteiten uitgevoerd :

- begeleiding van bedrijven bij de voorbereiding van complexere dossiers;
- technische evaluatie van de ingediende dossiers;
- opmaak van de attesten en bijhorende briefwisseling;
- beheer van een databank voor de opmaak van allerhande statistieken (energiebesparing, investeringsbedragen, …);
- overleg met de andere gewesten en de federale overheid in het kader van de adviesverlening aan de federale overheid met betrekking tot de categorieën van in aanmerking komende investeringen.

Vanaf maart 2010 heeft het VEA de dossierbehandeling geautomatiseerd. Het agentschap heeft zelf een webapplicatie ontwikkeld die zorgt voor een elektronische indiening van het basisdossier waardoor de administratieve verwerking van de dossiers efficiënter kan verlopen.

Prestatie-indicator

Gemiddelde behandelingstijd van een volledig aanvraagdossier.

Budget

Nihil, behoudens (beperkte) apparaatskost.

	VTE AS IS			
12. Monitoring verplichte energieaudit en beoordelen van de energieplannen en de energiestudies in het kader van het besluit Energieplanning (Energiebesluit, hoofdstuk V van titel VI) en monitoring van de verplichting inzake verplichte energieaudit voor grote ondernemingen (VLAREM II, artikel 4.9.1.1 tot 4.9.3.4)	A	B	C	D
Afleveren van goedkeuring voor opgemaakte energieplan of –studie	0,2	0,1		

Beschrijving

Het besluit Energieplanning (ondertussen geïntegreerd in het Energiebesluit) is in werking getreden op 14 oktober 2004. Belangrijk in dit besluit is het onderscheid tussen (de procedure en behandeling van) de energieplannen en energiestudies. Een energiestudie moet bij de vergunningsaanvraag worden gevoegd (voor nieuwe inrichtingen met een jaarlijks energieverbruik van minstens 0,1 PJ en veranderingen aan inrichtingen met een jaarlijks energieverbruik van minstens 0,1 PJ). De energiestudie moet aantonen dat de betrokken inrichting op een energie-efficiënte wijze zal worden geëxploiteerd. Het VEA beoordeelt de ingediende energiestudies binnen de vergunningsprocedure.

Een bestaande inrichting met een jaarlijks energieverbruik van minstens 0,1 PJ moet bij de aanvraag tot hernieuwing van de milieuvergunning een energieplan voegen. Het VEA beoordeelt deze plannen binnen de vergunningsprocedure. Een (bestaande) inrichting met een jaarlijks energieverbruik van meer dan 0,5 PJ moet sinds 1 juli 2005 in het bezit zijn van een conform verklaard energieplan (onafhankelijk van een milieuvergunningsprocedure). De conform verklaring van deze energieplannen gebeurt door het VEA. Deze plannen moeten om de 4 jaar worden geactualiseerd. De energiestudies en de energieplannen moeten worden opgesteld door een energiedeskundige die aanvaard is door het VEA.

De verplichte energieaudit grote ondernemingen is in 2014 ingevoerd in kader van de omzetting van de Europese richtlijn inzake energie-efficiëntie. Artikel 8 van deze richtlijn verplicht de lidstaten om grote ondernemingen een verplichte energieaudit te laten uitvoeren tegen ten laatste 5 december 2015 en deze om de vier jaar te actualiseren. Voor de uitwerking werd er door de Vlaamse Regering voor gekozen deze verplichting te koppelen aan de procedure van de Vlaamse milieuregelgeving (VLAREM). De verplichting beperkt zich tot de opmaak van de energieaudit, en houdt geen uitvoering in van de rendabele energiebesparende maatregelen volgend uit de audit. Door het VEA is in juni 2015 een webapplicatie gereleased, die toelaat om de resultaten van de energieaudits te verzamelen.

Prestatie-indicator

Behandeling van de energiestudie en de –plannen binnen de wettelijk voorziene termijn.
Halfjaarlijks rapport over verplichte energieaudit voor grote ondernemingen.

Budget

Onderhoud bedrijvendatabank voor verplichte energie-audit (20.000 euro).
Verificatiebureau. Budget toegewezen aan dotatie VITO voor uitvoering referentietaak.

		VTE AS IS		
13. Opvolgen van de implementatie van de energiebeleidsovereenkomsten met de energie-intensieve industrie in verband met energie-efficiëntie (beslissing Vlaamse Regering van 4 april 2014) en de mini-EBO's	A	B	C	D
Beheer van de energiebeleidsovereenkomsten voor het bevorderen van energiebesparende investeringen bij de energie-intensieve industrie en de KMO's	0,8			

Beschrijving

De energiebeleidsovereenkomsten (EBO's) met de energie-intensieve industrie vormen het belangrijkste beleidsinstrument om de energie-efficiëntie van de industrie te verbeteren. De EBO's lopen tot 31 december 2022.

De opvolging van de verplichtingen die de bedrijven in het kader van de ondertekende EBO aangaan, is als referentietaak toegewezen aan VITO. VITO heeft deze opdracht ondergebracht in het Verificatiebureau. Er is dus niet voor gekozen deze taak uit te besteden, aangezien zowel overheid als sectoren groot belang hechten aan de onafhankelijkheid en kwaliteit van de geleverde verificaties.

Het VEA vertegenwoordigt de Vlaamse minister bevoegd voor het energiebeleid in het bestuursorgaan voor de EBO's, de zogenaamde Commissie EBO. Deze Commissie komt maandelijks samen. Regelmatig worden er ook werkgroepen opgericht waaraan dan een vertegenwoordiger van het VEA deelneemt.

In de loop van 2017 werden in het kader van het actieplan voor energie-efficiëntere KMO's met drie sectororganisaties (Horeca Vlaanderen, FEVIA en AGORIA) proefprojecten voor mini-EBO's opgestart. Het VEA zal deze projecten in 2018 evalueren waarna eventueel een volledige uitrol van dit nieuwe beleidsinstrument kan worden overwogen.

Prestatie-indicatoren

Aantal deelnames aan werkvergaderingen van de Commissie die de uitvoering van de energiebeleidsovereenkomsten opvolgt.
Beschikbaarheid jaarverslagen.
Aantal mini-EBO's.

Budget

Verificatiebureau. Budget toegewezen aan dotatie VITO voor uitvoering referentietaak.

	VTE AS IS			
14. Dossierbehandeling premie zero-emissie voertuig	A	B	C	D
Implementatie van het Besluit van de Vlaamse Regering wat betreft de invoering van een premie voor zero-emissie voertuigen	0,1		0,5	

Beschrijving

De Vlaamse Regering werkte haar ambitie om het Vlaamse wagenpark te vergroenen, concreet uit in het actieplan 'Clean Power for Transport. In dit kader wordt onder andere een zero emission bonus ingevoerd voor wie een nieuwe 100% elektrische of waterstofwagen koopt. De premie wordt voorbehouden voor wagens ingeschreven op naam van natuurlijke personen. Het VEA behandelt de premieaanvragen.

Budget

Gesloten enveloppe van 5 miljoen euro.

	VTE AS IS			
15. Overleg en thematische informatieverstrekking inzake energie-efficiëntiemaatregelen	A	B	C	D
Versterken van bewustwording rond maatschappelijk belang van energiebesparing, sensibilisering van belanghebbenden rond sociale beschermingsmaatregelen, informatieverstrekking aan doelgroepen inzake (wijzigingen aan) EPC- en EPB-systemen, opvolgen van externe projecten, beantwoorden van (technische vragen) inzake de regelgeving die aan de helpdesk worden gesteld	4,3	0,1	0,6	

Beschrijving

Via diverse kanalen verspreidt het VEA informatie over mogelijkheden tot energiebesparing en de financiële stimulansen die daarvoor bestaan. Het belangrijkste aanbod aan informatie wordt in eerste instantie verspreid via de website www.energiesparen.be (100.00 à 120.000 bezoekers op maandbasis), waar alle publicaties van VEA kunnen worden gedownload en besteld en waar ook via een webformulier vragen kunnen worden gesteld. Deze informatie is vooral gestructureerde informatie, in mindere mate actualiteitsinformatie.

De meer ad hoc te verstrekken informatie behelst het beantwoorden van zeer uiteenlopende vragen i.v.m. de energieproblematiek (150 à 200 op maandbasis), het beantwoorden van parlementaire vragen (120 à 130 op jaarbasis), het geven van uiteenzettingen, het deelnemen aan en organiseren van stuurgroepen en studiedagen, het inhoudelijk invulling geven aan de meer specifieke informatie op de website, enz.

Jaarlijks werkt het VEA een aantal algemene communicatie-acties uit rond het beleidsthema. Er wordt ook medewerking verleend aan heel wat aan het beleidsthema gerelateerde campagnes van andere organisaties (o.a. Renovatiedag; Mijn huis, mijn architect; …).

Voor de ondersteuning van de realisatie van het Renovatiepact lopen vanaf 1 januari 2017 nieuwe energieconsulentenprojecten. Naast algemene sensibilisering ligt de nadruk op de realisatie van

energiebesparende werken in gezinswoningen (BENOveren). Het VEA staat in voor de coördinatie van de opvolging en eventuele bijsturing van deze projecten en zorgt voor de periodieke en eindevaluatie.

In de evolutie naar het BEN-niveau, is het behoud van het draagvlak voor energiezuinig bouwen bij bouwheren en bouwsector cruciaal. Het VEA overlegt 2 à 3 keer per jaar met de sectororganisaties van architecten, studiebureaus, verslaggevers, aannemers, installateurs, structurele bouwheren, en promotoren en met de subsidiërende overheden (9 overlegvergaderingen). De sector wordt ook steeds betrokken bij overleg in het kader van studies. Bij de evolutie naar steeds strengere eisen is een verhoogde kwaliteitsbewaking in het bouwproces een must. Er lopen verschillende trajecten om de kwaliteit van (ontwerp en) de uitvoering te bewaken, onder andere betreffende ventilatie in residentiële gebouwen. Het VEA volgt deze ontwikkelingen op en neemt deel aan het overleg.

Voor de REG-openbaredienstverplichtingen coördineert het VEA het structureel overleg met de uitvoerende netbeheerders en andere partners en belanghebbenden. Rond de sociale openbaredienstverplichtingen wordt structureel overleg gepleegd binnen het Verticaal Permanent Armoedeoverleg en zijn er frequent uitwisselingen met de netbeheerders, de VVSG en de sectoren armoedebestrijding en welzijn. Via deelname aan Horizontaal Permanent Armoedeoverleg en het voorzien in een aandachtsambtenaar armoedebestrijding draagt het VEA bij tot de doelstellingen in het kader van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding.

Het VEA neemt jaarlijks deel aan 2 grote bouwbeurzen (Batibouw, BIS).

Om de implementatie van de EPC- en EPB-regelgeving te ondersteunen, worden diverse taken uitgevoerd:

- Opmaken van specifieke brochures en uitwerken van campagnes.

- Verschaffen van algemene eerstelijnsinformatie en beantwoorden van technische vragen, zowel telefonisch als via e-mail.

- Uitgeven van een elektronische nieuwsbrief en directe mailings naar energiedeskundigen, architecten en verslaggevers.

  In de nieuwsbrief worden de belangrijkste nieuwigheden, evoluties en feiten met betrekking tot de verschillende energieprestatiecertificatensystemen opgenomen. De nieuwsbrief verschijnt een tweetal keer per jaar. Daarnaast worden energiedeskundigen via individuele mailing op de hoogte gebracht van belangrijke wijzigingen, zoals een update van het inspectieprotocol of de software.

- Uitbouwen van een referentiewebsite voor informatie over de energiepremies en de EPC- en EPB-regelgeving.

- Structureel overleg plegen in het kader van de energieprestatiecertificatensystemen.

  Het VEA overlegt 2 tot 3 keer per jaar met de erkende opleidingsinstellingen over de inhoud en mogelijke bijsturing van de opleidingen tot energiedeskundige. Daarnaast overlegt het VEA met de diverse sectororganisaties voor het doorvoeren van aanpassingen aan de rekenmethodiek, het inspectieprotocol en de software.

Het VEA heeft ook een belangrijke taak wat betreft het kenbaar maken van de steunmaatregelen voor bedrijven wat energiebesparende investeringen betreft.

<u>Prestatie-indicatoren</u>

Bekendheid premies.
Beschikbaarheid jaarlijks extern communicatieplan.
Waardering brochures door doelgroep.
Behalen van de doelstellingen van de energieconsulentenprojecten.
Aantal e-mailvragen om informatie dat werd beantwoord.

Aantal elektronische EPC- en EPB-nieuwsberichten dat werd uitgewerkt en verspreid.
Waardering energiedeskundigen, architecten en verslaggevers voor informatieverstrekking door het VEA.

Budget

Communicatiecampagne energiepremies 2018 (100.000 euro).
Deelnamekost aan beurzen (20.000 euro).
BENOveren-campagne (200.000 euro).
Energieconsulenten. Volledige budgettaire weerslag is al vastgelegd tot eind 2019.

CLUSTER MILIEUVRIENDELIJKE ENERGIEPRODUCTIE

	VTE AS IS			
16. Uitvoering acties in kader van de Europese richtlijn inzake de bevordering van hernieuwbare energiebronnen	A	B	C	D
Kwaliteitsvolle en kostenefficiënte naleving van Europese verplichting verzekeren, behandeling van steunaanvragen in kader van calls (groene warmte, biomethaaninjectie en benuttiging van restwarmte), behandeling van steunaanvragen in kader van steun voor demonstratieprojecten	2,8			

Beschrijving

Het actieplan hernieuwbare energie 2020 uitvoeren is een operationele doelstelling van de beleidsnota Energie 2014-2019 (doelstelling 4.4.1).

Volgens de richtlijn hernieuwbare energie van 23 april 2009 (2009/28/EU) moeten de lidstaten een actieplan hernieuwbare energiebronnen opstellen en jaarlijks over de voortgang rapporteren. In deze (voortgangs)plannen moet aangetoond worden hoe de opgelegde bindende doelstellingen zullen gerealiseerd worden (voor België bedraagt de doelstelling tegen 2020 13% hernieuwbare energie in het finaal energiegebruik) en hoe de andere bepalingen uit de richtlijn zijn omgezet en worden uitgevoerd. Daarnaast zijn in de richtlijn ook tussentijdse indicatieve doelstellingen vastgelegd. Indien deze tussentijdse doelstellingen niet worden bereikt, moet een aangepast actieplan worden voorgelegd waarin de lidstaat bijkomende maatregelen voorstelt om alsnog de verdere (tussentijdse) doelstellingen te bereiken. Het VEA monitort voor het Vlaamse Gewest de uitvoering van het actieplan en maakt de vereiste voortgangsrapporten op.

Zoals voorzien in het Energiedecreet evalueert het VEA jaarlijks de productiedoelstellingen (zoals vastgelegd door de Vlaamse Regering) per technologie, en stelt het bij een tekort bijsturingen en/of remediërende maatregelen voor.

Het VEA volgt daarnaast verschillende andere concrete projecten op die opgelegd zijn door de Europese regelgeving en het Vlaamse Energiebesluit en een belangrijke impact hebben op het Vlaamse hernieuwbare energiebeleid, o.a.:

- de implementatie van het minimumaandeel hernieuwbare energie in de EPB-regelgeving.
- de implementatie van een certificatieregeling voor installateurs van kleinschalige hernieuwbare energietechnieken;

////////////

- duurzaamheidscriteria voor vloeibare, gasvormige en vaste biomassa. Enkel voor vloeibare biomassa zijn bindende criteria vastgelegd in de richtlijn. Voor vaste en gasvormige biomassa heeft de Commissie aanbevelingen uitgevaardigd.

Jaarlijks wordt een hernieuwbare energie-inventaris opgemaakt. Tweejaarlijks moet gerapporteerd worden over de groenestroom- en groenewarmteproductie in het kader van de Europese richtlijn terzake en jaarlijks voor het IEA.

In het kader van de uitwerking van een Vlaams actieplan groene warmte is door de Vlaamse Regering een ondersteuningsmechanisme goedgekeurd voor grote installaties voor groene warmteproductie, voor recuperatie van restwarmte, voor geothermische installaties en voor injectie van biomethaan. Het VEA stelt voor de jaarlijkse calls een ontwerp van ministerieel besluit inzake de budgettaire verdeling en de technische randvoorwaarden op en behandelt de ingediende projecten. In uitvoering van het regeerakkoord is voor de financiering van deze calls een energieheffing ingesteld waarvan de middelen in het Energiefonds worden gestort.

Het agentschap volgt de wijzigingen aan regelgeving op die een impact kunnen hebben op de ontwikkeling van de groenestroom- en groenewarmteproductie in het Vlaamse Gewest (o.a. wetgeving ruimtelijke ordening, VLAREM, materialenbeleid, regelgeving i.v.m. de ontwikkeling van de elektriciteitsmarkt, distributienettarieven,…).

Prestatie-indicatoren

Evolutie hernieuwbare energieproductie in het Vlaamse Gewest.
Beschikbaarheid (tussentijdse) rapporteringen aan de Vlaamse Regering en actieplannen hernieuwbare energie in het kader van de Europese richtlijn.
Aantal gecertificeerde installateurs voor kleinschalige hernieuwbare energietechnologieën.
Gemiddelde behandelingstermijn steunaanvragen voor groene warmte, restwarmte en biomethaan.

Budget

Calls groene warmte, restwarmte en biomethaan (10,5 miljoen euro).

	VTE AS IS			
17. Monitoring en evaluatie van de groenestroom- en warmte-krachtcertificatensystemen (Energiedecreet, artikel 7.1.4/1)	A	B	C	D
Opmaak rapport OT-berekeningen voor de verschillende groenestroom- en WKK-technologieën, behandelen van verlengingsdossiers, behandelen van aanvragen voor specifieke bandingfactoren, opmaak marktanalyserapporten en prognoses certificatenmarkten	3,2			

Beschrijving

Het groenestroomcertificatensysteem bijsturen en het certificatenoverschot wegwerken is een operationele doelstelling van de beleidsnota Energie 2014-2019 (doelstelling 4.4.2).

Het VEA moet het ganse ondersteuningssysteem voor groene stroom- en warmtekrachtinstallaties regelmatig evalueren en de steunhoogte permanent afstemmen op de reële nood. Het Vlaams regeerakkoord stelt ook een verdere hervorming en vereenvoudiging van het certificatensysteem voor groene stroom en WKK voorop, evenals een aanpassing aan nieuwe Europese regelgeving.

Jaarlijks worden de onrendabele toppen (de noodzakelijke steunhoogte) en bijhorende bandingfactoren berekend voor nieuwe projecten en geactualiseerd voor lopende projecten zonder brandstofkosten. De rapporten worden gepubliceerd op de website van het VEA. Telkens wordt hierover conform het Energiebesluit een uitgebreid stakeholderoverleg georganiseerd.

Voor projecten met een startdatum vóór 1 januari 2013 behandelt het VEA de steunverlengingsaanvragen.

Voor nieuwe dossiers met een strategisch belang berekent het VEA de projectspecifieke bandingfactoren.

Tevens wordt door het VEA in een halfjaarlijks marktrapport een evaluatie van de certificatendoelstellingen en certificatenmarkt opgemaakt ter evaluatie en monitoring van het systeem.

Prestatie-indicatoren

Beschikbaarheid OT-rapporten: 30 juni.
Beschikbaarheid halfjaarlijkse marktmonitoringsrapporten.
Aantal behandelde aanvragen voor een projectspecifieke bandingfactor.
Gemiddelde doorlooptijd behandelde verlengingsaanvragen.

Budget

Verzamelen van beleidsondersteunende gegevens en studies (50.000 euro).

	VTE AS IS			
18. Behandeling expertisedossiers in kader van groenestroom- en warmte-kracht-certificatenregelingen (Energiedecreet, artikel 7.1.1, 7.1.2 en 7.1.3)	A	B	C	D
Afleveren van goedkeuring voor certificatensteun	3,3	1,0	2,0	

Beschrijving

Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor hernieuwbare energieproductie en voor WKK zijn operationele doelstellingen van de beleidsnota Energie 2014-2019 (doelstellingen 4.4 en 4.5).

Het VEA behandelt volgens de procedures vastgelegd in het Energiedecreet en het Energiebesluit de aanvragen tot toekenning van groenestroom- en warmte-krachtcertificaten van alle installaties andere dan zonnepanelen.

Het VEA moet maandelijks ook het aantal toe te kennen certificaten berekenen op basis van maandelijks te ontvangen gegevens (o.a. afname-, injectie- en productiegegevens door de netbeheerders, brandstofverbruik en warmteproductie door de producent, …) en deze gegevens ook controleren op consistentie en plausibiliteit. Bij twijfel of steekproefsgewijs moet een controle worden uitgevoerd op de correctheid van de gerapporteerde gegevens (bijvoorbeeld door opvragen leveringsbons, …). Elke uitbreiding of wijziging van een productie-installatie moet eveneens worden beoordeeld en verwerkt. Grote installaties moeten wettelijk gezien om de twee jaar volledig worden gekeurd. Het VEA moet deze keuringen beoordelen en indien nodig de berekeningswijze van het aantal toe te kennen certificaten aanpassen. Installaties die biobrandstoffen gebruiken, moeten om de twee jaar een auditverslag voorleggen van de door hen gebruikte biobrandstoffen. Ook dit moet bekeken en beoordeeld worden door het VEA, en waar nodig moet een aanpassing gebeuren van de berekeningswijze van het aantal toe

te kennen certificaten. Het VEA beheert een 950-tal dossiers van installaties die groenestroom- en/of warmtekrachtcertificaten ontvangen. Hiermee gaat een jaarlijks steunvolume mee gepaard in orde van grootte van 800 miljoen euro.

Teneinde het toenemende werkvolume met de beschikbare personeelsbezetting binnen redelijke termijnen te kunnen uitvoeren, heeft het VEA een databank laten ontwikkelen die de dossierbehandeling en gegevensverwerking zo efficiënt mogelijk moet laten verlopen. Deze databank, ExpertBase genaamd, is eind 2016 in gebruik genomen en is gekoppeld aan een online aanvraagformulier. In 2017 werd ExerptBase verder ontwikkeld, zodat niet enkel nieuwe aanvragen maar ook wijzigingen aan bestaande installaties behandeld kunnen worden. De ingediende gegevens worden opgeslagen in de databank. Deze gegevens worden vervolgens gebruikt voor de aanmaak van de beslissing tot toekenning van certificaten, en voor het opstellen van energiestatistieken. De databank is ook gekoppeld aan de handelsdatabank die beheerd wordt door de VREG, en waarin marktgegevens met betrekking tot de certificatenhandel worden bijgehouden. De installatiegegevens worden geregistreerd in de databank, evenals de gerapporteerde productiegegevens. Op basis van deze productiegegevens en de bandingfactoren zal VEA het aantal toe te kennen groenestroom- en warmte-krachtcertificaten berekenen.

Naast het beheer van de concrete dossiers voor groene stroom en warmte-krachtkoppeling staat het VEA eveneens in voor het verschaffen van algemene informatie ter verduidelijking van de wetgeving in het kader van de berekening van groenestroom- en warmte-krachtcertificaten en voor het uitzetten van het behandelingskader met betrekking tot groenestroom- en warmte-krachtcertificaten conform de wetgeving.

Prestatie-indicatoren

Gemiddelde doorlooptijd behandelde aanvraagdossiers voor certificatensteun.
Gemiddelde doorlooptijd behandelde wijzigingsdossiers in kader van de certificatensteunregeling.
Gemiddelde doorlooptijd behandelde herkeuringsdossiers.

Budget

Onderhoud ExpertBase (100.000 euro).

	VTE AS IS			
19. Uitvoering acties in kader van bevordering van investeringen in WKK en externe warmteleveringen	A	B	C	D
Kwaliteitsvolle en kostenefficiënte naleving van Europese verplichting verzekeren, opmaak Vlaams Warmteatlas, opmaak prognose potentieel voor WKK, adviesverlening in kader van vergunningsprocedure (beoordeling individuele kosten-baten-analyse)	2,2			

Beschrijving

Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor WKK en warmtenetten is een operationele doelstelling van de beleidsnota Energie 2014-2019 (operationele doelstelling 4.5).

De Europese richtlijn energie-efficiëntie werd op 14 november 2012 gepubliceerd en vervangt zowel de vroegere richtlijn energie-efficiëntie als de WKK-richtlijn. Voor het Vlaamse beleid inzake de uitbouw van de milieuvriendelijke energieproductie zijn onder meer volgende verplichtingen van belang:

- Tegen 31 december 2015 moest een omvattende beoordeling zijn uitgevoerd van het potentieel voor de ontwikkeling van kwalitatieve warmte-krachtkoppeling en efficiënte stadsverwarming en koeling

(om de vijf jaar te actualiseren). Het VEA coördineerde het onderzoek dat VITO uitvoerde voor het opstellen van deze Vlaamse warmtekaart.

- Uitwerking van een Vlaams warmteplan, waarbij nieuwe of te renoveren grootschalige elektriciteitscentrales, stookinstallaties en warmtenetten een kosten-batenanalyse moeten uitvoeren inzake de mogelijke toepassing van warmtekrachtkoppeling en restwarmte. Het VEA werkte de uitvoeringsmodaliteiten voor deze kosten-batenanalyses uit en controleert of deze analyses voldoende kwaliteitsvol worden uitgevoerd.

Het VEA heeft in samenwerking met de stakeholders in 2015-2016 een beleidskader voor openbare warmtenetwerken uitgewerkt. Dit beleidsthema wordt regelmatig besproken in het beleidsplatform warmtenetten, waarin het VEA de Vlaamse stakeholders bijeenbrengt.

Naast de monitoring van het certificatensysteem voor WKK-installaties, volgt het agentschap ook de wijzigingen aan regelgeving op die een impact kunnen hebben op de ontwikkeling van WKK in het Vlaamse Gewest (o.a. VLAREM, regelgeving i.v.m. de ontwikkeling van de elektriciteitsmarkt).

Prestatie-indicator

Evolutie geïnstalleerd WKK-vermogen.
Beschikbaarheid omvattende beoordeling (warmtekaart) van het potentieel voor de ontwikkeling van kwalitatieve warmte-krachtkoppeling en efficiënte stadsverwarming en -koeling

Budget

Opmaak inventaris WKK. Budget is toegevoegd aan dotatie VITO.

	VTE AS IS			
20. Coördinatie werkzaamheden Interdepartementale Windwerkgroep (Omzendbrief R/2014/02 – Afwegingskader en randvoorwaarden voor de oprichting van windturbines) en kernteam Fast Lane (conceptnota 20 maart 2015)	A	B	C	D
Facilitatie realisatie windenergieprojecten	1,0			

Beschrijving

Het VEA is met het departement Omgeving een centrale actor bij de implementatie van de conceptnota Fast Lane die op 20 maart 2015 werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Door een kernteam wordt nagegaan welke (beleids)consequenties verbonden zijn aan verschillende ambitieniveaus voor windenergie op land in Vlaanderen. Daarvoor wordt naast een analyse van de huidige realisaties en het huidige beleid, een inschatting gemaakt van hoe drie hogere ambitieniveaus voor windenergie op land gerealiseerd kunnen worden, zowel naar impact op mens, natuur en omgeving, impact op het huidige gevoerde beleid als de juridische impact. Bedoeling is om hieruit tevens de mogelijkheden tot versnellen van inplanting te detecteren.

Eind 2016 heeft het VEA een ontwerp van actieplan voor de verdere ontwikkeling van windenergie in Vlaanderen afgewerkt. Dit actieplan kreeg de roepnaam Windkracht 2020.

Prestatie-indicatoren

Aantal behandelde adviesvragen.
Driemaandelijkse voortgangsrapporten Fast Lane.

Budget

Nihil, uitgezonderd (beperkte) apparaats- en werkingskosten.

	VTE AS IS			
21. Overleg en thematische informatieverstrekking inzake milieuvriendelijke energieproductie	A	B	C	D
Versterken van bewustwording rond maatschappelijk belang van verdere uitbouw milieuvriendelijke energieproductie, informatieverstrekking aan doelgroepen (nieuwsberichten, websiteluik, presentaties,…)	2,0		0,2	

Beschrijving

Het communicatieplan milieuvriendelijke energieproductie bevat verschillende hoofdlijnen:

- uitwerking van publicaties;
- het verschaffen van algemene eerstelijnsinformatie;
- de website energiesparen.be uitbouwen tot de algemene referentiewebsite inzake milieuvriendelijke energieproductie en dit voor de verschillende doelgroepen;
- opmaken van periodieke nieuwsberichten met informatie over de subsidieregelingen, nieuwe projecten, nieuwe beleidsinitiatieven, agenda van activiteiten, enz.

Gezien de sterke groei van de milieuvriendelijke energieproductie, stijgt ook het aantal informatie-vragen (50 à 100 op maandbasis). Omtrent dit beleidsthema worden ook zeer regelmatig parlementaire vragen gesteld (50 à 60 op jaarbasis) en omwille van de rechtstreekse link met heel wat andere beleidsvelden (Ruimtelijke Ordening, Leefmilieu, Landbouw, …) moet er als expert of spreker regelmatig worden deelgenomen aan studiedagen, stuurgroepen, en dergelijke meer.

Verschillende verenigingen vormen het contactpunt voor overleg met de sectoren, ondersteunen de realisatie van de Vlaamse beleidsdoelstellingen inzake milieuvriendelijke energieproductie en worden hiervoor structureel gesteund met een werkingssubsidie:

- ODE Vlaanderen (hernieuwbare energie).
- Cogen Vlaanderen (warmte-krachtkoppeling).
- Biogas-E (vergisting).
- Quest (kwaliteitscentrum)
- Warmtenetwerk Vlaanderen.

Het VEA legt de prioriteiten vast in de jaarlijkse werkprogramma's en volgt de werkzaamheden van deze vzw's op via stuurgroepen, de overlegplatformen en bilaterale vergaderingen.

Prestatie-indicatoren

Aantal nieuwsberichten op de website.
Aantal beantwoordde schriftelijke vragen en vragen om uitleg.
Maatschappelijk draagvlak voor een energiesysteem dat meer gebaseerd is op hernieuwbare energiebronnen.
Advisering omtrent de ingediende werkprogramma's binnen een termijn van een maand.

Budget

Werkingssubsidies ODE, Cogen, Biogas-E, warmtenetwerk Vlaanderen (300.000 euro).

Samenvatting 'as is' (toestand 31 december 2017)

Functie	Statutair (S) of contractueel (C)	Rang	As is
Administrateur-generaal	S	A3	1
Technisch toezichthouder	C	A2	3
Directeur-ingenieur	S	A2	1
Senior-adviseur	S C	A2E	1 1
Adviseur-ingenieur	S	A2	5
Adviseur	S	A2	4
Adjunct van de directeur	S C	A1	10 13
Ingenieur	S C	A1	9 12
Hoofddeskundige	S	B2	2
Deskundige	S C	B1	1 1
Hoofdmedewerker	S	C2	4
Technici	S	C1	1
Medewerker	S C	C1	6 2
Assistant	S C	D1	1 1

Totaal	79
Statutairen	46
Contractuelen onbepaalde duur	21
Contractuelen bepaalde duur	12

Bijlage 3: Link operationele doelstellingen beleidsnota Energie en kerntaken VEA

De 19 operationele organisatiedoelstellingen van het VEA sporen maximaal samen met de operationele beleidsdoelstellingen van de beleidsnota Energie 2014-2019 (aangevuld via de beleidsbrieven). De 21 (operationele) kerntaken van het VEA (zie punt 1.5) geven hieraan invulling zoals hieronder aangegeven.

Voor een beschrijving van de kerntaken, zie vorige bijlage.

Operationele doelstellingen VEA/beleidsnota Energie		Kerntaken van het VEA	
Versterken beleidsinstrumenten voor de verbetering van de energieprestatie van bestaande gebouwen			
1	De doelstellingen van het Energierenovatieprogramma 2020 realiseren en de ambitie voor de langere termijn (2030/2050) uitwerken	2	Doelgroepenoverleg en het uitwerken van hefboomacties in het kader van het Renovatiepact
2	De EPC-regelgeving vervolmaken	3	Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de EPC-regelgeving
3	De kwaliteit van het EPC voor residentiële gebouwen verbeteren	3	Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de EPC-regelgeving
		5	Kwaliteitsborging van de energiedeskundigen
		7	Handhaving van de EPC-regelgeving
4	Het EPC niet-residentiële gebouwen implementeren	3	Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de EPC-regelgeving
Versterken beleidsinstrumenten voor de verbetering van de energieprestatie van nieuwbouw			
5	De betaalbaarheid van BEN-nieuwbouw opvolgen	8	Handhaving van de energieprestatieregelgeving
		4	Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de energieprestatieregelgeving
		6	Kwaliteitsborging van de EPB-verslaggevers en handhaving permanente vorming
6	De EPB-regelgeving vervolmaken	4	Het uitvoeren, monitoren, evalueren, verder uitwerken en optimaliseren van de energieprestatieregelgeving
Stimuleren van energie-efficiëntie in ondernemingen			
7	De energiebeleidsovereenkomsten met de energie-intensieve industrie implementeren	13	Opvolgen van de implementatie van de energiebeleidsovereenkomsten met de energie-intensieve industrie in verband met energie-efficiëntie en de mini-EBO's
8	Verplichte energieaudits voor grote ondernemingen implementeren	12	Monitoring verplichte energieaudit en beoordelen van de energieplannen en de energiestudies in kader van het besluit Energieplanning
9	Het ontwikkelen van een benchmarktool voor KMO's en mini-EBO's	13	Opvolgen van de implementatie van de energiebeleidsovereenkomsten met de energie-intensieve industrie in verband met energie-efficiëntie en de mini-EBO's
		15	Overleg en thematische informatieverstrekking inzake energie-efficiëntiemaatregelen
Versterken van een gunstig investeringsklimaat voor hernieuwbare energieproductie			
10	Het actieplan hernieuwbare energie 2020 uitvoeren	16	Uitvoering acties in kader van richtlijn hernieuwbare energiebronnen
		17	Monitoring en evaluatie van groenestroom- en

			WKK-systemen
		18	Behandeling expertisedossiers in kader van groenestroom- en warmte-krachtcertificatenregelingen
		19	Uitvoering acties in kader van bevordering van WKK en externe warmteleveringen
		20	Coördinatie werkzaamheden Interdepartementale Windwerkgroep en kernteam Fast Lane
		11	Beoordelen van de attestaanvragen van bedrijven voor een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen
11	Het certificatensystemen bijsturen en het certificatenoverschot wegwerken	17	Monitoring en evaluatie van groenestroom- en WKK-systemen
12	Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor groene warmteproductie	16	Uitvoering acties in kader van richtlijn hernieuwbare energiebronnen
		11	Beoordelen van de attestaanvragen van bedrijven voor een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen
Clean Power for Transport			
19	Het uitwerken en uitvoeren van een actieplan 'Clean Power for Transport'	14	Dossierbehandeling premie zero-emissie voertuig
Versterken van een gunstig investeringsklimaat voor WKK en warmtenetten			
13	Verdere ondersteuning van kwalitatieve WKK	16	Uitvoering acties in kader van de Europese richtlijn inzake de bevordering van hernieuwbare energiebronnen
		17	Monitoring en evaluatie van groenestroom- en WKK-systemen
		18	Behandeling expertisedossiers in kader van de certificatenregelingen
		19	Uitvoering acties in kader van bevordering van WKK en externe warmteleveringen
		11	Beoordelen van de attestaanvragen van bedrijven voor een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen
14	Beleidskader voor warmtenetten uitwerken	19	Uitvoering acties in kader van bevordering van investeringen in WKK en externe warmteleveringen
Sociaal energiebeleid			
15	Versterken van een sociaal energiebeleid	1	Implementatie, monitoring en evaluatie van de sociale- en REG-openbaredienstverplichtingen
Interne werking, communicatie en versterking Vlaamse energieadministratie			
16	Data ontsluiten	9	Het verder uitbouwen van de certificatiesoftwares en de energieprestatiedatabank inzake de EPC-systemen
		10	Het verder uitbouwen van de EPB-software en van de energieprestatiedatabank
17	De processen digitaliseren en automatiseren	9	Het verder uitbouwen van de certificatiesoftwares en de energieprestatiedatabank inzake de EPC-systemen
		10	Het verder uitbouwen van de EPB-software en van de energieprestatiedatabank
18	De communicatie een versnelling hoger schakelen	15	Overleg en thematische informatieverstrekking inzake energie-efficiëntiemaatregelen
		21	Overleg en thematische informatieverstrekking inzake milieuvriendelijk energieproductie

Bijlage 4: Voorbereiden van de antwoorden op parlementaire vragen

Overzicht van de schriftelijke vragen waarvoor het VEA in 2017 inhoudelijke input heeft verstrekt:

NR	Titel	Datum ontvangst	Uiterste antwoord-datum	Antwoord-datum
90	Zonnepanelen op spoorwegbermen - Proeflocaties	13/12/2016	10/01/2017	03/01/2017
91	Zero-emissiebonus elektrische wagen - Aanvragen	13/12/2016	10/01/2017	04/01/2017
92	Zero-emissiewagens - Premieaanvragen	14/12/2016	10/01/2017	04/01/2017
117	Vlaamse overheid - Externe studie- en consultancyopdrachten	05/01/2017	13/01/2017	12/01/2017
224	Vlaamse Overheid - Uitbestede taken	09/01/2017	27/01/2017	25/01/2017
119	Energiecentrale Langerlo - Vergunningen	16/01/2017	08/02/2017	02/02/2017
122	Energiewinstcalculator - Evaluatie	20/01/2017	09/02/2017	25/01/2017
125	Energielening - Stand van zaken	20/01/2017	09/02/2017	27/01/2017
121	Afbraak en wederopbouw van woningen - Verlaagd btw-tarief	23/01/2017	26/01/2017	26/01/2017
129	Fotovoltaïsche panelen - Stand van zaken	23/01/2017	09/02/2017	09/02/2017
130	Windturbines en windmolenparken - Stand van zaken	23/01/2017	09/02/2017	26/01/2017
131	Vlaamse energielening - Stand van zaken	23/01/2017	09/02/2017	27/01/2017
132	Energiescans - Resultaten 2016	23/01/2017	09/02/2017	07/02/2017
134	Biomassacentrale Langerlo - Groenestroomcertificaten	23/01/2017	09/02/2017	08/02/2017
136	Sociale isolatieprojecten - Premies	25/01/2017	15/02/2017	09/02/2017
146	Warmtepompen - REG-premies 2016	30/01/2017	17/02/2017	15/02/2017
147	Warmtepompen bij gezinnen - REG-premies	30/01/2017	17/02/2017	15/02/2017
148	Warmtepompen bij ondernemingen - REG-premies	30/01/2017	17/02/2017	15/02/2017
149	Warmte-krachtkoppeling (WKK) - Warmte-krachtcertificaten	30/01/2017	17/02/2017	01/02/2017
150	REG-premies 2015-2016 - Stand van zaken	30/01/2017	17/02/2017	16/02/2017
154	Waterstofwagens - Zero-emissiepremie	01/02/2017	21/02/2017	16/02/2017
161	Slimme meter - Studies	07/02/2017	28/02/2017	14/02/2017
165	Budgetmeters - Oplaadpunten	09/02/2017	02/03/2017	20/02/2017
166	Biomassacentrale Langerlo - Stand van zaken	10/02/2017	01/03/2017	14/02/2017
167	Energieleningen bij banken - Aanvragen	10/02/2017	01/03/2017	27/02/2017
170	Energielening - Stand van zaken	10/02/2017	01/03/2017	16/02/2017
172	Warmtekaart Vlaanderen - Stand van zaken	10/02/2017	01/03/2017	14/02/2017
174	Vlaams Energieagentschap (VEA) - Klantentevredenheidsmeting	14/02/2017	02/03/2017	24/02/2017

175	Energiehuizen - Erkenning als kredietgever	14/02/2017	02/03/2017	14/02/2017
177	EPB-aangiften - Controles	14/02/2017	07/03/2017	22/02/2017
179	Zero-emissievoertuigen - Premies	14/02/2017	07/03/2017	06/03/2017
180	EPB-regelgeving - Aanvragen	14/02/2017	08/03/2017	08/03/2017
181	EPB-regelgeving - Boetes	14/02/2017	08/03/2017	07/03/2017
182	Fast Lane windenergie - Stand van zaken	14/02/2017	08/03/2017	07/03/2017
183	EPB-regelgeving - Aanvragen	14/02/2017	08/03/2017	08/03/2017
184	EPB-verslaggevers - Vorming	14/02/2017	08/03/2017	08/03/2017
186	Energieprestatiecertificaat (EPC) - Kwaliteitscontrole energiedeskundigen	14/02/2017	08/03/2017	08/03/2017
188	Kanaalkom Hasselt - Energienet	17/02/2017	07/03/2017	28/02/2017
189	Afvalverbrandingsovens - Thermisch en energetisch rendement	21/02/2017	07/03/2017	28/02/2017
193	Fotovoltaïsche panelen - Stand van zaken (2)	21/02/2017	15/03/2017	15/03/2017
194	Fotovoltaïsche panelen - Stand van zaken (3)	21/02/2017	15/03/2017	15/03/2017
205	Energiehuizen - Impactstudie	24/02/2017	13/03/2017	13/03/2017
207	Dakisolatieprojecten - Stand van zaken	01/03/2017	16/03/2017	15/03/2017
208	Vloerisolatieprojecten - Stand van zaken	01/03/2017	16/03/2017	15/03/2017
209	Warmtepompen - Stand van zaken	01/03/2017	16/03/2017	15/03/2017
210	Zonneboilers - Stand van zaken	01/03/2017	16/03/2017	15/03/2017
211	Muurisolatieprojecten - Stand van zaken	01/03/2017	16/03/2017	15/03/2017
212	Glasisolatieprojecten - Stand van zaken	01/03/2017	16/03/2017	15/03/2017
214	Biomassacentrale Langerlo - Stand van zaken	06/03/2017	22/03/2017	07/03/2017
218	Wijkrenovaties en burenpremie - Stand van zaken	09/03/2017	28/03/2017	27/03/2017
216	Zero-emissiepremies elektrische wagens - Aanvragen en bijstelling procedure	10/03/2017	28/03/2017	27/03/2017
227	Call groene warmte - Projecten 2017	21/03/2017	18/04/2017	12/04/2017
228	Call groene warmte - Projecten 2016	21/03/2017	18/04/2017	12/04/2017
231	Vlaamse Energielening - Stand van zaken (2)	22/03/2017	13/04/2017	07/04/2017
246	Fotovoltaïsche installaties - Groenestroomcertificaten	10/04/2017	02/05/2017	21/04/2017
259	Beleidsdomeinen - Initiatieven voor hernieuwbare energie	25/04/2017	16/05/2017	27/04/2017
260	Sociale dakisolatieprojecten - Premies (2)	25/04/2017	15/05/2017	25/04/2017
624	Diepe geothermie - Stand van zaken	04/05/2017	22/05/2017	18/05/2017
272	Installateurs van zonneboilers en warmtepompen - Certificaat van bekwaamheid	08/05/2017	23/05/2017	18/05/2017
276	Permanente vorming energiedeskundigen - Uitbreiding voorwaarden	12/05/2017	01/06/2017	29/05/2017
278	Energieprestatiecertificaat - Controles	12/05/2017	01/06/2017	29/05/2017
284	Energieheffing - Klachten	16/05/2017	01/06/2017	29/05/2017
285	Energiescans - Resultaten 2016	16/05/2017	06/06/2017	29/05/2017
283	Artikel 7.1.10, §3/1 Energiedecreet - Uitvoeringsbesluiten	17/05/2017	06/06/2017	29/05/2017

215	Vlaamse Regering - Adviesorganen	18/05/2017	01/06/2017	18/05/2017
288	Energiepremies - Administratiekosten	18/05/2017	06/06/2017	06/06/2017
289	Energieleningen - Terugbetaling	19/05/2017	06/06/2017	31/05/2017
291	Energieprestatiedatabank - Inactieve dossiers	24/05/2017	09/06/2017	07/06/2017
292	Schaarste isolatiemateriaal - Gevolgen en aanpak door de overheid	24/05/2017	09/06/2017	08/06/2017
286	Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen - Stand van zaken	26/05/2017	01/06/2017	30/05/2017
296	Woningrenovatie - Initiatief 'Dampoort knapt op	01/06/2017	16/06/2017	14/06/2017
299	Zonnepanelen - Aanmeldingen	01/06/2017	19/06/2017	19/06/2017
305	Energievisie - Doelstellingen	14/06/2017	26/06/2017	26/06/2017
306	Zero-emissiebonus elektrische wagen - Aanvragen (3)	14/06/2017	26/06/2017	21/06/2017
307	Warmtepompen bij ondernemingen - REG-premies (2)	15/06/2017	27/06/2017	21/06/2017
308	REG premies 2016 - Stand van zaken	15/06/2017	27/06/2017	26/06/2017
309	Windturbines - Stand van zaken	15/06/2017	27/06/2017	21/06/2017
310	Warmte-krachtkoppeling (WKK) - Stand van zaken	15/06/2017	26/06/2017	21/06/2017
311	Warmtepompen - REG-premies 2016 (2)	15/06/2017	26/06/2017	27/06/2017
312	Warmtepompen bij gezinnen - REG-premies (2)	15/06/2017	26/06/2017	21/06/2017
314	Glasisolatieprojecten - Stand van zaken (2)	16/06/2017	27/06/2017	21/06/2017
315	Dakisolatieprojecten - Stand van zaken (2)	16/06/2017	27/06/2017	21/06/2017
316	Muurisolatieprojecten - Stand van zaken (2)	16/06/2017	27/06/2017	21/06/2017
317	Warmtepompen - Stand van zaken	16/06/2017	27/06/2017	21/06/2017
318	Vloerisolatieprojecten - Stand van zaken (2)	16/06/2017	27/06/2017	21/06/2017
319	Zonneboilers - Stand van zaken (2)	16/06/2017	27/06/2017	21/06/2017
325	Hernieuwbare energie - Blauwe energie	20/06/2017	17/08/2017	27/06/2017
326	Vlaams Energieagentschap (VEA) - Integratie van personeelsleden met een migratieachtergrond	22/06/2017	17/08/2017	07/07/2017
330	Fotovoltaïsche installaties - Oost-westoriëntatie	28/06/2017	07/08/2017	17/07/2017
334	Premies netbeheerders - Eerste kwartaal 2016 en 2017	29/06/2017	07/08/2017	06/07/2017
331	Openbare dienstverplichtingen - Volume	03/07/2017	25/08/2017	18/07/2017
340	Energiedeskundigen - Verplichte vorming	05/07/2017	22/08/2017	13/07/2017
341	EPB-regelgeving - Boetes (2)	05/07/2017	22/08/2017	12/07/2017
342	Rationeel energiegebruik (REG) - Premies 2015 en 2016	05/07/2017	22/08/2017	21/08/2017
343	Netbeheerders - REG-premies aan bedrijven	05/07/2017	22/08/2017	21/08/2017
344	EPB-regelgeving - Aanvragen (2)	05/07/2017	22/08/2017	12/07/2017
347	EPB-regelgeving - Aanvragen 2015	10/07/2017	29/08/2017	13/07/2017
348	EPB-regelgeving - Aanvragen 2016	10/07/2017	29/08/2017	13/07/2017
349	Energieprestatiecertificaten - Klachten	10/07/2017	29/08/2017	14/07/2017
350	Energieprestatiecertificaten - Controle	10/07/2017	29/08/2017	21/08/2017
352	Energiescans - Evolutie	10/07/2017	29/08/2017	21/08/2017

354	Zero-emissiepremie - Stand van zaken	10/07/2017	29/08/2017	21/08/2017
356	Call groene warmte - Projectaanvragen	13/07/2017	06/09/2017	18/07/2017
872	Vlaams Klimaatfonds - Budget en uitgaven	17/07/2017	17/08/2017	19/07/2017
359	Elektrisch verwarmde privéwoningen - Premies voor omschakeling naar warmtepomp	19/07/2017	07/09/2017	05/09/2017
719	Vlaamse overheid - Tewerkstelling van personen met een handicap of chronische ziekte	18/08/2017	21/08/2017	21/08/2017
366	Energieheffing - Informatieverstrekking aan Grondwettelijk Hof	29/08/2017	14/09/2017	01/09/2017
372	VREG - Certificatenmarktrapport 2016 groenestroomcertificaten	06/09/2017	21/09/2017	20/09/2017
373	Premie netbeheerders voor dak- of zoldervloerisolatie - Stand van zaken	06/09/2017	21/09/2017	19/09/2017
374	Premie netbeheerders voor muurisolatie of hoogrendementsglas (combipremie) - Stand van zaken	06/09/2017	21/09/2017	19/09/2017
375	Premie netbeheerders voor vloer- of kelderisolatie - Stand van zaken	06/09/2017	21/09/2017	19/09/2017
376	Premie netbeheerders voor warmtepompen - Stand van zaken	06/09/2017	21/09/2017	19/09/2017
377	Premie netbeheerders voor zonneboilers - Stand van zaken	06/09/2017	21/09/2017	19/09/2017
378	VREG - Certificatenmarktrapport 2016 warmte-krachtcertificaten	06/09/2017	21/09/2017	20/09/2017
380	Vlaamse overheid - Vliegtuigreizen	25/09/2017	26/09/2017	26/09/2017
1	Coördinatie SV 'Werkgevers- en werknemersorganisaties - Subsidies'	04/10/2017	17/10/2017	16/10/2017
4	Zonnepanelen op spoorwegbermen - Proeflocaties - HST-traject Haasrode-Hoegaarden	03/10/2017	23/10/2017	23/10/2017
5	Bereiken van de hernieuwbare-energiedoelstellingen - Inspanningen	03/10/2017	31/10/2017	31/10/2017
6	Warmtepompen bij ondernemingen – REG-premies 2016	05/10/2017	23/10/2017	17/10/2017
7	REG-premies 2016 – Stand van zaken	05/10/2017	23/10/2017	17/10/2017
8	Dakisolatieprojecten – Stand van zaken	05/10/2017	23/10/2017	17/10/2017
9	Warmtepompen – REG-premies 2016	05/10/2017	23/10/2017	17/10/2017
10	Zonneboilers – Stand van zaken	05/10/2017	23/10/2017	17/10/2017
11	Warmtepompen – Stand van zaken	05/10/2017	23/10/2017	17/10/2017
12	Muurisolatieprojecten – Stand van zaken	05/10/2017	23/10/2017	17/10/2017
13	Glasisolatieprojecten – Stand van zaken	05/10/2017	23/10/2017	17/10/2017
14	Warmtepompen bij gezinnen – REG premies 2016	05/10/2017	23/10/2017	17/10/2017
15	Warmte-krachtkoppeling (WKK) - Stand van zaken	05/10/2017	23/10/2017	18/10/2017
16	Vloerisolatieprojecten – Stand van zaken	05/10/2017	23/10/2017	17/10/2017

19	Hernieuwbare energie - Zonneplan	10/10/2017	30/10/2017	30/10/2017
31	Energie-efficiëntie overheidsgebouwen - Projecten	13/10/2017	30/10/2017	18/10/2017
909	Algemene Verordening Gegevensbescherming – Voorbereiding GDPR – Agentschappen	13/10/2017	17/10/2017	17/10/2017
32	Vlaamse overheid - Juridische geschillen	20/10/2017	06/11/2017	30/10/2017
38	Premie netbeheerders voor muurisolatie of hoogrendementsglas (combipremie) – Stand van zaken	20/10/2017	06/11/2017	31/10/2017
39	Premie netbeheerders voor warmtepompen – Stand van zaken	20/10/2017	06/11/2017	31/10/2017
40	Premie netbeheerders voor vloer- of kelderisolatie – Stand van zaken	20/10/2017	06/11/2017	31/10/2017
41	Premie netbeheerders voor zonneboilers – Stand van zaken	20/10/2017	06/11/2017	31/10/2017
42	Premie netbeheerders voor dak- of zoldervloerisolatie – Stand van zaken	20/10/2017	06/11/2017	31/10/2017
43	REG – Premies 2015, 2016 en eerste helft 2017	23/10/2017	06/11/2017	31/10/2017
46	Normering dakisolatie - Stand van zaken	23/10/2017	06/11/2017	31/10/2017
47	Pocketvergisters – Stand van zaken	23/10/2017	06/11/2017	31/10/2017
48	EPB-verslaggevers - Evaluatie centraal examen	23/10/2017	06/11/2017	06/11/2017
36	Witboek Bestuur - Decreet evaluatie	26/10/2017	06/11/2017	30/10/2017
50	Nieuwbouw en renovatie - Minimumaandeel hernieuwbare energie	26/10/2017	14/11/2017	10/11/2017
53	Energielening - Niet-commerciële rechtspersonen en coöperatieve vennootschappen	07/11/2017	20/11/2017	08/11/2017
61	Hernieuwbare energie - Initiatieven	23/11/2017	07/12/2017	30/11/2017
62	Installaties voor wind- en zonne-energie - Juiste cijfers	23/11/2017	07/12/2017	06/12/2017
63	Plaatsing nieuwe windturbines - Defensie	24/11/2017	08/12/2017	07/12/2017
64	Energiezuinig wonen - 'Benoveren'	29/11/2017	18/12/2017	04/12/2017
70	Energiesnoeiers - SWITCH-campagne	04/12/2017	29/12/2017	19/12/2017
71	Zero-emissiewagens - Premieaanvragen	6/12/2017	29/12/2017	07/12/2017
163	Energie-efficiëntie en klimaatdoelstellingen - Voorbeeldrol Vlaamse overheid	12/12/2017	15/12/2017	15/12/2017

Overzicht van de vragen om uitleg waarvoor het VEA in 2017 inhoudelijke input heeft verstrekt:

Nr.	Titel	Datum ontvangst	Uiterst antwoord-datum	Antwoord-datum
793	De wijziging van de Vlaamse energieheffing	12/01/2017	18/01/2017	17/01/2017
837	Het decretaal kader om salderen op afstand of het	12/01/2017	18/01/2017	17/01/2017

	investeren in zonnepanelen op andermans dak mogelijk te maken			
873	Een uniforme manier om vergoedingen te berekenen voor hernieuwbare energie op publieke terreinen	12/01/2017	18/01/2017	17/01/2017
881	De gevolgen van bepaalde soorten led-straatverlichting	12/01/2017	18/01/2017	17/01/2017
1030	Opslag van elektriciteit	26/01/2017	27/01/2017	27/01/2017
1186	Het actieplan energie-efficiëntie KMO's	09/02/2017	15/02/2017	13/02/2017
1241	Energie-efficiëntie van land- en tuinbouw	16/02/2017	17/02/2017	20/02/2017
1280	Energiehuizen	16/02/2017	17/02/2017	17/02/2017
1427	De stand van zaken betreffende de biomassacentrales in Vlaanderen	02/03/2017	06/03/2017	06/03/2017
1574	Energiearmoede	16/03/2017	22/03/2017	17/03/2017
1684	Energiebesparingen en uitstootvermindering bij bedrijven	23/03/2017	24/03/2017	27/03/2017
1818	Het beheer van warmtenetten	20/04/2017	26/04/2017	21/04/2017
1863	De cijfers over hernieuwbare energie in Vlaanderen	20/04/2017	26/04/2017	21/04/2017
1948	PV-installaties langs spoorwegbermen	27/04/2017	03/05/2017	28/04/2017
1952	De energie-efficiëntiedoelstelling en het zogenaamde winterpakket schone energie	27/04/2017	03/05/2017	28/04/2017
1953	De conceptnota Windkracht 2020	27/04/2017	03/05/2017	28/04/2017
1957	De discriminatie van warmtepompgebruikers	27/04/2017	03/05/2017	28/04/2017
1964	Energiescans, energiesnoeiers en de uitdagingen die daarmee gepaard gaan	27/04/2017	03/05/2017	28/04/2017
1969	Het heropenen van het EPC	27/04/2017	03/05/2017	28/04/2017
1971	De energieaudit voor gebouwen	27/04/2017	03/05/2017	28/04/2017
1973	Het erkennen van de opleiding van de energiedeskundigen in de drie landsdelen en erbuiten	27/04/2017	03/05/2017	28/04/2017
1974	Het weergeven van het verwachte energieverbruik op het EPC+	27/04/2017	03/05/2017	28/04/2017
1975	Het aankoppelen van uitbreidingen op bestaande warmtenetten	27/04/2017	03/05/2017	28/04/2017
1976	Meer flexibiliteit voor energiedeskundigen om een inschatting te maken bij de opmaak van het EPC	27/04/2017	03/05/2017	28/04/2017

////////////

1983	De conceptnota Windkracht 2020 en provinciale doelstellingen voor windenergie	27/04/2017	03/05/2017	28/04/2017
1984	Energiescans, energiesnoeiers en de uitdagingen die daarmee gepaard gaan	27/04/2017	03/05/2017	28/04/2017
2008	De blockchaintechnologie om hernieuwbare energie te delen	04/05/2017	05/05/2017	05/05/2017
2053	Nieuwe kansen voor zonne-energie	04/05/2017	05/05/2017	05/05/2017
2064	De erkenning van de aspirant-installateurs voor zonneboilers en warmtepompen	11/05/2017	17/05/2017	15/05/2017
2137	Het kwaliteitscharter inzake groepsaankopen	18/05/2017	24/05/2017	19/05/2017
2191	De hervorming van de REG-premies	18/05/2017	24/05/2017	22/05/2017
2198	De eerste sectorale energiebeleidsovereenkomst	18/05/2017	24/05/2017	19/05/2017
2238	De wijzigingen aan de energielening en de impact ervan op de werking van de energiehuizen	29/05/2017	31/05/2017	29/05/2017
2244	De wijzigingen aan de energielening en de impact ervan op de werking van de energiehuizen	29/05/2017	31/05/2017	29/05/2017
2260	De wijzigingen aan de energielening en de impact ervan op de werking van de energiehuizen	29/05/2017	31/05/2017	29/05/2017
2280	De wijzigingen aan de energielening en de impact ervan op de werking van de energiehuizen	29/05/2017	31/05/2017	29/05/2017
2352	De realisatie van de verhoogde energiebesparingsdoelstellingen	01/06/2017	14/06/2017	08/06/2017
2427	Het minimumaandeel hernieuwbare energie voor nieuwbouw en vernieuwbouw	08/06/2017	14/06/2017	09/06/2017
2418	Het warmteplan 2020	15/06/2017	21/06/2017	20/06/2017
2522	Het warmteplan 2020	15/06/2017	21/06/2017	20/06/2017
2524	Het warmteplan 2020	15/06/2017	21/06/2017	20/06/2017
2541	Het sociaal rapport van de VREG en het energiearmoedeprogramma	22/06/2017	23/06/2017	23/06/2017
2542	Het sociaal rapport van de VREG en het energiearmoedeprogramma	22/06/2017	23/06/2017	23/06/2017
2545	Het sociaal rapport van de VREG en het energiearmoedeprogramma	22/06/2017	23/06/2017	23/06/2017
2562	Het sociaal rapport van de VREG en het energiearmoedeprogramma	22/06/2017	23/06/2017	23/06/2017
2569	De ombouw van een laagcalorisch naar een hoogcalorisch aardgasnet	22/06/2017	23/06/2017	23/06/2017
2612	Vlaamse energieheffing	26/06/2017	27/06/2017	27/06/2017
2779	Een eventuele BTW-verlaging voor afbraak- en	04/09/2017	08/09/2017	08/09/2017

	bouwwerken			
2674	Het zonneplan	14/09/2017	27/09/2017	26/09/2017
2707	De alternatieve financieringspistes voor hernieuwbare energieprojecten	14/09/2017	27/09/2017	26/09/2017
2712	Het advies van de SERV over de visievorming rond energie en klimaat in België	14/09/2017	27/09/2017	26/09/2017
2717	De teruggave van de te veel geïnde federale bijdrage voor elektriciteit en het resultaat van de agendering op het Overlegcomité	14/09/2017	27/09/2017	26/09/2017
2730	De regulering van kleinschalige windturbines	14/09/2017	27/09/2017	26/09/2017
2775	De kwaliteitsbewaking van energieprestatiecertificaten	14/09/2017	27/09/2017	26/09/2017
2790	De toekomst van kernenergie en de oproep van het VBO om de kerncentrales langer open te houden	14/09/2017	27/09/2017	26/09/2017
2862	De energiezuinigheid van openbare gebouwen	14/09/2017	27/09/2017	26/09/2017
2674-43	De uitvoering van zonnedelen in Vlaanderen	28/09/2017	29/09/2017	29/09/2017
2712-48	Het advies van de SERV over de visievorming rond energie en klimaat in België	28/09/2017	29/09/2017	29/09/2017
2717-42	De teruggave van de te veel geïnde federale bijdrage voor elektriciteit en het resultaat van de agendering op het Overlegcomité	28/09/2017	29/09/2017	29/09/2017
2730-45	De regulering van kleinschalige windturbines	28/09/2017	29/09/2017	29/09/2017
2775-47	De kwaliteitsbewaking van energieprestatiecertificaten	28/09/2017	29/09/2017	29/09/2017
68	De provinciale belasting op hernieuwbare energie	28/09/2017	05/10/2017	04/10/2017
97	De uitvoering van het windplan 'Windkracht 2020' en de nieuwe beperkingen vanwege de militaire luchtvaart voor de plaatsing van windmolens	05/10/2017	11/10/2017	06/10/2017
99	De uitvoering van het windplan 'Windkracht 2020' en de nieuwe beperkingen vanwege de militaire luchtvaart voor de plaatsing van windmolens	05/10/2017	11/10/2017	06/10/2017
120	Het beschikbaar stellen van de gegevens van de REG-premies	05/10/2017	11/10/2017	06/10/2017
152	Het aanmelden van PV-panelen	05/10/2017	11/10/2017	06/10/2017
153	De uitvoering van het windplan 'Windkracht 2020' en de nieuwe beperkingen vanwege de militaire luchtvaart voor de plaatsing van windmolens	05/10/2017	11/10/2017	06/10/2017
895	Betalingsmoeilijkheden voor basisbehoeften	17/10/2017	17/10/2017	17/10/2017

344	Kleine biomassacentrales in Vlaanderen	06/11/2017	16/11/2017	10/11/2017
416	De strengere maatregelen die defensie oplegt bij het plaatsen van nieuwe windturbines	16/11/2017	17/11/2017	17/11/2017
430	De minimumnormen voor dakisolatie in de Vlaamse wooncode	16/11/2017	17/11/2017	17/11/2017
508	Max Green	30/11/2017	06/12/2017	04/12/2017
523	REG-premies	30/11/2017	06/12/2017	04/12/2017
524	Indieningstermijnen EPB-aangifte	30/11/2017	06/12/2017	04/12/2017
530	Pocketvergisters	30/11/2017	06/12/2017	04/12/2017
592	De toepassing van de EPB-regelgeving (energieprestatie en binnenklimaat) in land- en tuinbouw	07/12/2017	08/12/2017	08/12/2017
617	De mogelijke gevolgen voor windturbineprojecten in Vlaanderen van het vernietigingsarrest van de Raad van de State van 16 november 2017	21/12/2017	05/01/2018	22/12/2017

Bijlage 5: Energiebegroting onder beheer van het VEA (2017 - 2018)

De energiebegroting onder beheer van het VEA is een combinatie van middelen uit de algemene begroting en het Energiefonds. Uitgaven op basis van de algemene begroting kunnen maar zover het Vlaams Parlement hiervoor de benodigde kredieten opent in het jaarlijkse uitgavendecreet. Uitgaven op basis van een begrotingsfonds (Energiefonds) zijn mogelijk op basis van de eigen inkomsten die dergelijk fonds realiseert.

De energiebegroting onder beheer van het VEA is verder onderverdeeld in twee programma's met enerzijds energiebeleidskredieten en anderzijds de apparaatkredieten van het VEA.

Uitgaven

De beleidsruimte van het beleidsveld Energie onder beheer van het VEA bedraagt in 2018 268,2 miljoen euro. De belangrijkste wijzigingen in beleidsruimte ten opzichte van 2017 zijn (zie tabel hieronder):

- Voor de aanpak van het historisch certificatenoverschot is in het Energiefonds bijna 153 miljoen euro voorzien via de energieheffing.
- Binnen de impulsprojecten gefinancierd via de energieheffing worden een aantal nieuw accenten gelegd:
    - 5,4 miljoen euro voor de ondersteuning van kleinschalige windurbines en batterijtechnologie;
    - 1,14 miljoen euro voor nieuwe investeringssteun voor WKK < 10 kW.
- De vergoedingen aan de netbeheerders wordt opgetrokken tot 9 miljoen euro.
- Voor demonstratieprojecten diepe geothermie wordt 1,5 miljoen euro in de begroting ingeschreven en voor proefprojecten inzake hernieuwbare energie en energie-efficiëntie 2,5 miljoen euro.
- De benodigde begrotingsmiddelen voor de kapitaalaflossingen aan de Federale Thesaurie voor energieleningen aangegaan vóór 1 januari 2015 (6de staatshervorming) kunnen in 2018 substantieel worden verminderd.

Gezien de veelheid aan uitdagingen voor het energiebeleid worden behoudens de hierboven besproken wijzigingen volgende budgetten op peil gehouden:

- 55 miljoen euro voor het verstrekken van de Vlaamse energieleningen.
- Het budget voor de call groene warmte wordt behouden op 10,5 miljoen euro.
- Overige impulsprojecten worden geraamd op 1,5 miljoen euro.
- 5,2 miljoen euro ondersteuningsbudget voor de energieleningen, in het bijzonder voor de Energiehuizen en de werkingsvergoeding aan het Participatiefonds Vlaanderen.
- 5 miljoen euro voor het uitwerken en uitvoeren van het actieplan Clean Power for Transport (deel premies zero-emissie voertuigen onder beheer VEA).
- 1 miljoen euro voor ICT-projecten ter ondersteuning van het energiebeleid.
- 6,2 miljoen euro voor de VREG (aangerekend op het Energiefonds via financiering uit de energieheffing).
- 5,7 miljoen euro voor de werking van het VEA (apparaatkredieten binnen de algemene middelen).

- Overige werkingsmiddelen.

Uitgaven in k.euro		Aangepast 2017 (excl. overgedragen saldi en herschikkingen)		Initieel 2018 (excl. overgedragen saldi)	
Algemene uitgaven energiebeleid		**VAK**	**VEK**	**VAK**	**VEK**
		120.427	**122.996**	**86.067**	**90.080**
QE0-1QEB2KC-WT	Werking en toelagen - Het uitwerken en uitvoeren van het actieplan "Clean Power for Transport" (ZEV-premies)	5.000	5.000	4.756	4.856
QE0-1QEB2KB-PA	Participaties - Het eindenergieverbruik efficiënter maken (Vlaamse energieleningen)	55.000	55.000	55.000	55.000
QE0-1QEB2KB-LE	Leningen - Het eindenergieverbruik efficiënter maken (kapitaalaflossingen aan Federale Thesaurie voor energieleningen aangegaan vóór 1 januari 2015 (6de staatshervorming))	44.438	44.438	5.882	5.882
QE0-1QEB2KA-WT	Werking en toelagen - De energieopwekking uit hernieuwbare energiebronnen bevorderen	3.158	5.571	3.202	7.115
	- *Proefprojecten energie en cofinanciering diepe geothermie*	*(0)*	*(0)*	*(3.000)*	*(3.000)*
	- *Overige subsidies en uitdovende regelingen*	*(3.158)*	*(5.571)*	*(202)*	*(4.115)*
QE0-1QEB2KB-WT	Werking en toelagen - Het eindenergieverbruik efficiënter maken	8.644	8.800	17.227	17.227
	- *Algemene werking van het energiebeleid (excl. ICT, incl. kosten Participatiefonds energieleningen)*	*(1.130)*	*(1.286)*	*(1.130)*	*(1.286)*
	- *Werkings- en investeringskomsten informatica*	*(1.008*	*(1.020)*	*(1.008)*	*(1.020)*
	- *Ondersteuningsbudget (excl. Participatiefonds) Energiehuizen voor de Vlaamse energieleningen en (o.a.) terugbetaling aan de federale schatkist van het renteaandeel oude energieleningen*	*(4.876)*	*(4.664)*	*(4.876)*	*(4.508)*
	- *Compenserende vergoedingen aan netbeheerders voor de REG-openbaredienstverplichtingen*	*(1.590)*	*(1.590)*	*(9.090)*	*(9.090)*
	- *Proefprojecten energie en projectsubsidies*	*(40)*	*(78)*	*(1.123)*	*(1.161)*
	- *Uitdovende subsidieregelingen*	*(0)*	*(162)*	*(0)*	*(162)*
QE0-1QEB2KD-WT	Werking en toelagen - Uitgaven ter financiering van de groenestroomdoelstellingen (ESR-saldo uitgaven energieheffingsinkomsten aangaande aanpak historisch certificatenoverschot)	4.187	4.187	0	0
Uitgaven Energiefonds		**VRKv**	**VRKo**	**VRKv**	**VRKo**
		475.921	**472.721**	**176.398**	**173.198**
QE0-1QEB4KE-WT	Werking en toelagen - Impulsprojecten (incl. calls groene warmte, batterijtechnologie, kleinschalige wind, kleinschalige WKK)	22.000	18.800	17.400	14.200
QE0-1QEB4KS-IS	Interne stromen – VREG	5.039	5.039	6.237	6.237
QE0-1QEB4KG-	Werking en toelagen - Uitgaven ter financiering van de groenestroomdoelstellingen (uitgaven energieheffingsinkomsten	448.882	448.882	152.761	152.761

WT	tot aanpak historisch certificatenoverschot)				
Apparaatkredieten VEA		**VAK**	**VEK**	**VAK**	**VEK**
		5.675	**5.856**	**5.695**	**5.816**
QE0-1QAB2ZZ-LO	Lonen – VEA	5.357	5.357	5.366	5.366
QE0-1QAB2ZZ-WT	Werking en toelagen – VEA	318	499	329	450
	- *Algemene kosten informatica*	*(77)*	*(258)*	*(88)*	*(209)*
	- *Overige algemene kosten*	*(241)*	*(241)*	*(241)*	*(241)*
Uitgaven energiebegroting		***Beleidsruimte***	***Betalingen***	***Beleidsruimte***	***Betalingen***
		602.023	**601.573**	**268.160**	**269.094**

Tabel 2: Begrootte uitgaven van het beleidsveld Energie onder beheer van het VEA 2017-2018

Inkomsten – Niveau vorderingen

In 2018 is er voor 26,5 miljoen euro inkomsten gebudgetteerd uit de kapitaal- en renteaflossingen van particulieren die ofwel een lening aangingen bij het toenmalige FRGE, ofwel vanaf 1 januari 2015 de vernieuwde energielening van het Vlaamse Gewest hebben afgesloten. Deze inkomsten gaan volledig terug naar de algemene middelen (AO in tabel hieronder).

Daarnaast worden een aantal inkomsten rechtstreeks aan het energiebeleid toegewezen via het Energiefonds (TO in tabel hieronder). De belangrijkste toegewezen inkomsten zijn deze uit de energieheffing. Op het niveau van de vorderingen worden de inkomsten van de energieheffing geraamd op 167.361 keuro. De overige toegewezen inkomsten aan het Energiefonds betreffen 1,5 miljoen euro handhavingsinkomsten van het VEA.

Inkomsten in k.euro		**Aangepast 2017**		**Initieel 2018**	
Programma LE Energie – Inkomsten		**AO**	**TO**	**AO**	**TO**
QE0-9QEBAKB-OP	Ontvangsten participaties – het eindenergieverbruik efficiënter maken (kapitaalaflossingen)	25.130	0	25.130	0
QE0-9QEBAKB-OW	Ontvangsten werking en toelagen - het eindenergieverbruik efficiënter maken (rentevergoedingen)	1.350	0	1.350	0
QE0-9QEBTKE-OW	Ontvangsten werking en toelagen - Impulsprojecten energiebeleid en financiering VREG (Energiefonds)	0	480.108	0	168.861
Totale inkomsten voor het beleidsveld Energie		**26.480**	**480.108**	**26.480**	**168.861**

Tabel 3: Begrootte inkomsten van het beleidsveld Energie onder beheer van het VEA 2017-2018

Bijlage 6: Monitoringtabel van de jaardoelstellingen 2017

REALISATIE DOELSTELLINGEN VEA ONDERNEMINGSPLAN 2017						
	Doelstelling	**Prestatie-indicator**	**Prestatienorm**	**Jaarprestatie**	**Knelpunten (intern/extern), verbetersuggesties**	**Vorderingen**
SD LT 1	**De transitie ondersteunen naar een nieuw toekomstgericht energiesysteem**					
RGJD 01	Verdere concretisering startnota transitietraject 'Zorgen voor een energietransitie	Beschikbaarheid startnota	Uiterlijk 28 februari 2017	**tijdig gerealiseerd**		- Eerste versie bezorgd aan kabinet begin 2017. - Conceptnota goedgekeurd op VR 30 juni (op basis van enerzijds conceptnota Vlaamse Energievisie VR 19 mei en anderzijds het sjabloon aangereikt door DKB op 20 februari).
RGJD02	Meewerken aan voorbereiding geïntegreerd Energie-en Klimaatplan 2030 dat voldoet aan de richtsnoeren van de Europese Commissie	Beschikbaar input voor ontwerp van geïntegreerd Energie- en Klimaatplan 2030	Uiterlijk 31 december 2017	**tijdig gerealiseerd**		Input in juni bezorgd aan kabinet en dienst Klimaat.
SD LT 2	**Een grondige verbetering van de energieprestatie van het bestaande gebouwenpark realiseren**					
RGJD03	Indiening van een subsidieaanvraag in het kader van de call 2016 van het LIFE-programma	Full proposal uitgewerkt en ingediend onder coördinatie van het VEA	Uiterlijk tegen 15 april 2017	**tijdig gerealiseerd**		Op 7 april aangetekend verzonden.
RGJD04	Monitoringrapport met stand van zaken aangaande het Renovatiepact	Beschikbaarheid monitoringrapport	Uiterlijk 30 juni en 31 december 2017	**tijdig gerealiseerd**		Op 30 juni aan kabinet bezorgd en op 8 december op VR.
OOD 1	**Versterken van de beleidsinstrumenten voor de verbetering van de energieprestatie van bestaande gebouwen**					
OOD 1.1	De doelstellingen van het ERP 2020 realiseren en de ambitie voor de langere termijn (2030/2050) uitwerken					
RGJD05	Opmaak monitoringrapport premiehervorming	Beschikbaarheid monitoringrapport	Uiterlijk 31 oktober 2017	**tijdig gerealiseerd**		
RGJD06	Uitvoeren REG-enquête 2017	Beschikbaarheid enquêteresultaten	Uiterlijk 31 oktober 2017	**tijdig gerealiseerd**		Resultaten beschikbaar op 31 augustus.
RGJD07	Ter beschikking stellen van opvolgingindicator voor het Renovatiepact	Beschikbaarheid indicatieve trend renovatiegraad	Uiterlijk 15 maart en 15 september 2017	**niet gerealiseerd**		Indicator beschikbaar op 31 maart.
RGJD8	Rekenmethodiek voor het renovatieadvies vastleggen	Beschikbaarheid rekenmethodiek	Uiterlijk 31 oktober 2017	**tijdig gerealiseerd**		Op 6 oktober aan HB bezorgd.
RGJD9	Opmaken van een actieplan voor energie-efficiëntere niet-residentiële gebouwen	Beschikbaarheid actieplan	Uiterlijk 31 oktober 2017	**tijdig gerealiseerd**		Beschikbaar op 31 oktober.
OOD 1.2	De EPC-regelgeving vervolmaken					
RGJD10	Advies herziening richtlijn energieprestaties van gebouwen – luik bestaande bouw	Beschikbaarheid advies	Uiterlijk 31 maart 2017	**tijdig gerealiseerd**		
RGJD11	Vastleggen van de vorm en de inhoud van het EPC+	Beschikbaarheid prototype lay-out EPC+	Uiterlijk 31 december 2017	**tijdig gerealiseerd**		Prototype werd op 15 december voorgesteld tijdens studiedag.

RGJD12	Uitwerken van een voorstel op maat voor de aanpak van een renovatieadvies voor appartementen	Beschikbaarheid voorstel op maat van appartementen	Uiterlijk 31 maart 2017	**tijdig gerealiseerd**		Voorstel werd op 20 februari aan het kabinet bezorgd.
RGJD13	Beschikbaarheid concreet stappenplan voor de uitbreiding van het toepassingsgebied en de werkwijze van het EPC residentieel naar een EPC voor kleine niet-residentiële gebouwen	Beschikbaarheid stappenplan	Uiterlijk 31 maart 2017	**tijdig gerealiseerd**		Stappenplan beschikbaar op 31 maart op sharepoint.
		Opvolgingsrapport	Uiterlijk 30 juni en 31 december 2017	**tijdig gerealiseerd**		Er werd maandelijks een opvolgingsrapport bezorgd (vanaf juni 2017).
OOD 1.3	De kwaliteit van het EPC voor residentiële gebouwen verbeteren					
RGJD14	Opmaak handhavingsplan 2018 - deel EPC	Handhavingsplan 2018 is beschikbaar	Uiterlijk 30 november 2017	**tijdig gerealiseerd**		Op 30 november aan administrateur-generaal bezorgd.
RGJD15	Steekproefgewijs kwaliteitscontroles uitvoeren op energieprestatiecertificaten via deskaudit en via controle ter plaatse	Aantal gecontroleerde energieprestatiecertificaten	200 gecontroleerde energieprestatiecertificaten	**tijdig gerealiseerd**		201 energieprestatie-certificaten gecontroleerd.
RGJD16	Controles uitvoeren inzake aanwezigheid bij het te koop en te huur aanbieden van een wooneenheid en (correcte) vermelding kengetal EPC voor residentiële gebouwen op commerciële publiciteit bij verkoop en verhuur van residentiële gebouwen	Aantal controles op aanwezigheid correcte vermelding kengetal op commerciële publiciteit	3000 controles op aanwezigheid en op correcte vermelding kengetal op commerciële publiciteit	**tijdig gerealiseerd**		3036 controles uitgevoerd.
RGJD17	Doorlooptijd voor de controle- en handhavingsdossiers beperken	% van de controles inzake aanwezigheid en advertentieplicht waarvoor een hoorzitting moet worden opgestart en waarvan de hoorzitting binnen 3 maand na de controle plaatsvindt	90%	**tijdig gerealiseerd**		91%.
		% van de controledossiers 2016 inzake kwaliteit, waarvoor geen controle ter plaatse werd uitgevoerd en waarvoor binnen de zes maand na de controle een beslissing tot het al dan niet opleggen van een boete werd genomen (exclusief administratief beroep)	90%	**tijdig gerealiseerd**		99%.
		% van de controledossiers 2016 inzake kwaliteit, waarvoor een controle ter plaatse werd uitgevoerd en waarvoor binnen de acht maand na de controle een beslissing tot het al dan niet opleggen van een boete werd genomen (exclusief administratief beroep)	90%	**tijdig gerealiseerd**		100%.
RGJD18	Doorlooptijd behandeling erkenningsaanvragen opleidingsinstellingen (voor opleidingen) en vormingsinstituten (voor permanente vorming) beperken	% aanvragen waarvan beslissing binnen de 60 dagen gecommuniceerd werd aan de aanvrager	90%	**tijdig gerealiseerd**		100%. Erkenningen mogelijk vanaf 1 mei.

RGJD19	Uitwerken jaarlijks evaluatierapport met de beoordeling van de kwaliteit van de opleidingen en permanente vormingen	Beschikbaarheid evaluatierapport	Uiterlijk 31 december 2017	**niet gerealiseerd**		
RGJD20	Opmaak ontwerp van wijzigingsbesluit inzake het centraal examen	Ontwerp van wijzigingsbesluit beschikbaar	Uiterlijk 31 maart 2017	**tijdig gerealiseerd**		Ontwerpbesluit en nota werden op 31 maart aan administrateur-generaal bezorgd.
RGJD21	Uitwerken van een voorstel voor organisatie van het examen door opleidingsinstellingen	Voorstel voor organisatie examen door opleidingsinstellingen beschikbaar	Uiterlijk 30 juni 2017	**tijdig gerealiseerd**		Voorstel op 8 juni voorgelegd op overleg met de opleidingsinstellingen.
RGJD22	Vastleggen aantal uren verplichte vorming (inclusief inhoud) en vrij in te vullen vorming 2018	Ontwerp van MB beschikbaar	Uiterlijk 30 september 2017	**tijdig gerealiseerd**		Ontwerp van MB op 29 september aan administrateur generaal bezorgd.
OOD 1.4	Het EPC niet-residentiële gebouwen implementeren					
RGJD23	Uitwerken vorm en inhoud EPC niet-residentieel	Voorstel voor lay-out van EPC niet-residentieel beschikbaar	Uiterlijk 30 september 2017	**met vertraging gerealiseerd**		Op 2 december eerste voorstel voorgelegd op stakeholderoverleg.
OOD 2	**Versterken van de beleidsinstrumenten voor de verbetering van de energieprestatie van nieuwbouw**					
OOD 2.1	De betaalbaarheid van BEN-nieuwbouw opvolgen					
RGJD24	Opmaak handhavingsplan 2018 - deel EPB	Beschikbaarheid handhavingsplan 2018	Uiterlijk 30 november 2017	**tijdig gerealiseerd**		Op 26 november aan administrateur-generaal bezorgd.
		% van de openstaande aanmaningen indienen startverklaring of EPB-aangifte eind 2017 jonger dan 12 maand	90%	**tijdig gerealiseerd**		93%.

RGJD25	Doorlooptijd voor de handhavingsdossiers beperken	% van de openstaande hoorzittingsdossiers niet-naleving EPB-eisen met tegenargumenten eind 2017 jonger dan 6 maand	90%	**tijdig gerealiseerd**		94%
		% van openstaande klachtendossiers aangaande EPB-verslaggevers, waarvoor nog geen 1e beslissing is genomen en jonger is dan 12 maand	90%	**tijdig gerealiseerd**		100%.
RGJD29	Beperken doorlooptijd behandeling uitzonderings- of afwijkingsaanvragen	% dossiers waarvoor het ontwerp MB binnen de 3 maand aan het kabinet is bezorgd	90%	**tijdig gerealiseerd**		99%.
RGJD30	Maximale doorlooptijd gelijkwaardigheidsaanvragen voor gebouwen gekoppeld aan een systeem van externe warmtelevering respecteren	% dossiers dat binnen de wettelijke termijn (120 dagen) is behandeld	100%	**tijdig gerealiseerd**		100%.
RGJD31	Doorlooptijd behandeling erkenningsaanvragen opleidingsinstellingen (voor opleidingen) en vormingsinstituten (voor permanente vorming) beperken	% aanvragen waarvan beslissing binnen de 60 dagen gecommuniceerd werd aan de aanvrager	90%	**tijdig gerealiseerd**		100%.
RGJD32	Uitwerken jaarlijks evaluatierapport met de beoordeling van de kwaliteit van de opleidingen en permanente vormingen	Beschikbaarheid evaluatierapport	Uiterlijk 31 december 2017	**tijdig gerealiseerd**		Op 22 december beschikbaar.
RGJD33	Geen toegang tot de energieprestatiedatabank meer verlenen aan verslaggevers die niet meer aan de erkenningsvoorwaarden voldoen	Schorsing verslaggevers die niet voldoen aan voorwaarde permanente vorming 2015	Uiterlijk 30 juni 2017	**tijdig gerealiseerd**		Afgewerkt op 5 mei.
RGJD34	Pakket verplichte permanente vorming is vastgelegd in een ministerieel besluit	Beschikbaarheid ontwerp ministerieel besluit	Uiterlijk 30 september 2017	**tijdig gerealiseerd**		Ontwerp MB werd op 29 september aan administrateur generaal bezorgd.
RGJD35	Opmaak monitoringrapport implementatie EPN vanaf 1 januari 2017	Beschikbaarheid rapport	Uiterlijk 31 december 2017	**tijdig gerealiseerd**		Op 22 december beschikbaar.
RGJD36	Opmaak ontwerp van wijzigingsbesluit S-peil	Documenten voor defintieve goedkeuring wijzigingsbesluit beschikbaar	Uiterlijk 31 december 2017	**tijdig gerealiseerd**		Documenten op 14 juli aan kabinet bezorgd.

RGJD37	Opmaken van een actieplan “innovatie en EPB”	Beschikbaarheid actieplan	Uiterlijk 30 juni 2017	**tijdig gerealiseerd**		Finale versie bezorgd op 30 juni.
OOD 3	**Het stimuleren van energie-efficiëntie in ondernemingen**					
OOD 3.1	De energiebeleidsovereenkomsten met de energie-intensieve industrie implementeren					
RGJD38	Opmaak monitoringrapporten implementatie nieuwe energiebeleidsovereenkomsten	Beschikbaarheid monitoringrapporten	Uiterlijk 30 juni en 31 december 2017	**tijdig gerealiseerd**		Rapport aan administrateur-generaal bezorgd op 30 juni en op 20 december.
RGJD39	Doorlooptijd dossiers verhoogde investeringsaftrek beperken	Gemiddelde behandelingstermijn van een volledig dossier	Gemiddelde behandelingstermijn bedraagt maximaal 20 werkdagen	**tijdig gerealiseerd**		Gemiddelde behandelingstermijn van 7 dagen.
OOD 3.2	Verplichte energie-audits voor grote ondernemingen implementeren					
RGJD40	Maximale doorlooptijd behandeling energiestudies en energieplannen in kader van het Energiebesluit respecteren	Advisering en conformverklaring gebeuren binnen de wettelijk vastgelegde termijnen	100%	**100%**		100%. 65 energiedeskundigen werden aanvaard, 11 energieplannen en 41 energiestudies goedgekeurd.
RGJD41	Opmaak analyserapport met gegevens aangaande de verplichte energieaudit	Beschikbaarheid analyserapport	Uiterlijk 30 september 2017	**tijdig gerealiseerd**		Op 30 september aan administrateur-generaal bezorgd.
OOD 3.3	Het ontwikkelen van een benchmarktool voor KMO’s					
RGJD42	Opmaak actieplan energie-efficiëntere KMO’s	Beschikbaarheid actieplan energie-efficiëntere KMO’s	Uiterlijk 30 juni 2017	**tijdig gerealiseerd**		Rapport aan administrateur-generaal bezorgd op 28 juni.
RGJD43	Opmaak van opvolgingsrapport benchmarktool NSZ/ZES op respons en impact	Beschikbaarheid opvolgingsrapport	Uiterlijk 31 december 2017	**tijdig gerealiseerd**		Beschikbaar op 22 december.

RGJD44	Opstart pilootproject mini-EBO voor KMO's	Ondertekening piloot mini-EBO door minister en sector	Tenminste 1 pilootproject, uiterlijk 30 juni 2017	**tijdig gerealiseerd**		Ondertekening mini-EBO Horeca op 16 mei.
OOD 4	**Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor hernieuwbare energieproductie**					
OOD 4.1	Het actieplan hernieuwbare energie 2020 uitvoeren					
RGJD45	Opmaak voortgangsrapport subdoelstellingen hernieuwbare energieproductie	Beschikbaarheid monitoringrapport	Uiterlijk 30 juni 2017	**tijdig gerealiseerd**		Rapport bezorgd aan kabinet op 19 juni.
RGJD46	Opmaak voortgangsrapporten uitwerking conceptnota's Fast Lane en Windkracht 2020	Beschikbaarheid monitoringrapporten met stand van zaken	Uiterlijk 30 april, 30 september en 31 december 2017	**tijdig gerealiseerd**		Voortgangsrapport ingediend op 28 april, op 12 september en op 20 november.
OOD 4.2	De certificatensystemen bijsturen en het certificatenoverschot wegwerken					
RGJD47	Opmaak onrendabele toppen- en marktmonitoringrapporten	Beschikbaarheid OT- en marktmonitoringrapporten	Uiterlijk 30 juni 2017	**tijdig gerealiseerd**		OT-rapport gefinaliseerd op 30 juni.
RGJD48	Maximale doorlooptijd voor de behandeling van verlengingsaanvragen respecteren	% volledige aanvragen behandeld binnen wettelijke termijn, of binnen 1 maand voor verlengingen met specifieke bandingfactor	100%	**100%**		100%.
RGJD49	Maximale doorlooptijd voor de behandeling van GS certificatendossiers respecteren	% nieuwe aanvragen behandeld binnen 2 maand	100%	**niet gerealiseerd**	76%.	
OOD 4.3	Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor groene warmteproductie					
RGJD50	Doorlooptijd behandeling steunaanvragen voor groene warmte, restwarmte en biomethaan beperken	% volledige aanvragen behandeld binnen 2 maand	90%	**tijdig gerealiseerd**		100%.

RGJD51	Opmaak evaluatienota call 2016 en verwerking daaruit resulterende wijzigingen in ontwerp van ministerieel besluit voor call 2017	Ontwerp van ministerieel besluit voor call 2017 is beschikbaar	Uiterlijk 31 december 2017	**tijdig gerealiseerd**		Ontwerp MB voorgelegd aan Raad van State op 24 oktober.
RGJD52	Opmaak ontwerp van Warmteplan	Ontwerp van Warmteplan is beschikbaar	Uiterlijk 30 juni 2017	**tijdig gerealiseerd**		Aan kabinet bezorgd op 7 april.
OOD 5	**Het uitwerken en uitvoeren van een actieplan clean power for transport**					
RGJD53	Monitoring implementatie premie zero- emissie voertuigen	Beschikbaarheid monitoringrapporten zero-emissie voertuigen	Uiterlijk 15 april, 15 juli en 15 oktober 2017	**niet van toepassing**	Minder dan 5% budget besteed na 4 maand. Er werd beslist door departement om geen rapport te maken.	
OOD 6	**Het versterken van een gunstig investeringsklimaat voor WKK en warmtenetten**					
OOD 6.1	Verdere ondersteuning van kwalitatieve WKK					
RGJD54	Opmaak jaarlijks onrendabele toppen- en marktmonitoringrapport	Beschikbaarheid OT- en marktmonitoringrapport	Uiterlijk 30 juni 2017	**tijdig gerealiseerd**		Rapport gefinaliseerd op 30 juni.
RGJD55	Maximale doorlooptijd voor de behandeling van WKK certificatendossiers respecteren	% nieuwe aanvragen behandeld binnen 2 maand	100%	**niet gerealiseerd**	76%.	
RGJD56	Maximale doorlooptijd voor behandeling van adviesvragen van vergunningverleners respecteren	% adviesvragen behandeld binnen de wettelijke adviestermijn	100%	**tijdig gerealiseerd**		100%.
OOD 7	**Het versterken van een sociaal energiebeleid**					
RGJD57	Opmaak monitoringrapport sociale ODV	Beschikbaarheid monitoringrapport	Uiterlijk 30 september 2017	**tijdig gerealiseerd**		Op 29 september aan administrateur-generaal bezorgd.
RGJD58	Coördinatie implementatie Energiearmoedeprogramma en opmaak monitoringnota	Beschikbaarheid monitoringnota implementatie Energiearmoedeprogramma	Uiterlijk 31 december 2017	**tijdig gerealiseerd**		Beschikbaar op 22 december.
RGJD59	Opmaak ontwerp mededeling aan de Vlaamse Regering inzake het Energiearmoedeprogramma	Ontwerp mededeling aan de Vlaamse Regering is beschikbaar	Uiterlijk 31 maart 2017	**tijdig gerealiseerd**		Op 24 maart op VR.
RGJD60	Coördinatie implementatie uitbreiding van de sociale energie-efficiëntieprojecten en opmaak monitoringnota	Beschikbaarheid monitoringnota implementatie van de sociale energie-efficiëntieprojecten	Uiterlijk 31 december 2017	**tijdig gerealiseerd**		Beschikbaar op 22 december.

RGJD61	Uitwerken van informatiecampagne inzake de sociale energie-efficiëntiemaatrgelen voor de doelgroep en voor doorverwijzers	Beschikbaarheid communicatiemateriaal en opzetten van provinciale infosessies voor doorverwijzers	Uiterlijk 30 juni 2017	**tijdig gerealiseerd**		Een nieuwe brochure over de sociale isolatiemaatregelen werd vanaf april verspreid. In mei-juni 11 infosessies voor doorverwijzers ism netbeheerders en VREG. In het najaar volgen 5 extra sessies.
OOD 8	**Interne werking, communicatie en versterking Vlaamse energieadministratie**					
OOD 8.1	Data ontsluiten					
RGJD62	Opmaak van het jaarlijks energierapport (inclusief inventaris hernieuwbare energie en WKK-inventaris)	Beschikbaarheid energierapport	Uiterlijk 30 september 2017	**met vertraging gerealiseerd**	2 vaste medewerkers van het team 'energiebalans' verlieten het VITO en daardoor was er veel vertraging.	HEB- en WKK-inventarissen aan kabinet bezorgd op 10 november; rapport energiebalans op 22 december aan administrateur-generaal bezorgd.
RGJD63	Opmaak jaarlijks analyserapport EPB	Beschikbaarheid beperkt analyserapport	Uiterlijk 14 februari 2017	**tijdig gerealiseerd**		Rapport beschikbaar op 9 februari.
		Beschikbaarheid volledig analyserapport	Uiterlijk 30 april 2017	**tijdig gerealiseerd**		Rapport beschikbaar op 26 april.
RGJD64	Opmaak maandelijkse kerncijfers EPB en EPC-systemen	Publicatie kerncijfers op website	Uiterlijk 15e van elke maand	**tijdig gerealiseerd**		
RGJD65	Ontwikkeling Woningpas Light	Release bètaversie 0.1 Woningpas Light	Uiterlijk 31 oktober 2017	**tijdig gerealiseerd**		Release op 27 oktober.
RGJD66	Toegang energiedata via burgerloket realiseren	Eerste release burgerloket met 'Mijn energie'	Uiterlijk 31 december 2017	**tijdig gerealiseerd**		WS Energie is beschikbaar vanaf 8 december.
RGJD67	Opmaak strategische nota databeheer, inclusief meerjarenplanning prioritaire projecten	Beschikbaarheid strategische nota databeheer	Uiterlijk 30 juni 2017	**tijdig gerealiseerd**		Op 30 juni aan administrateur-generaal bezorgd.
RGJD68	Setup kennisplatform met realisatie eerste rapportering	Beta-versie eerste rapportering is beschikbaar	Uiterlijk 31 december 2017	**niet gerealiseerd**	Startactiviteiten kennisplatform verdaagd naar 2018.	
RGJD69	Publicatie VEA open data	EPC-kengetallen publieke gebouwen zijn ontsloten als open data	Uiterlijk 31 mei 2017	**tijdig gerealiseerd**		Gepubliceerd op 5 mei.
OOD 8.2	De processen digitaliseren en automatiseren					

RGJD70	Koppeling van de energieprestatiedatabank aan authentieke bronnen: gegevens van digitale omgevingsvergunning ophalen uit het omgevingsloket (RO en dLNE)	Koppeling is gerealiseerd via frontoffice energieprestatiedatabank	Uiterlijk 30 april 2017	**niet gerealiseerd**	RWO niet tijdig klaar met webservices (oorspronkelijk gepland op 23/02/2017). Release nu gepland in het voorjaar van 2018.	
RGJD71	Ontwikkeling nieuwe versie EPB-software 3G	Release nieuwe versies EPB-software 3G door Altran	Uiterlijk 31 juli en 31 december 2017	**tijdig gerealiseerd**		Versie 8.5.1 werd op 1 juli gereleased. Versie 8.5.2 was beschikbaar op 18 december.
RGJD72	Uitwerking jaarlijks actie- en investeringsplan om de gebruiksvriendelijkheid van de EPB-software 3G te verbeteren, gebaseerd op een gebruikersbevraging	Beschikbaarheid actie- en investeringsplan 2018	Uiterlijk 31 december 2017	**tijdig gerealiseerd**		Beschikbaar op 9 oktober.
RGJD73	Jaarlijkse verlenging ontwikkelingsovereenkomst EPB-software 3G is tijdig beschikbaar	Beschikbaarheid betekening beslissing verlenging	Uiterlijk 31 juli 2017	**tijdig gerealiseerd**		Op 23 februari werd verlenging getekend en op 31 maart werd de notficatie aan Altran gestuurd.
RGJD74	Uitwerking jaarlijks actie- en investeringsplan om de ICT-strategie uit te voeren	Beschikbaarheid actie- en investeringsplan 2018	Uiterlijk 30 november 2017	**niet gerealiseerd**		
RGJD75	Verdere ontwikkeling ExpertBase	Release ExpertBase 1.1 met uitgebreide functionaliteiten	Uiterlijk 31 december 2017	**tijdig gerealiseerd**		Release van 14 december bevat uitgebreide functionaliteiten.
RGJD76	Modernisering EPB-/EPC-infrastructuur	Migratie EPB-/EPC- infrastructuur naar HB-plus beheerde VPC-omgeving is doorgevoerd	Uiterlijk 30 juni 2017	**tijdig gerealiseerd**		Migratie is gebeurd op 16 en 17 juni.
RGJD77	Procesoptimalisatie EPB- en EPC-processen	Optimalisatie handhavings- processen is doorgevoerd	Uiterlijk 31 december 2017	**niet gerealiseerd**	Nog geen beslissing genomen over de werkwijze (via sharepoint of andere toepassing).	Budget voor deel 1 is vastgelegd op 16 juni.
OOD 8.3	De communicatie een versnelling hoger schakelen					
RGJD78	Opmaak van de EPB-pedia	Gunning van de opdracht	Uiterlijk 30 juni 2017	**tijdig gerealiseerd**		Gegund op 8 maart.
RGJD79	De website energiesparen.be verder positioneren als referentiewebsite voor alle informatie over het Vlaamse energiebeleid	Aantal bezoekers van de website	Gemiddeld 100.000 bezoekers per maand	**tijdig gerealiseerd**		Gemiddeld 180.267 bezoekers per maand. In totaal 2.163.203 bezoekers in 2017.

RGJD77	Beantwoordingstijd beperken van vragen die via energie@vlaanderen.be worden gesteld	% vragen beantwoord binnen 5 werkdagen	90%	**tijdig gerealiseerd**		94%
RGJD81	Jaaractieplan preventie 2017 is uitgevoerd	Beschikbaarheid evaluatie jaaractieplan preventie 2017	Uiterlijk 31 december 2017	**tijdig gerealiseerd**		Goedgekeurd op Directieraad van 12 oktober en positief geadviseerd door het EOC op 17 oktober.